

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
MARCH 12

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXII Nr. 12 (5520)

2011. gada 19. marts – 25. marts

25. marts - komunistiskā terora upuŗu piemiņas diena

Atklātne sūtīta no Intas Sibīrijā 1955. gadā

Elza Kezberē

Aizvestais dzimtenei

Ai, visumiļā dzimtene,
Tev sveicienus es sūtu!
Ar tevi dzīvs, bez tevis ne,
Trīs mūži kaut man būtu.

Par tevi rokas salieku:
- Dievs, sargā tēvuzemi!
Tai sava vaiga laipnību
Un sauli neatņemi!

Dievs, prom lai nevēršas tavš skats
No robežas tās svētās,
Kur brāļi krita, kur es pats
Mirt ietu tūkstots rētās! -

Te svešums spiež, te važas tur,
Māc ļaunu moku baidi.
Pie tevis vēlreiz vairs nekur!
Ai, tēvuzeme, mūs gaidi!

Vismiļā, dārgā dzimtene,
Tev sveicienus es sūtu!
Ar tevi dzīvs, bez tevis ne,
Trīs mūži kaut man būtu.

Apsveicam Anaheimas baleta līdzdirektori SARMU LAPENIECI ROSENBERGU ar Kongresa Atzinības raksta saņemšanu vēsturiskajā "Sieviešu mēnesī"!

Pirmdien, 7. martā, ASV kongresa locekle Loreta Sančesa (Loretta Sanchez) un Lorijs Galoveja (Lorri Galloway) no Anaheimas pilsētas domes pasniedza Sarmai Lapenieci Kongresa diplomu, atgādinot par viņas neskaitāmajiem nopelniem aktīvā sabiedriskajā darbībā, par izcilību choreografijā un baletdejotāju izglītošanā, par aizrautīgu klasiskās dejas vērtību nodošanu visplašākajai sabiedrībai, neaizmirstot pieminēt, ka viņa apbalvota arī par starptautiskas labas gribas politikas un sapratnes veicināšanu ar „Soroptimist Woman of the Year Award for International Goodwill and Understanding”.

Rosenbergu ģimene, no kreisās: Evans Rosenbergs, Sarma Lapeniece Rosenberga, Ārija Rosenberga (Aleksander), Lorenss Rosenbergs, Elāna Rosenberga (Aleksander)

Koris Kamēr Čikāgā

Izcilais latviešu koris piedalījās American Choral Directions Association konferencē Čikāgā, kā arī koncertēja Ciānas draudzes zālē, dziedāja Vašingtonā un Ņujorkā.
Vairāk lasiet nākamajā Laika numurā!

Seminārs par ievainotu karavīru aprūpes programmu

ASV veterānu aprūpes ekspertu delegācija 9. martā Rīgā rīkoja semināru par ievainoto karavīru aprūpi. Semināra mērķis bija atrast veidus, kā uzlabot veterānu un Afganistānā ievainoto kareivju aprūpi, kā arī stiprināt ievainoto karavīru aprūpi nodarbināto Latvijas un ASV medicīniskā personāla profesionālās attiecības. ASV pārstāvji apspriedās ar civilajiem medicīnas profesionāļiem,

kā arī Aizsardzības, Veselības un Labklājības ministriju pārstāvjiem.

ASV delegāciju vadīja Ievainotu karavīru aprūpes atbalstoperāciju programmas biroja direktors Deivids M. Dubuā (David M. DuBois) un Ģimenes, bērnu un jaunatnes biroja vecākā programmu analītiķe ASV Aizsardzības ministra vietnieka palīga birojā Pema Maklelanda (Pam McClelland). Ievainotu

karavīru atbalstu nodrošina vairākas programmas tostarp Nacionālās gvardes biroja valsts partnerības programma, ASV EUCOM (European Command) humānītārās palīdzības programma un EUCOM drošības sadarbības un Mobilās medicīnas apmācību vienības.

ASV vēstniecība Rīgā,
Preses un kultūras nodaļa

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 130.00;
6 mēn. US \$ 75.00; 3 mēn. US \$ 42.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtīt materiālus izmantojot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Redaktore ASV:** Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - reklama@laiks.us**VAI VĒLATIES SLUDINĀJUMU
KRĀSĀS?****Dariet zināmu par sevi un savu
nodarbošanos!**Ar LAIKA starpniecību varat apsveikt savus draugus
un kolēģus!Laikraksts *Laiks* (pielikums *JAUNO LAIKS*) piedāvā
jums iespēju ievietot KRĀSAINU sludinājumu**2011. gada Lieldienu numurā.**Visi krāsainie sludinājumi tiks ievietoti īpašā lappusē,
un sludinājuma cena būs par 30% augstāka.

Lai arī lūdzam KRĀSAINO,

pilnīgi gatavo („Camera Ready”) sludinājumu

Līdz **15. aprīlim** nosūtīt tieši uz Rīgas redakciju.Par tehniskiem jautājumiem rakstīt Madarai – redakcija@laiks.us

Vispār. info: DIĀNA SIMMONS RUDŽĪTE:

596 Middlesex Ave., Metuchen,
NJ 08840, USA. ,

Tālr.: 732-549-0445,

e-pasts: LaiksDSR@aol.com.**LASĪTĀJU
BALSI****Skats no mana
loga ziemas
rītā**

Naktī atbrauca ziemelis sar-
motās kamanās. Viņa straujie
zirgi elsoja un pūta. Šoreiz ap-
stājās atpūsties arī pie mūsu
durvīm. Tik daudzas citas rei-
zes aizjoņoja garām, lai apstātos
kaut kur citās pilsētās un lauku
plašumā. Un tur gan sabēra par
daudz sniega kupenu. Tur dzi-
vojošie cilvēki gan būs noskatī-
sies ar nopūtu – atkal snieg.
Manam skatam likās tik skaisti
un tīri, - zeme pārklāta baltiem
palagiem.

Katram kailajam koka zaram,
mazam vai lielam, visiem tika
uzlikta balta cepure. Mēs šeit,
lielo kalnu piekāvē, šo ziemu
esam saņēmuši pa mazam mēri-
ņam, tādēļ likās tik skaisti. Tad
ziemelis atkal aizsteidzās pro-
jām nezināmā virzienā, lai
apstātos pie kādām citām dur-
vīm. Un dažiem varbūt atkal
sniegi būs jāsauc ar nopūtu
– atkal snieg, un kupenas aug
arvien augstākas. Kā spēsim
tām pāri tikt? Žēl. Nekas nav
labi, ja ir pārāk daudz. Kad mēs
šeit esam ziemas baltumu dabū-
juši pa mazam mēriņam, uz
brīdi tas liekas tik tīrs un balts.
Kaut arī auksts. Mans domu
kamols rit tālāk. Kaut šis sniega
baltums atspīdētu ikkatra cilvē-
ka sirdī un prātā visā plašā
pasaulē! Tad varbūt ienaidis,
skaudība citam pret citu pazus-
tu, tāpat kā sniegi izkusis pava-
saļa saulē. Un tas arī tiešām
būtu skaisti...

Varbūt šī cerība un vēlēšanās
ir par daudz liela? Neiespējami
pasauli pārmainīt ar tikai manu
mazu vientuļu balsi tuksnesi?

Tomēr mums nesaprotami
brīnumi var notikt. Arī tas būtu
skaisti...

Ak, tikai tāds domu pave-
diens atraisījās, ziemas baltumā
skatoties pa manu logu.

Ja vairāk līdzīgu domas atras-
tu kopēju ceļa mērķi, varbūt
patiešām brīnums notiktu, at-
nāktu miers, nebūtu ne kara, ne
naida.

Cits citam sniegtu draudzīgu
roku, ar smaidu un milestību,
un nevis ar naidu un zobenu.
Arī tas būtu skaisti!

Tie baltie sniegi drīz izkusīs,
paliks tikai atmiņas, cik balts
un tīrs viss bija.

Tāpat kā mana labā doma,
sapnis ziemas dienā, lai pasaule
kļūtu draudzīgāka, bez naida
un viltus, lai varētu teikt –
pasaule ir skaista. Un mēs esam
daļa no tās, un to veidojam.

Kolorado pakalnu sniegos,
no mana loga skatoties, pasaule
ir gan skaista, tomēr auksta.

Marta
Kolorado pakalnā

ALA Tour of Latvia in 2011 !

This summer, take the family to Latvia!
Introduce them to the land of your ancestors!
Get to know Latvia yourself!

The American Latvian Association
will once again offer its annual tour

„Hello, Latvia!”/”Sveika, dzimtene!”

July 29 – Augusts 12, 2011

- Bi-lingual tour geared especially to English-speakers (as well as bi-lingual Latvian speakers) who want to visit Latvia and get to know its history, geography, culture and society. See and experience more of Latvia than you would ever be able to experience travelling on your own; including Riga, and the geographical, historical and cultural highlights of the four provinces of Latvia. This year's itinerary also includes the Sigulda Opera Festival and a side trip to Palanga, Lithuania with its famous Amber Museum.

- ALA tours have earned a reputation for being well-organized. Hotels, meals and transportation, as well as guide services are first-rate. Participants can concentrate on enjoying the trip, while everyday details are taken care of by the tour guide and others. Participants who speak only English will have the opportunity to get to see Latvia in depth, while at the same time knowing that their safety, convenience and comfort have been assured.

- The cost is \$3,300 – double occupancy – and includes airfare from Chicago or Newark. (Meeting the group in Riga reduces the cost.)

- Maximum number of participants – 20 – so hurry and sign up now, no later than March 15, 2011!

To sign up, please call or write to ALA, att: Anita Juberts,
400 Hurley Ave., Rockville, Maryland 20850 Tel: (301)
340-1914; e-mail: projekti@alausea.org

BIRUTAS TOURS

Latvietes uzņēmums

IZDEVĪGI LIDOJUMI UZ LATVIJU !

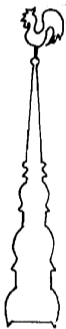
IEPRIEKŠSAMAKSĀTAS BIĻETES
RADIEM UN DRAUGIEM LATVIJĀ

Informācija rakstiet un zvaniet:

BIRUTA PLUĢIS SEREDA

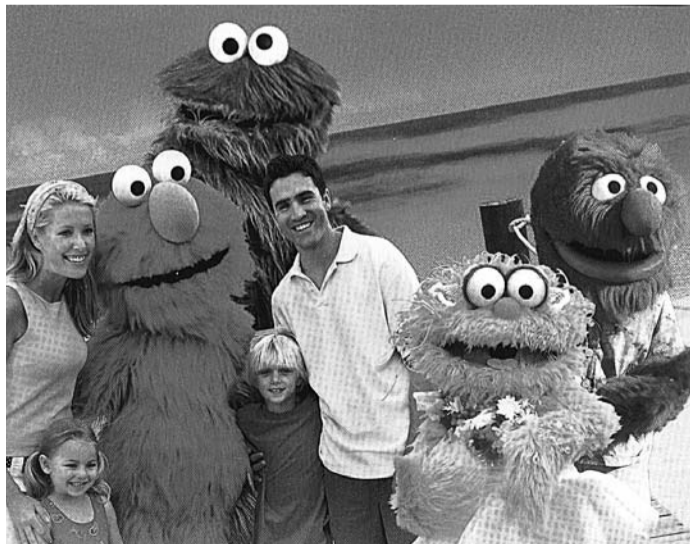
1872 Lexington Ave San Mateo, CA 94402; tel.: 650-349-1622

fakss: 650-574-3665

e-pasts: BirutaP3@aol.com**Riga Ven Travel Inc.**

Pavadīsim atvaļinājumu kopā ar bērniem BEECHES
kūrortā, vai bez bērniem pie SANDALS.

Viena cena (All inclusive)!

Zvaniet – INESEI ZAKIS

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

Tālr.: 631-665-4455; 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

E-pasts: RigaVen@aol.com

Losandželosas latviešu vīru koŗa „Uzdiedāsim, brāļi!” koncerts Sanfrancisko latvieŗu namā

Vīru koriŗ „Uzdiedāsim, brāļi!” Sanfrancisko latvieŗu namā, vidū koriŗa diriŗente Laura Rokpelne-Mičule

Jau sen gaidījām, kad slavenais latvieŗu vīru koriŗ „Uzdiedāsim, brāļi!” no Losandželosas jeb kā vairākums no mums mēdz teikt – no *Losas* – ieradīsies Sanfrancisko. Un tieŗām, gaidās nepievīla, jo ņiem varenajiem vīriem, mūŗu tautas brāļiem, balsis bija kā taures un trompētes, kā maigas vijoles un flautas, skaņām saplūŗot vienotā harmonijā. Katra balss atrod savu vietu kopējā ritmā un plūdumā ar tik dabisku grāciju, ka, ņķiet, skan viena vīra balss, kas pauŗ vissmalkāko jūtu gammu. Vīru koriŗa profesionālitate ir neapŗaubāma, nav nekāds pārsteigums, ka koriŗisti guvūŗi baltieŗu un amerikāņu publikas atzinību. Koriŗ neatbalsta kultūras ministrijas un organizācijas,

ne koriŗisti, ne diriŗente nesāņem nekādu atalgojumu.

Losandželosas latvieŗu vīru koriŗ „Uzdiedāsim, brāļi!” 1997. gadā dibināja diriŗente Laura Rokpelne-Mičule, tātd bez pārspilējuma var teikt, ka tas ir viņas lolojums. Laura Rokpelne izglitojusies Jāzepa Vītola Latvijas Valsts konservatorijā un dziedāja kamerkoriŗ „Ave Sol”. Vēlāk, jau dzīvojot Losandželosā, Laura Rokpelne-Mičule turpināja izglītību Dienvidkalifornijas universitatē un ieguva maŗistra un doktora gradu mūzikā.

Koncertā bija skaidri jūtams, ka koriŗisti uzticas katram diriŗentes māŗienam. Koriŗi ir 11 tenoru – Mārtiņŗ Andersons, Francis Diŗgalvis, Jānis Lejnicks,

Jānis Ozolitis, Valdis Puķite, Jānis Rutmanis, Artūrs Lūŗis, Edvīns Rūŗis, Ēriķis Teteris, Arnis Tolks, Dāvis Kaņeps; 11 baritonu un basu – Matiss Kārkliņŗ, Valdis ņēŗis, Imants Leitis, Ivars Mičulis, Kārlis Millers, Uģis Puķite, Aldis Rauda, Pēteris Staŗko, Jānis Taube jaunākais, Zigurds Teteris, Kirķis Viljams.

Koriŗa prezidents ir Valdis ņēŗis, viņŗ uzņēŗmies koncertu rikoŗoŗanu, atbildību par transportu u. tml. Matiss Kārkliņŗ gādā par noŗu pavairoŗanu, programmas autors – Aldis Rauda. Diriŗente ar sirsniību pieminēja koriŗistu Kirķu Viljamsu, viņa māte ir latviete, un kopŗ iesaistījies koriŗ, viņŗ mācās latvieŗu valodu.

Koncertā Sanfrancisko vīri ie-

soļoja zālē, dziedot Imanta Saksa dziesmu „Kad ar uz uzvaru”, kas apmēram 130 klausītāju pārcēla citā dimensijā. ņķita, ka vairs nav apmākusies marta diena, bet latvju neatlaidības un droŗsirdības gara piepildīta telpa, kuŗā visi jutās istajā vietā. Pēc tam dzirdējam Raimonda Paula, Imanta Kalniņa un Valtera Kaminska dziesmas. Kāds koriŗists vēloties, lai Valtera Kaminska dziesmu „Dzimtenes zeme” dziedātu, viņam ņķiŗoties no ņis pasaules. To var saprast, jo dziesmā paustas dziļas jūtas, latvieŗa dvēŗeles dziļā saistība ar tēŗzemi. Klausītāji varbūt īsti neuztvēŗa komponistes Selgas Mences „Līgo” dziesmas eleganto dziedājumu. ņķiet, Dŗona Innes „ņetzemanes dāŗzŗ” nav garīga dziesma, bet gan apcere par garīgiem temaŗiem, ja ne gluŗi valŗa ritmā, tad tuvu tam. Klasiskā Emīla Dāŗziņa dziesma „Mūŗam zili” skanēja atbilstīgi vīru koriŗa tradicijām, un ikviens koriŗa mākslas cienītājs guva patiesu baudu.

Koncerta pirmās daļas beigās Ausekļa Pērkona „Sakarnieku dziesma” un Imanta Saksa „19. divīzijas dziesma” daudzos klausītājos uzvārdēja dziļas emocijas, ņo dziesmu droŗsirdības un patriotisma gars vienoja gan klausītājus, gan dziedātājus.

Koncerta otrā daļā dzirdējam populāras pasaules tautu dziesmas, kuŗas vienmēŗ sajūŗmina. ņoti iepriecināja Alfrēda Vintera „Viltīgās acis” un Raimonda Paula „Meŗrozīte”, ko diriŗente vēltēja savas mātes jubilejai. Tikmēŗ vīri jau bija iejutuŗies un, dziedot nākamās dziesmas, jutās brīvi, atraisīti, pāŗliecināti par savām spējam un māku – viņu

priekŗnesums aizrāva un ņilbināja. Sen zināmā, bet neaizmirstamā ņechu tautasdziesma „Tancuj, Tancuj”, japāņu zvejniķu dziesma, brazilieŗu un italieŗu tautasdziesmas un zviedru dziesma „Rondo”, kas atŗtāja īpaŗu iespaidu ar ziemas un aukstuma skaņām, un smieķiem par spīti tam visam – viss atgādināja ceļojumu apkārt pasaulei, sagādādot ikvienam dziļas emocijas. Amerikāņu spiriŗuels *Hand Me Down My Walking Cane* bija īsts mākslas kalngals.

Koncerts beidzās ar Raimonda Paula dziesmu „Manai dzimtenei”. ņi dziesma allaŗ vienojusi Latvijas koriŗus un pat kļuvusi par tādu kā Dziesmu svētku himnu. Arī daŗādu pavālstu un valŗtu āŗzemju latvieŗiem, kuŗi tiekas Dziesmu svētkos.

Koncertā klavierpavārdijumu spēlēja vietējais pianists Joŗua Hess, izpelnoties gan koriŗistu, gan klausītāju atzinību.

Koncerta beigās gan koriŗistus, gan tālu ceļu mēŗojuŗos klausītājus pāŗņēŗma neparakŗstāma sajūta. Mīlestība un atzinība bija abpusēja. Pēc koncerta notika sadziedāŗšanās, jautriŗa un dziesmu priekŗs sīta augstu vilni. Ziemeķkalifornijas draudzes dāmas bija gādājuŗas, lai netrūku uzķodu, ZK latvieŗu biedriŗas pāŗstāvi apkalpoja pie bāŗa. Sadziedāŗšanās turpinājās gandrīz līdz pusnakŗij, jo bija grūti ņķirties no dāŗgajiem dienvidu kaimiņiem. ņi tikŗšanās būs neaizmirstama, un cerēŗim nākamoreiŗi tikties kaut kur citur. Liels paldies Losandželosas vīru koriŗim!

Biruta Magone

Laimes spēle – Purvīŗa balva 2011

18. februāŗi Latvijas Nacionālā Mākslas mūŗeŗa izstāŗu zālē „Arsenāls” pulcēja lielu skaitu skatītāju. Intriga bija jo sakāpināta – tovakar bija jāpasludina, kuŗŗ no astoņiem pretendentiem – Ilmārs Blumbergs, Kristaps ņēŗzis, Kristīne Kursiŗa, Imants Lancmanis, Kaspars Podnieķis, Mārtiņŗ Ratniķis, Inta Ruka un Kriŗŗ Salmanis – kļūŗ par „Purvīŗa balvas 2011” laureātu. Atgādināŗu, ka ņo balvu finansē SIA *Alfor* īpaŗnieķis Jānis Zuzāns.

Iepriekŗējā balva tika pieŗķirta pirms diviem gadiem – 2009. gadā, un to saņēŗma Katrīna Neiburga par video instalācijām „Solitūde” un „Topoloģija”. Kopŗ tā laika ekspertu komisija septiņu cilvķu sastāvā, starp tiem Elita Ansonē, Laima Slava, Ieva Kulakova un citi, seķoja Latvijas mākslas dzīves norisēm un seŗas reizes gadā izvēlējās iespējamos pretendentes nākamajam apbalvojumam. Starp tiem bija gan gleznotājs vecmeisters Edvāŗds Grūbe, viņa jaunie jaunāķie kollēģi Artūrs Bēŗziņŗ, Andris Egliŗis, gan foto mākslinieķi un laikmetīgās mākslas adepti Miķis Mitŗēvics, Alnis Stakle, Dace Dŗeriņa. No izvēlētājiem pretendentiem ņūŗija izraudzījās astoņus finālistus, kuŗi darbi tad arī iekļauti izstādē.

Dienu pirms Purvīŗa balvas pretendentu izstādes atklāŗanas starptaŗtiska ņūŗija – Kultūras ministŗe Sarmīte Ēlerte, mūŗeŗa direktore Māŗa Lāce, mākslas

Kristaps ņēŗzis

zinātnieķi Eduards Kļaviņŗ, Helēna Demakova, Inga ņteimane, kolekcionāŗs Andris Kļaviņŗ, balvas finanŗētājs Jānis Zuzāns, Anda Rotenberga no Polijas, Dr. Dmitrijs Ozerkovs no Krievijas un Dr. Lolita Jablonskiene no Lietuvas – no astoņiem mākslinieķiem izraudzījās laureātu. Kā jau tas bija gaidāms un kā Kultūras ministŗe Sarmīte Ēlerte izstādes vernisāŗā un laureāta paziņoŗanas ceremonijā teica, – izraudzīties labāko no ņiem daŗāda vecuma, daŗādu laikmetīgās mākslas novirzienu un daŗādas pieredzes autoriem bijis ļoti grūti. „Tas lidzinājās ruletei,” viņa pazi-

Purvīŗa balvas pretendenti

ņoja. Divu stundu ilgajā slēgtajā sēdē tikai ar daŗu punktu pāŗsvāru uzvarētājs kļuva Kristaps ņēŗzis. Kad Māŗa Lāce paziņoja rezultātu saintriģētajai publikai, iestājās saspringts klusums. Vārēja just, ka Kristapam ņēŗzim tas bija jo liels pārsteigums – ņādu iznāķumu viņŗ nebija gaidījis. „Es jūtos kā pēc atentāta,” tie bija viņa pirmie vārdi pēc balvas pasnieŗŗanas. Purvīŗa balva lielā mēŗā ir laimes spēle.

Neielaiŗoties katra kandidāta darbu apsprieŗšanā, –jāteic, ka tie ir pāŗāk atŗķirīgi, lai salidzinātu. Ilmārs Blumbergs, Imants Lancmanis un Kristaps ņēŗzis strādā

ar tradicionāliem izteiksmes lidzekļiem – audeķla vai papīŗa plakni, eļļas vai akvareļa krāsām, izmanto zīmējumus, daŗkārt pasķaidroŗoŗanu vai domas pastiprināŗoŗanu un paplaŗināŗoŗanu pievieno fotografijas, kino un priekŗmetus, veidojot instalācijas. Inta Ruka un Kaspars Podnieķis dod priekŗroku fotografijai, Mārtiņŗ Ratniķis – video, Kristīne Kursiŗa un Kriŗŗ Salmanis veido instalācijas un video. Visi tomēŗ ir tā saucamās laikmetīgās mākslas veidotāji, kuŗi paplaŗina skatījumu uz mākslu un pasauli ar jaunām iespējam, skatījumu, lidzekļiem. Māksla

tomēŗ nav sports, kur katrs cīnās par pirmo vietu, augŗtāķo rezultātu. Te viss pastāv lidzās. Vai tomēŗ nebūtu pareizāķ, ja ņai balvai, tāpat kā Oskaram Amerikas kinō industrijā, būtu vairāķas nominācijas – teiksim, tradicionālā māksla, foto un video un instalācijas? Protams, arī tad uzvarētāja izvēle lidzinātos ruletei vai laimes spēlei, taču vai nebūtu godiģāķ?

Māŗis Branciŗ

Meklē radinieķus!

Radi Latvijā meķlē Pēteri Kozlovski un Renāti Rohasu (Rojas), kuŗi 1999. gada decembrī atsūtījuŗi lidz ņim pēdēķo vēŗtuli radinieķiem ņinai un Vitālijam Lihačeviem pēc adreses Auseķļa ielā 4, dzīv. 24 a, Rīģā (radinieķi ņai adresē vairs nedzīvo).

Vēŗtulē no Renātes teikts, ka viņa dzīvo Ziemeķkarolinā (adresses: 103 Innisbrook CT Cary NC 27513-6003), taču Pēteris – Floridā.

Cien. Renāte, Pēteri, Ēriķa, Heidi!

Ja izlasāt ņo ziņu, lūdzu atsauķieties, rakstot vai zvanot uz Rīģas redakciju vai Jūŗu radinieķei Taņai. Viņas tālr. +371 67184148, mob. +371 29115493.

Ja jums, cienījamie tautieŗi, ir kaut kas zināms par ņiem cilvķiem, lūdzu atsauķieties!

Redakcija

ATSAUCOTIES UZ PUBLICĒTO

„Vēl cīņa nav galā un nebeigsies (?)”

Šā gada 19. – 25. februāra *Laiks* izdevumā, 11. lpp. lasāms Ritas Rotkales raksts „Vēl cīņa nav galā...” Autore atgādina, ka šā gada „26. janvārī apritēja 100 gadu, kopš latviešu skatītājs pirmo reizi tikās ar Raiņa simbolu drāmas „Uguns un nakts” varoņiem.” Notikums, minot laiku un vietu – Jaunā Rīgas teātri –, dekorācijas, aktierus, izmaksas, un situāciju, kādā atradās teātris, ir labi paskaidrots. Autore arī min, ka šā gada 10. februārī Rīgas Latviešu biedrības Līgo zālē notika konference sakarā ar drāmas simtgadi. Konferenci ievadīja literatūrzinātnieks un teātra pētnieks Viktors Hausmanis, kas „nobeigumā raksturoja „Uguns un nakts” iestudējumus dažādos laikos un teātros, atzīstot, ka **ģeniālais Raiņa darbs** (izc.mans) pagaidām tomēr vēl nav atklāts līdz pilnībai...”

Pārlasīju rakstu vēlreiz, bet arī tad neatradu vārdu ASPAZIJA. Ceru, ka mans draugs un palīgs manos pētījumos par Aspazijas dzīvi un drāmu V. Hausmanis neņems ļaunā, ka es uzdrošinos viņa raksturojumu ģeniālais Raiņa darbs apstrīdēt un turpināt cīņu „kas vēl nav galā” par Aspazijas lomu Raiņa ģēnija atklāšanā, lološanā un abu dzejnieku kopdarbi, kuŗu es sev atklāju jau 1975. gadā, kad sāku tulkot Aspazijas lugas, un gadus vēlāk, kad iepazinās ar Saulcerīti Viesi, viņas pējumu „Aspazija” (*Liesma*, 1975) un daudz citiem darbiem. Tas bija pirms vairāk nekā 35 gadiem. Tāpēc esmu tiešām pārsteigta, ka šī cīņa vēl arvien nav galā – pēc 100 gadiem – un Aspazijas vārds vēl arvien nestāv līdzās Rainim.

Toreiz, 1977. gadā, sarunā ar S. Viesi, izdevniecībā „Liesma”, viņa klusos toņos īsumā pastāstīja par saviem pētījumiem par Raini. „Bet atklāju, ka tur, kur ir Rainis, viņam blakām vienmēr ir Aspazija.” Mīlot Aspaziju jau no bērnības, viņa ziedoja savu mūžu, aizstāvēt Aspaziju un viņas vietu latviešu literatūrā, kad to apdraudēja izdzēšana. Pateicoties *Saulītes* cīņām ar vietējo cenzūru un tālo Maskavu, viņa beidzot saņēma atļauju Aspazijas „Kopotu rakstu” izdošanai sešos sējumos (*Liesma*, 1985-88). Katrā sējumā lasāmas oriģinālās drāmas, dzejoļi, stāsti, fantāzijas un raksti, bez liekiem komentāriem, „lai tieši Aspazija uzrunā tautu.” S. Vieses grāmata, biogrāfisks stāstījums par Aspazijas dzīvi un darbu „Mūžīgie spārni” (Rīga: apgāds JD, 2004), sarakstīts brīvi, bez cenzūras noteikumiem, ir viņas pēdējais lielais darbs, kas lasāms kā interesantākais romāns.

Tāpēc, apzinoties un atceroties, lasot minēto rakstu, mans gars sacēlās kaŗa jūtīs un ieņēma pozīciju Patiesības dievietes ierindā. Savā grāmatu plauktā sameklēju jau apputējušu ieroci: „Raiņa un Aspazijas Gada grāmata 1967. gadam” (Vasteras, Zviedrijā: *Ziemeļblāzma*.) Ar ne daudz izlaidumiem sniedzu šo

„Uguns un nakts” pirmiestudējumā Spīdolas lomā Tija Banga

Dzejniece Aspazija

rakstu. Rakstam „Kā radās „Uguns un nakts”” trūkst autora vārda, bet tajā laikā galvenā redaktore bija Velta Rūķe-Draviņa, cienīta akadēmike abās sadalītās Latvijas pusēs; tāpēc pieņemu viņas atbildību par gada grāmatas saturu. Pilnībā gan pārrakstīju autora/es [?] citēto „Aspazija stāsta”, cerībā, ka tas sasniegs vispārējo latviešu lasītāju pulku tieši tagad, kad 16. martā svinēsīm varenās Latvijas dzejnieces Aspazijas 146. dzimšanas dienu.

Kā radās „Uguns un nakts” (Pēc Aspazijas atzīmēm)

Raiņa simtajā atceres gadā ir jau teikti daudzi skaisti un cildeni, patiesi pelnīti vārdi un vērtējumi par mūsu dižo dzejnieku, par viņa darbiem, atziņām un brīvības cīņām. To varam atzīmēt ar gandarijumu un prieku par mūsu trimdas veselīgo un garīgo kodolu. Bet līdztekus kaut kas ir it kā aizmirsts, noklusēts. Raiņa dzīve, izaugsme un darbi nav pilnā mērā izprotami un pareizi novērtējami bez viņa mūža un literārās darbības tuvās līdzgaitnieces Aspazijas. Vārdi Rainis un Aspazija ir gados un darbos tik cieši saauguši kopā, ka tos nevar ne šķirt, ne attālināt vienu no otra. Katrs mēģinājums to darīt var novest pie greizām konsekvencēm. Varam teikt, ka bez Aspazijas un Kastaņolas trimdas mums nebūtu tā Raiņa, kas ar saviem darbiem šodien vieno mūsu tautu kā trimdā, tā dzimtenē, ceļ mūsu nacionālo pašcieņu, dedz cerību pastāvēt latvietībā un saraut svešas varas važas.

Dzejnieku pāra literārā sadarbība sākas jau reizē ar viņu iepazīšanos, kad neviens cits kā vērigā Aspazija pirmā nojauš

Raiņa izcilo talantu un neatlaidīgi mudina savu žurnalistikā iegrimušo draugu pievērsties dzejai, vēlāk skatuves darbiem¹. Aspazijas drāmaturgijas gudriba ir noteikti manāma visos Raiņa lieldarbos, īpaši „Uguni un nakti”, „Zelta zirgā”, „Jāzepā”, „Indulī un Ārijā”.

Šoreiz te īsumā pakavēsimies tikai pie viena piemēra (..) „Uguns un nakts”. Aspazija stāsta:

Pie „Uguns un nakts” arī es esmu daudz strādājusi. Par to liecina ar manu roku rakstītās vietas manuskriptā, kas tagad glabājas Raiņa muzejā. Rakstīšanas laikos Rainis daudz gulēja gultā savārdzis. Man nācās viņa vietā veselus skatus izdomāt un izveidot. Ja kāds grib zināt, kas ir Raiņa pamatdarbs šīn lugā, lai pameklē un izlasa to daļu, kas 1904. gadā iespiesta Līgotņu Jēkaba rediģētā rakstu rājumā „Rīta skaņas”. Rainis Ug. u. nakti nemaz negribēja rakstīt kā lugu. Sākumā viņš vēlējās izveidot tādu kā savdabīgu melodramu – viens runā, un mūzika viņu pavada. To ieteica Duburs. Es sacēlos preti. Padzinu viņu un saplēsu Dubura vēstules Rainim. Raini tomēr nenācās viegli iekustināt uz kaut ko citu. Vēlāk viņš bija ar mieru rakstīt Ug. u. nakti kā operas libretu. Tad es paņēmu „Rīta skaņas” uzrakstīto un izveidoju to par drāmu. Piemēram, I. cēlienā 12 meitu vietā atstāju tikai 9 un cēlienu sadalīju skatos. Rainis tad kļuva rosīgs.

Es nevaru pielaut, ka mana sieva ir lielāka par mani, – viņš jokodams teica. Paņēma manis uzrakstīto labot, saņēmas un pats uzrakstīja gandrīz visu I. cēlienu. To kopīgi pārrunājām, un laboju es. Pirmajam cēlienam bija trīs varianti, viens no tiem Raiņa pārrakstīts. Piekto pārrakstījumu, no kā grāmata iespiesta, izdarīju es. Otrā cēlienā atkal ieguldīts daudz mana darba, bet viņš jau nebija apmierināts, labojām kā

viņš, tā es. Trešais cēliens ir pilnīgi Raiņa uzrakstīts. Pie ceturta cēliena (*Dubultos*) darbs apstājās. Bieži nāca šādi tādi it kā draugi, ar kuŗiem Rainis staigāja un patērēja daudz laika. Kad redzēju, ka tā tālāk netiks, aiztriecu tos sīkos drauģeļus prom, bet Raini sūtīju meža klusumā strādāt pie lugas. Rainis paklausīja. Darbs pamazām virzījās uz priekšu, bet šis cēliens prasīja neparasti smagu piepūli. Atceros, ka pie mūsu mājas atradās kādas vecas, apgāztas ragavas. Uz tām Rainis bieži sēdēja, kad rakstīja 4. cēlienu. Aizķērās arī 5. cēliens. Rainis netika uz priekšu. Tad nācās man atkal plānot un skicēt. Rainis uzrakstīto vietām laboja pēc savas gaumes un cēlienu turpināja. Kad tas bija padarīts, visu cēlienu pirms tirraksta abi vēlreiz kopīgi pārsprīdām un nogludinājām.

„Uguni un nakti” jūtama arī vairāku manu darbu ietekme. Piemēram prologā „Pāri upei mēness meta tiltu zelta stariem” atbalsojas mana dzejoļa „Mēness starus stīgo dzelmē dzidrajā” motīvs. Mana luga „Ragana” (1894) ieinteresēja Raini par raganu tematu. Starpība tā, ka manas raganas kosmiskas, Raiņa tēlotās ņemtas no folkloras. Savuties Raini ietekmēja arī mans „Sidraba šķidrants”². Spīdola ir Gunas turpinājums. Gunai sidraba šķidrants, Spīdolai – dimants. „Es esmu skaistāka par visu...” – tas mans izteiciens. Par Ug. u. nakts prototipiem varu teikt, ka Laimdota – tā ir Biruta Skujeniece, bet Spīdola es. Divi jau tie sieviešu ideāli viņam bija.

Pēc Dubura aizdzīšanas lugas inscenēšanai izraudzījāmies Mierlauku. Viņš atbrauca Kastaņolā. Nu gausais Rainis bija jādabū no gultas laukā. Tad visi trīs strādājām un gudrojām veselās desmit dienas. Fantazējām un spriedām par apburto salu, debatējām, kā apģērbt akmeņus utt.

Mierlaukam liels nopelns pie skatuviskās izdomas. Viņš zināja, kas vajadzīgs teātrim. Rainis bija nemitīgi purināms, raujams laukā no bezdarbības un mudināms nepagurt, neapstāties. Iekšā jau viņam bija daudz, tikai grūti nācās ārā dabūt. **Uguns un nakts ir mūsu abu dalīts darbs** (izc.mans) – dzejiskais pieder Rainim, izdoma galvenokārt mana.

Kad lielais darbs bija pabeigts, Bisenieks piesolīja 500 rubļus „Uguns un nakts” dekorāciju un kostīmu izgatavošanai. Maksimāls Zeltiņš izfantazēja lugas skatuvisko ietērpu. Bet tas notika 1905. gada revolūcijas laikā, mums bija jābēg. Vēlāk Mierlauka inscenējums parādījās ar Kugas dekorācijām.

Es nešaubos, ka Rainis bija ģenijs, bet ar vājiem nerviem, un bieži viņam pietrūka spēka. Tas liekams uz iedzimtības rēķina no tēva puses. Arī audzināšana jau bērnībā ir veicinājusi viņa noslēgtību sevī. Rainis pats to ir attēlojis savā „Spītņiekā”.

*

Tiktāl Aspazijas stāstījums, kam mūsu literatūrzinātnieku un Raiņa darbu pētnieku meklējums var būt sava nozīme. Tāpēc tas nodots atklātībai.

Astrida Stahnke

1 - Aspazija (1865-1943) un Rainis (1865-1929), pēc oficiāliem biogrāfiskiem datiem, iepazīnušies pēc Aspazijas „Vaidelotes” pirmizrādes 19 (31. pēc vecā kalendāra) janvārī, 1894. Aspazija tad strādāja Rīgas Latviešu biedrības teātrī kā skriptu rakstītāja, darot vēl citus darbus; viņas vārds „Aspazija” jau bija ienācis presē 1887. g. ar dzejoļi *Jaunā gadā* „Dienas Lapā”. Pirms „Vaidelotes” pirmizrādes Aspazija jau bija saņēmusi pirmo balvu par lugu „Atriebēja” (1888), sarakstījusi „Zaudētas tiesības”, „Neaizsniegts mērķis”, „Ragana”, poemu „Sauls meitā”, „Prologu”, dzejoļus, fantāzijas, tulkojumus, un citus darbus. Ar vārdu sakot, viņa bija savas slavas un radošās darbības kalngalā. Pēc polemikām par „Zaudēto tiesību” morālo/tikumības jautājumu, pāreju Jaunstrāvnīku kustībā un atdošanās celt Raiņa „ģēniju” līdzīgi Ģētem, Aspazija atstāja Latviešu biedrību (Māmuļu) un iesāka savu Raiņa talanta lološanu, upurējot savu talantu, laiku, un patstāvību. Viņu lielais pirmais kopdarbs bija Ģētes „Faus-ta” tulkojums, kad Raini apcietināja uz pieciem gadiem. Lielās Raiņa drāmas tika sarakstītas Kastaņolā, kad Aspazija katru izveidoja skatuvei. (Skat manu: Aspazija: „Her Life and Her Drama”, University Press of America, 1984.)

2 - Aspazija to rakstīja Slobodskā 1901-03; pirmizrāde Jaunajā Latviešu teātrī, 1905. gada 27. janvārī. Tā bija vissensacionālāka latviešu oriģinālā drāma uz latviešu skatuves, luga uzturēja revolūcionāro garu, līdz teātri 11. decembrī slēdza. Pēc tam dzejnieki katrs atsevišķi ar segvārdiem aizbēga uz Šveici.

LAIKA LASĀMVIELA

Augusts Melnalksnis

Rudens sapnis

(5. turpinājums)

Autostāvvietas viņi izbrauca lēnām. Ielas bija pilnas tūristiem, tie neskatījās ne pa labi, ne pa kreisi, bija jābūt uzmanīgam. Pilsētiņa nebija liela, un jau pēc dažām minūtēm viņi bija uz autoceļa, kas pāri kalniem veda uz mājām. Kad viņi bija sasnieguši kalnu virsotni, Auģis pēkšņi nobrauca ceļa malā un izslēdza motoru. Aija jautājoši pavērsa skatu uz Auģi un saprata. Viņa pievirzījās Auģim tuvāk, cik to atļāva salona iekārtojums, un ar pievērtām acīm sniedza Auģim savas lūpas. Auģis atbrīvojās no drošības jostas un viņu lūpas sastapās skūpstā. Satraukts viņš glāstīja Aijas plecus, tad krūtis, no kurām nebija spējis novērst acis, kad viņi uz klints bija Aiju izmērcējuši. Viņa nepretojās.

Garām braucošo automašīnu signālaures lika viņiem atgriezties saules pielīdusajā ikdienā. Auģis noglāstīja Aijas vaigu, iedarbināja motoru un uzbrauca uz ceļa. Atlikušo ceļa posmu viņi brauca klusēdami.

Bija vakars. Pie okeana pavadītā diena bija abus nogurdinājusi. Vējš, sāļais okeāna gaiss un ūdensputnu skaļie, nemitīgie kliegzieni bija darījuši savu. Aija paskatījās Auģi, pasmaidīja un klusi teica: „Auģīt, esmu nogurusi. Arī tu neizskaties diez cik mozs. Iesim gulēt!”

„Labi. Es vēl kādu brīdi pasēdēšu un padomāšu, ko mēs varētu pasākt rītdien.”

„Ar labu nakti!” Aija pamāja un pazuda gaitenī.

Auģis vēl dzirdēja Aijas istabas durvis aizveramas, un tad mājā iestājās klusums.

Aija atlaidās gultā un, lai gan nogurusi, nespēja aizmigt. Viņas domas atkal un atkal atgriezās pie dienas notikumiem. Vai viņa bija rīkojusies pareizi, ļaudamās Auģim? Viņa nebija tikai ļāvusies, viņai tas bija patīcis. Un nu? Vai Auģis viņu tagad uzskatīs par viegli iegūstamu sievieti kā visas citas, kuras viņa dzīvē ir bijušas? Jau pašā sākumā, kad Ligo vakarā pie Inetas viņi bija iepazīlušies, Auģis viņai bija licies simpātisks cilvēks no citas pasaules, ar kuŗu varēja brīvi tērzēt un patīkami pavadīt laiku. Vai tagad, tālu no mājām un pazīstamiem orientieriem, kuŗi rāda pareizo ceļu, ir radies kaut kas cits, kaut kas vairāk nekā draudzība? Aija juta, ka pienācis svarīgs izšķiršanās brīdis. Jūta, ka jātiec skaidrībā par sevi un turpmākām attiecībām ar Auģi.

Arī Auģis domāja par nākotni, bet viņam bija vieglāk par to domāt. Viņš Aiju mīlēja. Viņa gan to vēl nezināja, jo viņam vienmēr pietrūka drosmes to atklāt. Viņš baidījās, ka varētu tikt atraidīts.

Dziļi domās iegrimis, viņš pēkšņi dzirdēja, ka atveras Aijas istabas durvis.

„Auģīt, man ir auksti, nāc, sasildi mani!” Aija aicināja.

Auģis nodrebēja. Lēnām viņš noņēma no kakla zelta ķēditi ar diviem laulības gredzeniem. Viņa lūpas tiem maigi pieskārs, pirms viņš tos nolika uz naktsгалdiņa. Tad viņš piecēlās, izslēdza gaismu un devās pie Aijas.

Kad Auģis atmodās, saule vēl nebija uzlēkusi un istabā valdīja puskrēsla. Sev blakus viņš juta sievieti, jūta tās siltumu un smaržu. Aija vēl nebija pamodusies, un Auģis negribēja viņu traucēt. Viņš lēnām pagriezās, lai apbrīnotu sievišķīgo būtni, kas nakti bija pavadījusi viņa apkampienos. Segā tikai daļēji piesedza viņas augumu, un Auģis nespēja novērst acis no slaidajām, brūni iedegušajām kājām, krūtīm, kas elpojot cēlās un krita, un lūpām, kas pēc pagājušās nakts skūpstiem bija sevišķi sārtas. Viņš gribēja tās skūpstīt atkal un atkal, gribēja skūpstīt tumšos krūšgalīņus, kuŗu saldumu vēl tagad juta uz savām lūpām, un gribēja glāstīt apaļos gurnus un visu pārējo, ko viņam bija ļauts mīlēt šajā naktī. Viņš viegli pieskārs Aijas vaigam. Viņa pavērsa acis, strauji izberzēja no tām miegu un pieklāvās Auģim. Viņi vairs nebija tikai draugi.

Viņi nesteidzās. Šorīt tie gribēja naidīt jaunatraso tuvību. Pēc pagājušās nakts jūtu vētras, viņi bija nonākuši mierīgā ostā, un viņiem te bija labi.

Beidzot Auģis atraisījās no Aijas un devās uz virtuvi. Drīz māju piepildīja stipra kafijas smarža. Nu arī Aija sāka rosīties un drīz piebiedrojās Auģim virtuvē. Viņš gatavoja brokastis, viņa saiņoja piknika groziņu. Abi uzvedās kā sazvērnieki – saskatījās, garām ejot it kā nejauši saskārās un šķelmīgi smaidīja. Viņi bija laimīgi.

Pie brokastu galda mazliet patērzējuši, viņi salika mašīnā piknikam un plūdmalei vajadzīgo un devās ceļā. Izvēlētā plūdmale bija tālāk uz ziemeļiem no vietas, kur Aija bija iepazīlušies ar okeanu un Auģa sapņu klinti. Blakus plūdmalei bija parks ar piknika galdiņiem, eikaliptiem, cipresēm un molu, pa kuŗu varēja pastaigāties, pavērot makšķerniekus un dažreiz arī pelikānus, kuŗi tur pa reizei rada atpūtas vietu.

„Vai tevi pie šīs vietas saista atmiņas, notikumi no dzīves, kas tev bijusi tik raiba un skaista, ka man pa reizei rodas skaudība?” jautāja Aija.

„Tā ir, Aijīn! Te pirms daudziem gadiem, savas laulības sākumā, mēs bieži rīkojām nometni. Dienā pastaigājāmies pa plūdmali, naktī klausījāmies, kā viņi triecas pret krastu un eikaliptu zaros dzied vējš. Jaukas atmiņas.”

„Un tu tagad gribi, lai es to

visu aizvietoju? Neticu, ka tas ir manos spēkos.”

„Nē, to es no tevis negaidu. Atmiņas ir pagātnes atspulgi. Mums jādzīvo šodienai un rītdienai. Kopā mēs nākotni varam veidot tādu, kuŗā abi jutīsimies labi un būsīm laimīgi.”

Viņi bija sasnieguši parku. Auģis novietoja mašīnastāvvietā, un Aija klāja piknika galdu. Auģis viņu vēroja. Cik viņa bija skaista, kad ar roku no pieres atglāuda nepaklausīgās matu cirtas! Viņu acis sastapās, un Aijas seja atplauka smaidā:

„Nāc, sēdies pie galda un iestiprinies, lai vari mani vest uz plūdmali!”

Bija uznācis vējš, un Aijai atkal kļuva salti, bet šeit, starp ļaudīm, Auģis nebija drošs, nezināja, vai būtu pareizi Aiju apkampt, lai viņu sasildītu. Viņš bija citas paaudzes cilvēks, negaidot nonācis neierastos apstākļos, tādēļ dažreiz bija mazliet nedrošs un neveikls.

Aija laikam to nojauta, bet klusēja. Ietinusies diviļi, viņa sniedza Auģim roku.

„Lesim, plūdmale mūs gaida. Smiltis būs siltas!”

Tā arī bija. Aija izklāja diviļi, tad lēnām, Auģi raudzīdamās, novilkā šortus un T-krekliņu. Tērpusies bikini, viņa atlaidās uz diviļa, lai baudītu siltos saules starus. Auģim notiekošais likās kā striptīzs, un viņš bija vienīgais skatītājs. Viņā atkal sāka mosties kaisle. Aija to manīja.

„Nāc, atlaidies man blakus. Uz diviļa pietiks vietas mums abiem!”

Auģis pieskārs viņas gurnam, pielēca kājās un, aizskrējis līdz ūdenim, ienīra viņos. Ūdens bija auksts, un nomierinājies viņš lēnām soļoja atpakaļ.

Aija nebija viena. Viņai blakus bija notupies pajauns vīrietis un ar žestu palīdzību centās uzsākt sarunu. Auģis redzēja, ka Aijai tas nepatika. Auģa sejas izteiksme pārvērtās. Tā kļuva auksta un cieta. Auģis bija atgriezies pagātnē, kur viņš pavēlēja un necieta pretrunas. No augšas raudzīdamies uz svešo vīrieti, viņš to uzrunāja:

„Mana sieva neprot angļu valodu. Ja jums ir kas sakāms, es pārtulkošu!”

Bija skaidrs, ka svešais bija pārrēķinājies un nu jutās neērti. Viņš piecēlās, paklanījās pret Aiju, tad Auģi un sacīja: „Piedodiet, nezināju, ka pievilcīgā dāma ir jūsu kundze. Mana kļūda!”

Viņš pagriezās un aizsoļoja meklēt pazišanos citur.

„Ceru, ka tevi neaizvainoju, sacīdams, ka esi mana sieva. Likās, ka tā būs vieglāk tikt no šī tipa vaļā.”

„Ko nu, Auģīt. Daudz jau pēc pagājušās nakts nepārspilēji. Pareizi vien rīkojies.”

Auģis noliecās un ar lūpām viegli pieskārs viņas vaigam.

Laiks lidoja kā ar spārnēm. Stunda pēc stundas, diena pēc dienas. Laimīgie stundas neskaita, līdz kādu rītu Auģis it kā pamodās.

„Aijīn, mēs taču vēl neesam

bijuši sarkankoku mežos! Tas ir vairāku dienu ceļojums, un tev pie manis ir atlikušas vairs pāris nedēļas.”

„Tu jau visu esi izplānojis, saņosim ceļasomas un brauksim!”

Jau pirms gada, kad viņi bija tikko iepazīlušies, Auģis bija stāstījis par sarkankokiem Kalifornijas ziemeļos. Stāstījis, kā tie tiecas uz debesīm, dažreiz caur bieziem miglas vāļiem, dažreiz caur mākoņu gubām, un cik sīks un niecīgs cilvēks jūtas starp šiem milžiem. Ar sajūsmu viņš bija stāstījis par Lielo koku, šo milzi starp milžiem, un jau toreiz bija apsolījis viņai to parādīt. Solījums gan bija ar nosacījumu, ka Aija ļaus sevi pie šī koka skūpstīt. Tas bija Auģa pirmais mēģinājums viņai tuvojties, un viņa bija to atraidījusi. Tagad viss bija mainījies, un viņš par to vairs nedomāja.

Kad ceļojuma trešajā dienā viņi tuvojās sarkankoku mežu masīva ziemeļdaļai, Auģis atgādināja Aijai par Lielo koku.

„Vai atceries, Aijīn, ko stāstīju par Lielo koku?”

„Atceros gan. Tu gribēji mani pie tā skūpstīt, un es teicu, ka neļaušu.”

„Bet tagad viss ir mainījies, vai ne?”

„Kas mainījies, Auģīt, vai Lielais koks paaudzies vēl lielāks?”

„Nē taču, ne jau par koku es runāju. Mūsu attiecības ir mainījušās. Skūpstu pie Lielā koka tak neliegsi?”

„Auģīt, tu vienmēr turies pie dotā vārda un par to esi lepnis. Tagad ir mana kārtā turēt dotu vārdu un būt lepnam. Nekāda skūpstīšanās publiskā vietā nebūs!”

Auģis bija izsists no sliedēm. Ko nu? Līdz kokam nebija tālu, tielēties un gudri prātot nebija nekādas jēgas. Aija jau laikam tikai jokoja. Viņš nolēma braukt tālāk, tad jau redzēs.

Iebraucis autostāvvietā, viņš izslēdza motoru un sniedza Aijai fotokameru.

„Ej, apskati Lielo koku. Palūdz, lai kāds tevi nofotografē.”

„Un tu? Sēdēsi mašīnā un risināsi krustvārdu miklas?”

„Ko nu krustvārdu miklas, pacietīgi gaidīšu tevi.”

Aija izkāpa no auto un atvēra Auģa durvis.

„Re, dāmai jāatver džentelmenim durvis. Kur tas redzēts! Ko māžojies, nāc, iesim!”

Aijai viņš nekad nespēja pretoties. Viņi sadēvē rokās un pa šauru taku devās uz Lielo koku.

Pie koka viņi bija vieni. Bija pusdienlaiks, un tūristi droši vien kādā restorānā pusdienoja. Aija piegāja pie Lielā koka un sāka to apbrīnot. Auģis caur kameras aci viņu vēroja. Cik viņa bija apburoša! Uz koka fona viņa likās maza, maziņa. Auģi pārņēma siltas jūtas. Viņš gribēja skriet un Aiju apkampt, bet bija solījies, ka neko viņai nepatīkamu nedarīs. Viņa pārdomas pārtrauca Aijas balss. „Auģīt, nāc!” Viņa māja ar roku un atkārtāja: „Nāc!” Viņš gāja. Lepnums bija izgaisis, un viņš bija Aijas varā. Viņi skūpstījās pie Lielā koka. Ilgi...

Aijai vienmēr patika kaut kur braukt, ar kaut ko jaunu iepazīties. Dažu stundu brauciena attālumā bija slavenais Monterrejas liča akvārijs, ko Auģis bija rādījis daudziem viesiem. Visi bija atzinuši, ka tas apskates cienīgs objekts, un nu, kad vasara gāja uz beigām, viņš domāja, ka arī Aijai to vajadzētu apskatīt. Par to uzzinājusi, viņa bija gatava doties ceļā kaut vai tūlīt. Auģis stāstīja, ka atpakaļceļā viņi brauks pa Kalifornijas Pirmo autoceļu, kas vijas pāri klīntim gar okeanu un cauri piekrastes sarkankoku un eikaliptu birzīm. Kalnu šajā pusē vasara bija pilnā plaukumā. Spīdēja saule, bija karsts, kā jau vasaras vidū. Kalna otrā pusē, gar okeana piekrasti, laiks nebija prognozējams. Vienā un tajā pašā dienā tas varēja būt miglains, saulains, ar lietugāzēm un gandrīz vienmēr vējains. Aija bija nezinā, kā tādām ceļojumam sagatavoties.

„Auģīt, kā man tādām braucienam ģērbties?”

„Piesēdies, apskatīsim, kā bija ģērbusies Ineta. Viņa pa šo ceļu brauca vairākas reizes.”

Auģis paņēma Inetas vasaras albumu un apsēdās blakus Aijai uz divāna. Aija bija tērpusies piemēroti karstai dienai – šortos un plānā blūzītē, kas saulē iedegušo augumu vairāk atklāja nekā slēpa. Gaišie mati patīkami kontrastēja ar brūngano seju un radīja iespaidu, ka viņa daudz laika pavada plūdmalē. Aija šķīrstīja albuma lapas un pētīja daudzās Inetas fotografijas.

„Tu nu gan esi viņu daudz fotografējis, mazliet greizsirdīgi sacīja Aija. „Vai viņa bija tava lielā mīlestība pirms satikāties Ligo vakarā?”

„Nevaru noliegt, iekēries viņā biju. Vai tā bija lielā mīlestība, kā tu to dēvē, nezinu. Biju vientuļš un toreiz viņu nepazinu. Kad satiku tevi, viss mainījās. Tu mani izvedi no Inetas austā tikla.”

Aija turpināja skatīties albumā. Skatījās arī Auģis, bet tikai pavirši. Viņa uzmanība bija pievērstā Aijas slaidajām kājām, un viņa skatiens ceļoja no smalki veidotām potītēm uz apaļajiem ceļiem un tad tālāk, kur sākās šorti. Beidzot viņš neizturēja un padevēs kārdinājumam. Viņa roka viegli pieskārs Aijas kājai un sāka to glāstīt. Viņa likās to nemanām. Auģis kļuva drošāks un brūnajai kājai pieskārs ar lūpām. Roka nu jau glāstīja stilbus un lūpas sekoja. Kad tās pieskārs celim, Auģis juta, ka Aija nodreb. Viņš, paceļot acis, redzēja, ka viņas acis bija mazliet piemiegtas, un tās vairs nebija zilās acis, kurās viņam neapnika lūkoties. Tagad viņš šaudījās kaisles zeltainās liesmas, tās nelūdza, bet pavēlēja, un Auģis paklausīja. Viņa rokas bija visur, un lūpas meklēja un atrada skūpstiem arvien jaunas vietas. Un tad viņa bija blakus Auģim uz tepiķa. Kaut kur bija pagaisusi plānā blūzītē, pazuduši šorti, un Auģis glāstīja viņas krūtis, skūpstīja cietos saldus krūšgalīņus, skūpstīja viņu visu, visu...

(Turpinājums sekos)

„Dzīve,” es smaidīdams saku, „ir iedomu spēle bikla..”

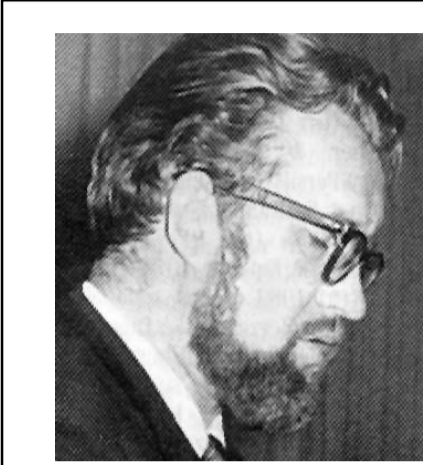
Dzejniekam Olafam Stumbram – 80

... ar Taunu, Saliņu, Stumbru un Mierkalnu mūsu lirikā ienāk jaunā maiņa, ko raksturo novatoriska drosme un kas apņēmies iet citu ceļu, atkāpjoties no ierastām reālisma un romantisma tradīcijām,” 20. gs. 50. gadu izskaņā atzinis Ēriks Raisters.

Dzejniekam Olafam Stumbram šogad svinētu astoņdesmito dzimšanas dienu. Viņš dzimis 1931. gada 26. februārī Rīgā arhitekta ģimenē, mācījies Rīgas 45. pamatskolā Atgāzēnes ielā, bērniņu un agros skolas gadus aizvadījis Pārdaugavā Bierīņos – „Bierīņi paliek mani. Nekā cita man nevajag. Nekā cita man nav”. Viņa liktenī arī ierakstīti divi laiki – dzīve Latvijā un svešuma gadi, jo 1944. gada rudenī viņš ar vecākiem devās bēgļu gaitās uz Vāciju (1945. g. tēvs nomirst). Olafs Stumbrs skolas gaitas turpināja Vācijā – Lībekas un Neišates latviešu ģimnazijās, kur viņa skolotājs bija kritiķis Jānis Rudzītis. Nometņu laikam tuvojoties noslēgumam, viņš ar māti 1950. gadā izceļoja uz ASV rietumkrastu, tur pabeidza Losandželosas pilsētas kolledžu, uzsāka studijas Kalifornijas universitātē, bet, kā pats reiz teicis, – „apmaldījos kaut kur starp angļu literāturu, socioloģiju un vēlēšanos intensīvāk dzejot, 1959. gadā studijas pārtraucu” un vēlākos gados iztiku pelnīja kā ierēdnis.

„Olafs Stumbrs atrod saskarsmi ar lasītāju kādā tiešā, intensīvā divsarunā, kurā viņš ar saviem vārdiem, gleznām, aizskartu dvēselesstidziņu vibrācijām saudzīgi, bet tieši trāpa kaut kur mūsos” (Andrejs Irbe). Elēģiska grūtsirdība, romantiskas ilgas un vientulības rezignācija, vitāls prieks un alkas pēc saskaņas ar līdzcilvēkiem – tos par būtiskākajiem dzejas motīviem minējis literātvēsturnieks Viesturs Vecgrāvis.

Savas paaudzes apjaušanu un meklējumus, mīlestību, smalku ironiju tālāka latviešu dzejā ienesa Olafa Stumbrs pirmais dzejas krājums „Etīdes”. Krājums iznāca 1960. gadā, kad dzejniekam bija jau tuvu trīsdesmit. Sagatavotais manuskripts bija ceļojis no viena izdevēja pie cita. „... biju apņēmies latviski nedzejot, kamēr radīsies apgāds pirmajam krājumam „Etīdes”. Ja jau nav vajadzības, kāpēc tad jādzejo latviski?” sarunā ar Teodoru Sili 1963. gadā atklāja Olafs Stumbrs. Bija jau tapuši dzejoļi angļu valodā, t.s. dzejnieka bitņiku periods, un virkne jaunu dzejoļu. Pirms tam bijuši pirmie literārie ģimnazista mēģinājumi nometņu gados Neišatē, pirmās publikācijas žurnālos „Neiemītā Taka”, „Raksti”, „Jaunā Gaita” un citur. Pirmais krājums „Etīdes” guva pelnītu atzinību (Z. Lazdas balva) un pieredzēja papildmetienus (1962., 1964. g.). „Mūsu dzejā ienācis neparasta kalibra autors, kam lemts paplašināt latviešu literāras robežas. Suverēni ar dzeju līdzekļiem rīkojoties un nekad nepazaudējot uzmanību pret konkrētības, vienkāršības un skaidrības prasībām, Stumbrs izvirzījies par toņa noteicēju lirikas jaunajā maiņā,” rezumēja Ēriks Raisters. Šis krājums pār-

Olafs Stumbrs

Es gribu mēness plāvās iet,
un man vienalga – kuŗās;
man tikai mazu mazuliet
pie kāda jāpieturas.

Lai vēlāk nakts visapkārt tumst
tik brīnišķīgi maiga
kā asara, kas žūstot skumst
uz kāda karsta vaiga –

Ja vēlāk drusku sāpēs sirds,
Tu viņā būsi toties,
un tad jau nevajag vairs mirt,
bet tikai apskaidroties.

steidzis arī rakstnieku Valdemāru Kārklīņu, kuŗam nācies atzīt, ka tomēr maz pazīst autoru (kaut abi dzīvoja ASV rietumkrastā) – ārēji gausais, nopietnais, mierīgais Olafs Stumbrs ar „tikko manāmu spīta grumbu zodā” ar savu dzeju bija „šo mieru uzplēsis kā rētu”.

Kritiķis Jānis Andrups pirmajā Olafa Stumbrs dzejas grāmatā saskatīja iespēju un solījumu, ka latviešu lirika trimdā attīstīsies. „Dzeja Stumbram nav tribīne sludināšanai, ne arī emocionālas apskurbšanas būduārs. Tā viņam ir sevišķs dzīvošanas veids – liekas, vienīgais, kuŗā viņš var viss atrasties, un tas apliecina viņu kā istu, patiesu dzejnieku, kam ir iespējas izaugt īsti lielam. Modernisms viņam nav tramvajs, ar kuŗu visvieglāk iebraukt literātvēstures.” Viņš dzejnieka jaunpienesumu lirikā saskatīja krāsainu, neparastu gleznu bagātībā, kas apvienotas ar stingru kompozīciju. Cits dzejnieks, Dzintars Sodums atzina, ka Olafam Stumbram dzeja ir viņa kaislība, ka viņš dzīvojojo dzejā un līdz ar to spējot arī citus aizraut. – „Etīžu lielāko daļu radījuši divi jūtu skalas pretpoli: sāpes un ekstātiska laimes sajūta. [...] Etīdes ir šķīstītava”.

Olafa Stumbrs debija bija spilgta. Pēc pirmās grāmatas izdošanas gan bija jāgaida gadi. Bija gan kāpumi, gan kritumi. „Tad laiciņu nekas liels nenotika, līdz 1968. gada vasarā pirmo reizi aizbraucu ciemoties Rīgā”. Tas viņā impulsēja jaunus dzejoļus, iznāca krājumi „Vāveres stunda” (1970) vairāk veltīti Rīgai ar minora noskaņā izteiktu lūgumu – ļaut mīļajiem pārziemot zem sniega; „Daudz laimes utt” (1970) un angļu valodā „Variations” (1970), kuŗos vairāk trimdas pieredzējuma. Krājumu „Mitrā daba ar ūpiem” (1985)

papildina dzimtenes reminiscences un impresijas, atšķirtības smeldze.

Savas paaudzes domas un vērojumu Olafs Stumbrs ierakstījis sava veida dienasgrāmatā, dzejoļi „Mana paaudze”. Jaunais dzejnieks izjūt laika plūdumu, apjauš, ka „mans dzīves laiks man pabrauc gaŗām spoŗā kadiljakā”. Svešuma temā ieaugas ironiski piesitieni, kaut zemstrāvā jaušama arī smeldze. Ironija uzzib arī dzejas rindās par tukšām runām un vārdu plūdiem, tomēr pāri visam ir spēcīgas slāpes dzīvot, baudīt, mīlēt, just, apreibt. Jaunās paaudzes literātiem ir daudz asāka sasaiste ar pasauli, ar notikumiem. Viņi nav tikai vērotāji, viņi pauŗ savu attieksmi, kā piemēram, Olafs Stumbrs dzejoļi par Ungārijas dumpiniekem. Savukārt dzejoļis „Trimdas trīspadsmitais gads” izskan kā tālāka vērojumu rezumējums – „bet kādēļ te šīs dienu pilsētas ielās šonakt spīd aukstais ziemēlu mēness?”, „Uz visām debesu pusēm es šonakt varētu saukt, / no visām debesu pusēm man atsauktos latviešu mēlē. / Tik plaša nekad vēl nav bijusi tēvija mana, / tik nikni nekad vēl šo laikmetu ienīdis neesmu. / Tauta ir visur, bet zeme, tā zeme tikai viena”.

Olafa Stumbrs dzejā daudz asociāciju, parafrāzu, tiešas un netiešas priekšteču piesaukšanas, kas reizēm ir gan spēle, gan arī radniecības apliecinājums. Piederības apliecinājums. Nereti parādās divējādā tradīciju apjaušana, ko saasināja svešuma reālitate jaunās paaudzes autoru vidū – proti, tās ir saknes, kas uztur dzīvus un spēcina, bet, no otras puses, tradīcijas var kļūt arī par valgu, nokuŗairvēmleatbrīvoties. Taču tikpat būtiska līdzās Olafa Stumbrs asredzīgajai lirikai ir maigā milas dzeja, ilgām pēc

Dziesma par pazuŗanu

Kad man pēdējā staigule uzsmaidīs
un noraidot purinās pinkas,
es karstā dienvidū aizieŗu
pie upes – zaļas un slinkas.

No kurpju auklām un vītola zara
pātagu izgatavoŗu
un tad spoŗajam līmenim divus
sirdīgus cirtienus doŗu.

Starp abām cirtieņu spraugām,
tā kā āliņģis atsprāgs, kā durvis,
un, iekāpis zaļajā nokrēslī,
es pazudīŗu kā burvis.

Kā stikla tunelī lielā
tad kājām uz jūru doŗos,
pa ūdens zālēm bradādams,
soļos laiskos, bet droŗos.

Ar zivīm patērzēŗu labprāt
kā kādreiz ar lakstīgalām,
līdz tumšā, tumšā jūra būs klāt
un mans pēdējais ceļojums galā.

ķēķinieks! Viņa dzejā liriskas un ironiskas notis, klasiski panti mijas ar moderniem ritmiem un atskaņām; palmas, saule, vējš, indiāņi, prērijas, Antiņš un Sprīdītis. Viss ir vienuviet – Olafa Stumbrs dzejā.

Olafs Stumbrs rakstījis ne tikai dzeju, bet arī viencēlienus, libretu, dziesmu tekstus. Pats dziedājis Dienvidkalifornijas vīru dubultkvartetā, spēlējis teātri, ņachu, un strādājis arī par skolotāju latvieŗu vasaras vidusskolā „Kursa”, par lektoru 2x2 un 3x3 nometnēs.

Latvijā Olafs Stumbrs bija gaidīts – kā spilgta personība un kā spilgts dzejnieks. Neraugoties uz runām par viņa braukšanas mērķiem. Viņam bija svarīgi būt Latvijā – kopŗ pirmās turpdoŗanas reizes 1968. gadā. Tikties. Atgriezties. Bija būtiska vienas paaudzes dzejnieku sabalsoŗanas. Viņam tur bija gan radi, gan arī daudz draugu no literāras pasaules – „un Olafs īsti nevarēja eksistēt, ar viņiem nesaticies. Latvieŗu dzeja bija tā pasaule, kuŗai viņš dzīvoja un kuŗā viņš dzīvoja,” atminējis Ilmars Krasts (Bastjānis). Olafu Stumbru izbrīnīja, ka viņa dzimtenes mīlestība tikusi iztulkota kā „sirsnīga piekerŗanas turienes iekārtai”.

„Kā interesants jauns dzejnieks Olafs Stumbrs savos darbos atļāvās pasmaidīt vai pasminēt gan par trimdas sabiedrību, gan par sevi, viņš pauda arī savas paaudzes romantiskās ilgas, pesimismu un nemieru, tomēr bez lieka manierisma, stilistiski skaidri, tā ļoti ātri gūdam plaŗu popularitāti. Olafam Stumbram kā īpatnai, krāsainai personībai bija arī liela ietekme trimdas jaunieŗu piesaistīŗanā dažādām latviskām izdarībām, skolām un nometnēm” (Indra Gubiņa).

Latvijā izdots Olafa Stumbrs dzejas izlases „Dzejoļi vecākiem cilvēkiem” (1992) un „Rokāde” (2001).

1996. gada 18. martā Alhambrā pārtrūka dzejnieka Olafa Stumbrs dzīves pavediens. „Mēs mīlējām ņo lielo vīru ar bērna dvēseli,” reiz teica dzejnieks Knuts Skujenieks. Dzejnieka mūŗs nebeidzas ar viņa aizieŗanu, jo paliek literārais devums. Olafa Stumbrs dzejā nav izlikŗšanās un būtiska nozīme ir vārdam, jēgai. ņī gada 26. februāris Olafa Stumbrs tuviniekiem, draugiem un dzejas pazinējiem bija svētku diena.

.. un es atsaucos:

rakstīju glītus sonetus ar smalku un asu zīmuli grāmatā rūsganiem ādas vākiem; vilku vārdus ar kailu papēdi mitrās jūrmalas smiltīs; dārdoŗos pantos slavēju dzīvi, lādēju dzīvi, pielūdzu, pulgoju, ņēmu un aizmetu dzīvi, tad dziedāju ielā vieglu dziesmiņu ļaudīm par mīlu un mokām; gavilēs dunēju pretī augstiem un skanīgiem zvaniem, tad gaudoju kopā ar badīgu suni siltā un grēcīgā naktī – jo man tomēr nebija miera. („Dzejnieka dziesma”)

Inguna Daukste-Silasproģe

All about Latvian Legionnaires and March 16

Roberts Laiviņš

The March 16th gatherings honoring the memory of the men of the Latvian Legion have increasingly become a subject of much debate, and have come under international scrutiny. As there is a great deal of available information about the Legion, there are also many misconceptions, some of which have been purposely perpetrated via propaganda campaigns. Some of this misinformation has made its way into international media, with some news outlets unintentionally reporting erroneous items as genuine.

To understand why the March 16th gatherings are such a point of contention it is important to take an objective look at the story of the Legionnaires and the significance of the 16th of March.

What was the Latvian Legion?

The Latvian Legion is a name given to two divisions of young men conscripted to arms by Germany, which had invaded Latvia during the Second World War. As the result of the Molotov-von Ribbentrop pact, a secret deal was forged between the Nazis and the Soviets. This enabled Soviet Russia to conquer the Baltic States, while Germany, the only other great military power in the area, would do nothing to interfere. In the first year of Soviet rule, many men of the formerly independent Latvian Army were executed; the remainder was absorbed into the Red Army. Additionally, the Soviets conscripted men of

service age into their war machine. The Nazis turned on their erstwhile allies and counter-invaded. In order to fuel their war against Russia, the Nazis then conscripted the remaining able-bodied young men.

Were the Legionnaires Nazis that participated in war crimes?

No. Because of the racist policies of the German High Command, only true Germans could be members of the National Socialist Workers' Party (Nazi) or the regular Army (*Wehrmacht*). Latvians were considered "human material" that could only wield weapons as members of a Protective Squadron (*Schutzstaffel*). These multi-ethnic units had specific tasks, such as mountaineers, cavalry, infantry, and tanks. The two Latvian divisions were both assigned as grenadiers. Aside from Latvians, other divisions consisted of Dutch, Norwegians, Estonians, Valonians, Ukrainians, Byelorussians, Croatians, Romanians, Hungarians, as well as French and Russians. The Legionnaires were never part of the Gestapo, the *Sicherheitsdienst* (SD) or Death's Head units responsible for the overwhelming majority of war crimes and the holocaust. Additionally, no Latvian Legionnaire was ever convicted at the Nuremberg War Trials.

Were the Legionnaires mercenaries that willingly served the Nazi cause?

No. Although the two divisions

were considered *freiwilligen* (volunteer) their conscription was mandatory. Those that did not report when called were rooted out and persecuted, in some cases sent off to concentration camps or executed. The Latvians were mainly deployed near the Baltic frontier and, at the end of the war, to defend Berlin. At the end of the war, the Latvian 19th Division still held onto a large section of the Latvian province of Kurzeme (*Courland*). Of the 146,000 Latvians conscripted into the Legion, some 50,000 were killed, 60,000 wounded and 30,000 taken prisoner. The Nuremberg War Crimes Tribunal specifically exonerated the Legionnaires, considering them as men "who were drafted into membership by the State in such a way as to give them no choice in the matter, and who had committed no such crimes."

Did the Legionnaires pose any threat to the Western allies?

No. The Latvian 15th Division, which was commanded to defend the German *Reich* to the last man, defied the suicidal orders. Colonel Vilis Janums took the remnants of the Latvian units in the area and advanced westwards to the Elbe River, specifically in order to surrender to the Americans. After the war, Latvian POWs were vetted by and cooperated with the Western allies. Many Latvians even served in transportation and guard units under Allied leadership. The

American Displaced Persons Commission famously issued the following statement: "The *Baltic Waffen SS Units (Baltic Legions)* are to be considered as separate and distinct in purpose, ideology, activities, and qualifications for membership from the German SS, and therefore the Commission holds them not to be hostile to the Government of the United States," echoing positions previously voiced by the US High Commission in Germany and the US Secretary of State.

What is the significance of March 16th?

March 16th 1944 marks the date when both divisions of the Latvian Legion fought beside each other under the command of Latvian officers. The battle over a hill by the River Velikaya took place less than 25 miles from Abrene region, which was taken from Latvia and annexed into Soviet Russia, with much of the local ethnic Latvian population displaced or deported. In a cruel irony of war, among the Red Army units that engaged the Legion in battle there were ethnic Latvian riflemen units forcibly conscripted into the Soviet Russian war machine. Thus brother was forced to fight brother.

How did Latvians first come to commemorate March 16th?

At the conclusion of World War II, some 25,000 Latvian Legionnaires were held in Prisoner of War camps throughout

war-ravaged Western Europe. 12,000 men in the Zedelgem POW camp, near Bruges, Belgium, formed a veterans' organization named *Daugavas Vanagi* (The Hawks of the River Daugava) in December 1945. They were eventually permitted to contact other veterans in POW and Displaced Persons' camps in the Allied Occupation Zones throughout Germany. These vets felt a need to honor their fallen comrades and decided that this date, conveying a sense of unity, was the most appropriate.

Why are the March 16th gatherings important to Latvians?

As the veterans were resettled to all parts of the globe, they founded chapters of the DV in cities with large Latvian concentration. The commemoration day became an important date to gather and pay homage to their brothers in arms. A great many Latvian exiles viewed the Legionnaires as having defended Latvian soil from the onslaught of Communism and Soviet Russian forces. Aside from providing mutual welfare, the DV organization actively supported Latvian exile civic activities—churches, community centers and schools. In time, they actively sponsored education programs, such as scouting, summer camps, and youth organizations. Thus, many subsequent generations of Latvians have some connection to these veterans.

(Turpinājums sekos)

Latvijas politika un prese jeb pārdomas par dzīvi dzimtenē

Biruta Magone

20. gadsimta lielākais posts bija, ka tajā brīvības ideāls tika izmantots, lai kalpotu tirannijai, vienlīdzības ideāls, lai kalpotu privilēģētiem, un visi sociālo spēku patiesie centieni tika pakļauti marķējumam „kreisie”, kļūstot par paverdzināšanas un nabadzības ieroci. Šī milzīgā blēdība radīja viltojumus, kas valdīja lielāko 20. gadsimtā daļu, un galvenokārt tas notika intelektuāļu vaimas dēļ. Tas sabojājis valodas un politikas darbību, līdz pat šīkākām detaļām vārdu krājumu, tas pārgrozījis morāles sajūtu un kronējis melus pašā cilvēka domāšanas centrā.

Žans Fransuā Revels

Par dilemmu kļuvis, droši vien ne tikai man, – vai šodien apskatīties tīmeklī, kas rakstīts Latvijas ziņu dienestos, un atstāt uz citu dienu? Šis izvēles grūtības rodas tāpēc, ka negribas sabojāt garastāvokli uz visu dienu vai pat ilgāku laiku, bet ir taču vēlēšanās uzzināt, kas notiek Latvijā?

Nav iemesla šaubīties, ka Latvijas ziņas būtu kaut kas tik šokējošs, ko grūti pārdzīvot. Pietiek jau ar stāstiem par sacelšanos Tuvajos Austrumos, lai spriestu, ka nekādas labas ziņas no turienes nav sagaidāmas. Latvijā nekas tamlīdzīgs nenotiek. Ir parastais

ziemas laiks ar sniegu, ledu, netūrītiem ceļiem un ilgām pēc drizāka pavasara.

Latvijas presē ziņu izklāsts bieži vien atgādina nevajadzīgu krāmu tirgu. Vairums rakstu un interviju liecina par politiskās un ekonomiskās terminoloģijas neizpratni, kā arī zemu kompetences līmeni par notiekošo pasaulē.

Rodas iespaids, ka pēc Latvijas žurnālistu ieskatiem fakti, cik bumbu kāds iemetis grozā un cik reizes ripa raidīta vārtos, cik reižu kāds nobraucis no kalna ar ragaviņām ir svarīgāki par ziņām, kas notiek ar enerģijas cenām pasaulē vai Latvijas iekšējās ekonomikas attīstību. Jau nedēļu, ja ne vairāk, atkal un atkal tiek ziņots par KNAB, par Vilmīti un Vilku, vai Vilmīti vai Vilku jāatstāj ieņemtie amati, kuŗu no amata drikstētu atstādināt premjers, un vai ģenerālprokuroram ir taisnība, ka premjers Vilmīti no amata nedrīkst izmest. Šis „ziņas” riņķo un turpinās katru dienu nebeidzamā straumē, un publika gandrīz kā sporta vienību līdzjutēji aplaudē vai svilpo, katrs atbalstot savu vienību. Absurds, ka Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB), kam mierīgi un klusi vajadzētu darīt savu darbu, jau kuŗo reizi un kuŗo gadu ir žurnālistu uzmanības centrā. Nevis pati korupci-

ja, bet gan birojs un tā darbinieki. Tas ir kļuvis par tādu kā „Čarlija Šina momentu”, vienīgi ar to atšķirību, ka Latvijas presē tas vairs nav moments, bet kroniska, gadu garumā ilgstoša slimība. 2005. gadā bija jezga ap toreizējo KNAB priekšnieku Alekseju Loskutovu, kad cilvēki bija tā iekarsuši, ka skrēja uz piketiemi un mitiņiem. Tagad atsāk skanēt līdzīgas runas.

Nav jau tā, ka žurnālistiem gluži nebūtu, par ko rakstīt. Latvijas Republikas Ministru kabineta mājaslapā isi tiek ziņots par dažādiem notikumiem. Ja žurnālistiem būtu patiesa interese par Latvijas ekonomiku un finansēm, viņiem nebūtu grūtības šo informāciju iegūt. Latvijas presē grūti atrast nopietnu analīzi par saimniecības attīstību, jo galvenā uzmanība pievērsta, kas ko „nozadzis”, vai attiecīgā persona tiešām „zagusi” vai par zagšanu varbūt tikai domājusi. Lasītāji jau tā pieradināti pie „zagšanu” drāmām, ka, šķiet, nekā cita no žurnālistiem negaidot, aktīvi piedalās „policistu un zagļu” spēlē.

Latgalē notika traģēdija – no degusimāja, kuŗā bez uzraudzības gulēja trīs mazgadīgi bērni, vecākajam bērnam bija ne vairāk par četriem gadiem. Presē ziņoja par šo traģēdiju, bet nebija nekādu viedokļu, lai sabiedrībā

izraisītu pārrunas par mazgadīgu bērnu uzraudzību un likumiem šo bērnu aizsardzībai. Toties smagi pārmetumi valdībai par netūrītiem ceļiem, jo ugunsdzēsēji nav varējuši pietiekami ātri piebraukt ēkai, lai uguni nodzēstu. Protams, tā ir briesmīga traģēdija, un ceļi būtu jātira, bet šādu traģēdiju varētu novērst, ja sabiedrībā būtu izpratne, ka nedrīkst atstāt bez uzraudzības trīs mēnešu, pusotra gada un nepilnu četru gadu vecus bērnus.

Gandrīz nekad nav iespējams izsekot uzskatu paudēju žurnālistu nostādņēm – kādi būtu viņu pamatprincipi? Nerimstas pārmetumi par „valsts” nepietiekamo sociālo aprūpi un apgādi. Taču atkal rodas iespaids, ka šiem „tautas sāpju” aprakstītājiem nav nekādas skaidrības par ekonomiskajām grūtībām Latvijā un ārpuslā, to iemesliem un sekām, lai kompetenti analizētu. Kāda jauna radio-žurnāliste Elina Kolāte sūdzēs tiesā ministru Arti Pabriku, jo viņš esot nosaucis par muļķiem cilvēkus, kuŗi strādājot par 100 latiem mēnesī. Minētā žurnāliste šos ministra vārdus uztvērusi kā personisku apvainojumu, jo tā esot summa, ko viņai „valsts” maksājot mēnesi par viņas darbu. Jābrīnās, kāpēc „valstij” vispār vajadzētu maksāt par radio un vēl jo vairāk algas radiožur-

nālistiem. Domāju, ka ministram ir liela taisnība, ja jau viņas darbs augstāk netiek novērtēts, un vienīgais radio, kas darbojas Latvijā, pieder „valstij” vai patiesībā – nodokļu maksātājiem? Varbūt, ja jaunkundze ir pietiekami talantīga, kāda privāta kompanija viņai maksātu vairāk, un tad nebūtu jāšūdz tiesā ministrs, kas aizvainojis viņas smalkās jūtas.

Droši vien nav jābrīnās par šo kājām gaisā apgriezto loģiku. Lasot kultūras ministres Sarmītes Ēlertes domas 12. februāra intervijā laikrakstā *Laiks*, var saprast, ka līdzīga mentalitāte vai filozofija ir gan augstu, elitāru, gan vidējo posteņu darbiniekiem, nemaz nerunājot, ko par to domātu „plēbeji”, lai gan jācer, ka viņu vairākums vēl veselo saprātu nav zaudējuši.

Citēšu Sarmītes Ēlertes izteikumus laikrakstā *Laiks*, kuŗus lasot, gandrīz nokritu no krēsla:

„Piemēram, Francijas vai Vācijas atbalsts kultūrai salīdzinājumā ar Latviju ir milzīgs, bet nedrīkst aizmirst, ka arī Latvijas iedzīvotājiem ir tiesības uz kvalitātīvu mākslu, pat ja naudas ir maz. Tas ir valsts pienākums – nodrošināt pieejamu un kvalitātīvu mākslu.” (izcēlums mans B. M).

(Turpinājums sekos)

Savējie savējo vidū

Māra Jurševica sarunājas ar Sandru un Ivaru Slokenbergiem

Kuŗš vairs saskaitīs, cik tūkstoši latviešu pēdējos gados sakravājuši savu mantību un devušies prom no dzimtenes, lai rastu jaunas, varbūt arī stabilākas iespējas uzturēt savu ģimeni, izskolot bērnus. Kāds jau to nodēvējis par vērienīgāko emigrācijas vilni, pat lielāku, nekā tas bija pagājušā gadsimta četrdesmitajos gados. Bet tagad tā notiek miera laikā.

Taču ir arī stāsti par to, ka tālās zemēs dzimuši latvieši atgriežas savu vecāku un vecvecāku dzimtenē, saglabājuši latvietību, lai arī ļaudis visapkārt lielākoties runāja citā valodā.

Sandra: Amerikā mēs dzīvojam it kā divas dzīves. Viena – ģimenē un latviešu vidē, otra – amerikāņu skolā un darbā, ar amerikāņu draugiem un sabiedrību. Abas dzīves bija bagātīgas, un mēs vēl arvien esam abu šo kultūru maisījums.

Ivars: No bērnu dienām vecāki mūs veda uz Sestdienas skolu, uz latviešu sarīkojumiem un vasaras nometnēm. Es, protams, būtu gribējis nedēļas nogalēs sportot ar amerikāņu draugiem, taču mums, bērniem, bija sava loma latvietības uzturēšanā trimdā, tajā iekļāvās mācības Sestdienas skolā un regulāra piedalīšanās latviešu sarīkojumos.

Sandra: Dziedājām, dejojām, spēlējām teātri, protams, arī mācījāmies latviešu valodu un literatūru. Šajā Amerikas latviešu sabiedrībā iepazinās ar Ivaru. Mums nemaz netraucēja, ka ik nedēļu uz latviešu pasākumiem vienā virzienā nācās braukt pusotru stundu, jo tur mūs sagaidīja labi draugi un sirsnīga sabiedrība.

Kādu izglītību ieguvāt Amerikā?

Sandra: Ieguvu maģistra gradu žurnālistikā. Bijušas vienreizējas izdevības intervēt gan Amerikas, gan Latvijas prezidentus. Vēlāk darbojos mārketinga laukā dažādos žurnālos. Pirms pārcelšanās uz Latviju saņēmu sertifikātu *RajaHatha* jogas laukā.

Ivars: Esmu beidzis Bruklinas universitātes Juridisko fakultāti Ņujorkā. Kad Latvija atguva neatkarību 1991. gada vasarā, es tikko biju beidzis studijas un meklēju darbu savā profesijā. Arī jau tad meklēju iespējas pārcelties uz Latviju, vienīgi toreiz nevarēju „pamest” prāvos aizdevumus, ar kuŗiem biju finansējis savas studijas. Bet dzīve piedāvā visādus pagriezienus. Pietiecos brīvprātīgā darbā Latvijas pārstāvniecībā Apvienotajās Nācijās Ņujorkā, un jau mēnesi vēlāk man piedāvāja pastāvīgu darbu Ārlietu ministrijā. Tā nostrādāju piecus gadus Latvijas diplomātiskajā dienestā Ņujorkā. Vēlāk strādāju

advokātu birojā Ņujorkā, līdz mēs pārcēlamies uz Latviju.

Lieliska izglītība, darbs sirdij, māja Ņujorkas priekšpilsētā. Un tomēr jūs kādudien krāvājāt ceļasomas, lai pārceltos uz dzīvi Latvijā. Kādēļ šāda izvēle?

Sandra: Šādu izvēli varam pamatot ar dažādiem iemesliem. Nemaz nerunājot par vēlmi dzīvot Latvijā un Eiropā un piedalīties atjaunotās Latvijas attīstībā, – gluži praktisks iemesls ir tas, ka gribējām iegūt vairāk laika ģimenei. Lai aizbrauktu līdz darbam Ņujorkā un atgrieztos mājās, mēs ceļā pavadījām ļoti daudz laika. Turklāt Ivaram, strādājot lielā advokātu birojā, bija nenormēts darba laiks.

Ivars: Advokātam Ņujorkā darbs bieži jāpaveic gan vēlās naktīs, gan nedēļas nogalēs, un tad jau ģimenei, nemaz nerunājot par saviem vaļaspriekiem, atliek maz laika. Kad auga mūsu pirmā meitiņa, abi sākām gudrot – kas tā par ģimenes dzīvi, ja tik reti redzamies. Tomēr jāpiemin, ka darbs advokātu birojā Latvijā arī var būt ļoti intensīvs, bet tagad priekšrocība ir tā, ka mēs dzīvojam ļoti tuvu mūsu darba vietām, tāpat vairs nav lielās ceļošanas, kas ir ikdienā daudziem Ņujorkiešiem.

Tik nopietnu un izšķirīgu lēmumu tomēr nepieņēma vienā dienā.

Ivars: Mēs jau vairākkārt bijām ciemojušies Latvijā, sākot no 80. gadu vidus. Mums te jau bija daudz paziņu un kontaktu, tāpat puslīdz sapratām, kurp ejam. Turklāt 2006. gadā Latvijā bija strauji augoša ekonomika un dinamiska sabiedrība, kas bija ļoti vilinoši.

Sandra: Kad uz Latviju pirmoreiz atbraucu astoņdesmito gadu vidū, iespaids nebija īpaši saulains, bet tomēr tāds, ko apmēram sagaidīju. Jā, zinājām, ka viesnīcā noklausās mūsu telefona sarunas, divaini bija uz ielām redzēt padomju armijas

cilvēkus... Tomēr es ļoti vēlējos te atgriezties.

Ivars: Pats galvenais bija atrast Rīgā atbilstošu darbu. Taču biju sarunājis darba vietu zvērināto advokātu birojā LAWIN Kļaviņš & Slaidiņš, un tad jau lēmums pārcelties nāca viegli.

Cik gadu jūs par savu mītnes zemi saucat Latviju?

Ivars: Gandrīz piecus – Rīgā esam kopš 2006. gada augusta.

Sandra: Ieradusies Latvijā, sāku nodarboties ar jogu, strādāju arī starptautiskajā skolā mārketinga laukā un tagad arī lasu lekcijas Stokholmas Ekonomiskajā augstskolā, kur viens no dibinātājiem bija Ivara tēvabrālis Māris Slokenbergs.

Mājas ir tur, kur ir ģimene. Vai tas nozīmē, ka no Ņujorkas esat atvadījušies uz visiem laikiem?

Sandra: Savu māju Ņujorkā neesam pārdevuši, tā ir izīrēta. Vai uz atgriešanos? Nekad nevar zināt, kā dzīvē viss notiks. Ļoti, ļoti pietrūkst ģimenes un tuvo draugu.

Ivars: Nekas dzīvē nav pastāvīgs, bet šobrīd izbaudām to dzīvi, kāda tā ir Rīgā. Mums ir daudz draugu, gan latvieši, gan ārzemnieki. Rīga ir ļoti maziņa, bet visu laiku kaut kas interesants notiek. Centrā uz visām vietām varam viegli aizstaigāt kājām. Iekāpjām tramvajā un no mūsu dzīvokļa jau piecus minūtes nonākam līdz Operai un par relatīvi lētu cenu varam baudīt pasaules līmeņa māksliniekus. Pavisam netālu ir mūzeji, teātri, ļoti labi restorāni, viss, ko var vēlēties. Un palaiķam, kad gribam paceļot ārpus Latvijas, taksītis līdz Rīgas lidostai mūs aizved 15 minūtes.

Vai advokāti ņem darbu uz mājām?

Ivars: Reizēm gadās, jo mēs strādājam klientu interesēs. Mūsu birojam ir daudz ārvalstu klientu, tāpat arī jāpielāgojas viņu vēlmēm un ritmiem Londonā, Ņujorkā, Stokholmā un citur. Nereti arī iznāk strādāt

vēlu vakarā vai arī cauru nakti, bet tie ir izņēmumi, kamēr Ņujorkā tā bija gandrīz vai norma.

Dzīvojot Amerikā, jūs tik aktīvi darbojāties sabiedriskajā dzīvē, ka acimredzot arī Rīgā esat sev atraduši pienākumus, kas sniedz gandarījumu?

Sandra: Ivars pagājušajā gadā tika ievēlēts par Amerikas Tirdzniecības palātas Latvijā (*American Chamber of Commerce in Latvia*) prezidentu un valdes priekšsēdi.

Ivars: Šī ir organizācija, kas veicina tirdzniecības un komerciālo sadarbību starp ASV un Latviju, bet tā arī ir forums, kuŗā Latvijas uzņēmumi veido kontaktus ar augsta līmeņa valdības un biznesa amatpersonām. Vienlaikus mēs cenšamies stiprināt godīgas biznesa prakses principu ievērošanu un uzlabot vispārējo investīciju un uzņēmējdarbības vidi Latvijā. Mums arī ir ļoti laba sadarbība ar ASV vēstniecību Latvijā.

Sandra: Pirms diviem gadiem mūs uzaicināja nākt talkā, lai izveidotu Rīgas Evaņģēlisko draudzi, kuŗas priekšsēdis arī ir Ivars. Es kopā ar Ingridu Kariņu-Bērziņu vadu Svētdienas skolu.

Ivars: Uzskatām, ka mūsu bērniem ir jāiemācās kristīgās vērtības.

Iepriekš pieminējāt Operu. Jums ir īpašas attiecības ar Balto namu...

Ivars: Mūsu vecāki ir lieli operas cienītāji, kā arī aktīvi dalībnieki Ņujorkas latviešu kori un Latvijas Nacionālās operas gīldē. (*Laiks* 10. numurā bija publicēta intervija ar Ivara mammu Aiju Pelši, LNO gīldes priekšsēdi – *Red.*)

Ņujorkā savulaik bijāt arī lieli dziedātāji. Vai Rīgā neesat atraduši sev kori, kuŗā gribētu pievienot savu balsi?

Ivars: Lai arī mums ir interese, šeit koru dziedāšanai tiek atvēlēts daudz laika, mēģinājumi ir vairākas reizes nedēļā. Pagaidām tik daudz laika dziedāšanai nevaram atvēlēt.

Sandra: Mums ģimenē aug divas meitas Lidija un Marlēna, un viņu nodarbības patlaban aizņem lielāko tiesu mūsu brīvā laika. Vecākā meita mācās Rīgas Kultūras vidusskolā, apmeklē dziedāšanas un klavier spēles nodarbības, jau ceturto gadu mācās baletu, ir pat uzstājies uz Operas skatuves, vēl arī peldēšanas nodarbības... Un jaunākajai meitai, kuŗa mācās latviešu *Montessori* pirmskolā, līdzīgas aktivitātes stāv priekšā...

Meitas mācībās varat līdzēt, ja tas nepieciešams?

Sandra: Jā, un mēģinām arī iesaistīties, cik iespējams, lai sekotu līdzī mācībām. Viņa pati labi tiek galā, tikai kādreiz pavaicā padomu matemātikā. Mums vēl nav viegli pierast pie citādām mācību metodēm un terminoloģijas.

Spraigs ir jūsu aktīvais dzīves ritms.

Sandra: Visu laiku kaut kur skrienam, bet patīk dzīvot pilnībā! Pēc mēneša braukšu pie māsiņas uz Franciju, lai ar viņu kopā skrietu Parīzes maratonu.

Esmu patiesi pārsteigta. Tagad atcerējos, kad pirms pāris gadiem tīmekļa portālā sarunu vietnē lasīju kādu ierakstu – kāds latvietis, dzimis Amerikā, esot skrējis Ņujorkas maratonu. Ziņkārības dzīta paraudzijos, šis dalībnieks bijis... Ivars Slokenbergs. Jūsu ģimenei gaŗo gabalu skriešana ir ierasta aizraušanās?

Ivars: Nē, nav ierasta lieta, bet mums patīk izaicinājumi. Tas ir ne tikai fizisko spēku pamatīgs pārbaudījums, bet arī vairāku stundu pārbaudījums smadzenēm. Kad skrējējs šķērso finiša līniju Ņujorkas Centrālparkā, tam pieder visa pasaule!

Sandra: Abi ar Ivaru esam piedalījušies arī Rīgas pusmaratonā un šogad arī noteikti skriesim.

Klausoties jūso, ne brīdi nesadzirdēju nožēlu par lēmumu, kuru pieņēmt pirms pieciem gadiem, atgriežoties vecāku dzimtenē.

Ivars: Mums nemaz nav bijis laika, lai domātu par to, vai būtu jāžēlojas! Tur ir zināma ironija – mēs taču pārcēlamies uz Latviju, lai mums būtu vairāk laika, bet tagad brīžiem jūtam, ka esam vēl daudz vairāk aizņemti, nekā bijām Ņujorkā. Bet tas laikam saistīts ar to, ka Rīga ir maziņa, te ir relatīvi viegli un ātri iesaistīties sabiedrībā.

Sandra: Uzturam ļoti ciešus sakarus ar ģimeni un draugiem ārpus Latvijas – laimīgā kārtā šajos laikos ar e-pastu un *Skype* to var viegli izdarīt. Mums arī bieži ir ciemiņi – nesēn pie mums jau otro reizi viesojās mūsu vecākās meitas amerikāņu draudzene ar ģimeni. Kad uz Rīgu atbrauc mūsu vecāki, noilgojušies pēc mazmeitām, tad visi esam patiesi laimīgi. Tāpat arī tad, kad vasaras brīvdienas pavadām kopā Amerikā. Jauki vienmēr gaidīt tos skaistos brīžus!

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Līdzjutība Japānai

Latvijas augstākās amatpersonas izteikušas līdzjutību Japānai par dabas katastrofu. Valsts prezidents Valdis Zatlers vēstulē Japānas imperātoram Akihito savā un Latvijas tautas vārdā izteicis visdziļāko līdzjutību visai Japānas tautai un īpaši - spēcīgajā zemestrīcē un cunami uzplūdā bojā gājušo tuviniekiem.

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*) vēstulē Japānas premjērministram Noto Kanam izsaka visdziļāko līdzjutību Japānas valdībai un visiem tās iedzīvotājiem.

Saeimas priekšsēde Solvita Ābolīte vēstulē Japānas parlamenta Augšpalātas priekšsēdim Nisioka Takeo un Japānas parlamenta Pārštāvju palātas priekšsēdim Takahiro Jokomiči Saeimas vārdā pauž visdziļāko līdzjutību Japānas tautai un sērojošajam ģimenēm, kuņas zaudējušas tuviniekus.

Armēnijas prezidents Latvijā

Latvijā oficiālā vizītē bija ieradies Armēnijas Republikas prezidents Seržs Sargsjans ar delegāciju. Pēc oficiālās sagaidīšanas ceremonijas Rīgas pili viesis tikās ar Latvijas Valsts prezidentu Valdi Zatlere. Sargsjana vizītes programmā bija arī Latvijas un Armēnijas divpusējo līgumu parakstīšana, tikšanās ar Saeimas priekšsēdi Solvitu Ābolīti, Ministru prezidentu Valdi Dombrovski. Armēnijas prezidents piedalījās ziedu nolikšanas ceremonijā pie Brīvības pieminekļa, teica uzrunu Latvijas-Armēnijas biznesa foruma dalībniekiem, apmeklēja armēņu apustulisko Baznīcu.

Augsts Ķīnas ierēdnis Latvijā

Latvijā vizītē bija ieradies Ķīnas Komunistiskās partijas Starptautiskā departamenta vadītājs, ministrs Vans Dzjažujš. Viesis tikās ar Latvijas Ministru prezidentu Valdi Dombrovski. Sarunā tika atzīts, ka abu valstu dialogs un divpusējā sadarbība attīstās veiksmīgi un tas rada pamatu ciešākai sadarbībai ekonomiskā.

Tikšanās laikā Dombrovskis izteica pateicību par Ķīnas puses ieguldījumu Latvijas Valsts prezidenta Valža Zatlere vizītes organizēšanā 2010. gada rudenī, kā arī par iespēju apmeklēt Ķīnu *Expo* izstādes laikā. Dzjažujš savukārt apsveica Dombrovski par premjērministra amata saglabāšanu pēc parlamenta vēlēšanām.

Dombrovskis - valdības vadītājs divus gadus

12. martā apritēja divi gadi, kopš Ministru prezidenta amatā ir Valdis Dombrovskis. Viņš valstī pārņēma varu, kad tā, paša vārdiem runājot, „bija nomesta pie kājām” un neviens cits nevēlējās uzņemties atbildību. Ko paveicis Valdis Dombrovskis šajā laikā? Daži atzinumi ekspertu vērtējumā.

* Uzņēmams vadīt valdību ļoti smagā krīzes situācijā. Tā ir milzīga drosme. Dombrovskis risēja ar savu karjēru un reputā-

ciju, jo cilvēki jau nesaprot, cik smags ir šis darbs.

* Dombrovskis ir konsekvents un nemētājs no viena grāvja otrā. Nemainīgi un stingri īstenojis savas valdības politiku.

* Publiskajā telpā nav doti tukši solījumi, Dombrovskis nav bijis populists.

Nav jau tā, ka viss gājis gludi. Valdības darbā ir arī ēnas puses.

* Dombrovskis guva politisku traumu, kad pirms 2009. gada pašvaldību vēlēšanām nepatiesi apgalvoja, ka pensijas netiks samazinātas. Zaudējums Satversmes tiesā ierobežo rīcību.

* Dombrovskim nav pietiekami cieša kontakta ar politisko spēku *Vienotība*.

* Ministru prezidents pārāk klausā starptautiskajiem aizdevējiem un visus ieteikumu konsekventi izpilda.

* Dombrovskis ekonomiskā politika vairāk orientēta uz īstermiņa ugunsgrēku dzēšanu, nav redzama ilgtermiņa perspektīva.

* Vajadzīgs vairāk skaidrot sabiedrībai, kāpēc tiek pieņemti attiecīgi lēmumi. Ja būtu skaidrošana, tautas atbalsts Dombrovskim būtu lielāks.

LAŠOR protestē...

Latvijas Krievu mācībvalodas atbalsta asociācija (*LAŠOR*) aicina Latvijas iedzīvotājus neatbalstīt nedz nacionālās apvienības *Visu Latviju!*/*Tēvzemei un Brīvībai/LNNK* virzīto ieceri par izglītību tikai latviešu valodā, nedz tam pretējo akciju par krievu valodas kā otras valsts valodas ieviešanu. *LAŠOR* protestē pret *VL/TB/LNNK* ierosinātajām pārmaiņām Satversmē, kas novedīs pie valsts nodrošinātās mazākumtautību izglītības sistēmas likvidācijas. Šī likumprojekta atbalstīšana un tautas nobalsošanas rīkošana par to nenovēršami sašķēlīs sabiedrību pēc etniskās piederības. Tikšot arī pārkāptas starptautiskās saistības, ko ir uzņēmusies Latvija, kā arī nolietotās tradīcijas par skološanos minoritāšu valodās, kas senseis ir pastāvējušas Latvijā un ar ko tā vienmēr lepojusies. No visām mazākumtautību valodām Latvijas skolās par mācībvalodu visbiežāk tiek lietota krievu valoda. Tāpēc šis plāns pirmām kārtām ir vērst pret krievu valodu, kuņģa ģimenē runā vairāk nekā trešdaļa Latvijas iedzīvotāju, norāda *LAŠOR*.

Šlesera pavalstniecības „cenrādis”

Saeimas deputāts Ainārs Šlers (PLL) izdomājis veidu, kā Latvijas budžetā iegūt desmit miljardus eiro (7 miljardus latu). Televīzijas raidījumā *900* sekundes viņš rosināja apmaiņā pret vienu miljonu eiro (700 000 latu) „ziedojumu” īpašā fondā piešķirt Latvijas pavalstniecību ārvalstniekiem. Politika ieskatā, šādā ceļā 10 000 ģimeņu varētu saņemt Latvijas pavalstniecību, valsts budžetā ieguldot desmit miljardus eiro. Šādi Latvija varētu iegūt līdzekļus starptautiskā aizdevuma atmaksai.

Šlesera idejas izraisīja sa-

biedrības rezonanci. Valsts prezidenta Valža Zatlere ieskatā ar Latvijas pilsonību nevar tirgoties, jo lojalitāti pret valsti nopirkt nav iespējams.

Kanadā apbalvo Latvijas goda konsulu

Laikraksts *Times Colonist* ziņo, ka Latvijas bijušajam goda konsulam Britu Kolumbijas apgabalā **Sedrikam Stīlam** Kanadā piešķirts apbalvojums par mūža ieguldījumu labdarības pasākumos un uzņēmējdarbības veicināšanā. Apbalvojumu Stīlam piešķirusi Viktorijas pilsētas Tirdzniecības kamera. No 2002. līdz 2010. gadam 67 gadus vecais Stīls bija Latvijas goda konsuls Britu Kolumbijas apgabalā. Viņa tēvs Leo Stīls dzimis Latvijā.

Ārlietu ministrs Briselē

Latvijas ārlietu ministrs Ģirts Valdis Kristovskis piedalījās Eiropas Savienības ārkārtas Ārlietu padomē. ES ārlietu ministri diskutēja par situāciju ES dienvidu kaimiņu reģionā, īpaši Lībijā. Dalībvalstis bija vienotas uzskatā, ka pašreizējam Lībijas līderim ir jāatkāpjas un jāatstāj, ka noteiktiem par situācijas attīstību jābūt Lībijas iedzīvotājiem. Pauzot atbalstu demokratiskajām pārmaiņām, ES ministri stingri nosodīja vardarbīgās sadursmes un daudzus civiliedzīvotāju upurus. Diskusijās tika uzsvērtas prasības, lai Lībijā īstenoto reformu rezultātā tiktu saglabāta valsts teritoriālā integritāte.

Aicina atgriezties Latvijā

Valsts prezidents Valdis Zatlers tikās ar Baltijas-Amerikas Brīvības fonda (*BAFF*) pirmo stipendiju ieguvējiem. Stipendiāti drīzumā dosies uz ASV, lai praktizētos pilsētplānošanā, uzņēmējdarbībā un grāmatvedībā. Tikšanās sanāksmē piedalījās arī ASV vēstniece Latvijā Džūdita Gārbere, *BAFF* programmas reģionālā vadītāja Ilze Doškina, Hamfrija programmas stipendiāte un Fulbraita programmas pārstāvi.

Valdis Zatlers stipendiātiem atgādināja nepieciešamību pēc studijām ASV atgriezties Latvijā. Sarunas gaitā prezidents dalījās ar stipendiātiem pieredzi par ieguvumiem studiju laikā ASV un uzsvera, „cik svarīgi ir stipendiātiem atgriezties Latvijā - valstī, kur ar iegūtajām zināšanām varēs veidot redzamas pārmaiņas, jo mūsu valsts dod iespējas būt attīstības procesu virzītājiem”.

RLB priekšsēdis – Ingmārs Čaklais

Par Rīgas Latviešu biedrības priekšsēdi atkārtoti un vienbalstīgi ievēlēts 10. Saeimas deputāts Ingmārs Čaklais (*Vienotība*). Pēc ilgākām diskusijām par priekšsēža vietnieci apstiprināja ekonomisti un sabiedrisko darbinieci Ievu Nikoletu Dāboliņu. Valdē tika ievēlēti Slokas slimnīcas valdes priekšsēdis, mecenāts Aivars Smagars, zvērināts advokāts Jānis Bordāns, žurnāliste,

grāmatu izdevēja Skaidrīte Nau-mova, juriste un mūziķe Inita Marija Heislere-Celma un enerģētiskais inženieris Ivars Zvejnieks.

Liela ģimenes – vārds jaunajai paaudzei

Vitola fonda dibinātājs, uzņēmējs un mecenāts Vilis Vitols *Latvijas Avīzē* pauž viedokli - kas būtu darāms demografiskās un ekonomiskās situācijas uzlabošanai nākotnē. Iespējami dažādi pasākumi, kas neprasa budžeta līdzekļus, viens no tiem - lielu ģimeņu prestiža celšana sabiedrības acīs, kā arī pagodinājumi, ordeņi daudzu bērnu vecākiem, garantēta vieta valsts universitāšu budžeta grupās bērniem no trīs vai vairāk bērnu ģimenēm, balsstiesības vecākiem viņu nepilngadīgo bērnu vietā, pensioņniešanos vecuma samazināšana sievietēm par katru bērnu. Protams, ir arī vajadzības, kas prasa budžeta līdzekļus, - pabalsti, nodokļu atlaides un bērnu namu celšana.

Pēc Vitola domām, mums visiem būtu kaut kas jāpūlē, vai nu dodot valstij vairāk, vai saņemot no tās mazāk. Pēdējais vārds būs jaunajai paaudzei. Ja viņi mīl Latviju, tad veidos lielas, stipras dzimtas ar daudziem bērniem un darīs to, kamēr pašī ir jauni, stipri, veseli. Bet viņu vecākiem ir jāpalīdz. Tad ar laiku arī budžets būs kārtībā.

Dāņu cūkkopis par progresīvo nodokli

Latvijā būtu jāievieš progresīvais ienākumu nodoklis, šādu viedokli intervijā biznesa portālam *Nozare.lv* pauž cūkkopības nozares uzņēmuma SIA „Gaiženi” īpašnieks Alekss Rasmussens. Kam ir vairāk, vairāk jāmaksā nodokļos. Tāda prakse ir daudz kur - kāpēc ne Latvijā? Tas ir mīts, ka Latvijā ir augsti nodokļi. Raugoties no investoru puses, principā Latvijā ir labvēlīga nodokļu politika, izņēmums ir algas. Viens no augstākajiem nodokļiem tiek uzlikts algām. Bet, ja runā par dividendēm, uzņēmuma ienākumu nodokli, nekustamā īpašuma nodokli, nevar teikt, ka nodokļi ir augsti, atzīst uzņēmējs.

Tautas skaitīšana

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem, pirmajā tautas skaitīšanas posmā elektroniski tautas skaitīšanas anketas aizpildījuši vairāk nekā 650 000 iedzīvotāju, tomēr šī informācija vēl jāprecizē. CSP apzinās personas, kuņas saskaitītas vairākas reizes, kā arī precizēs to dzīvesvietu adreses, uz kuņģam skaitītājiem nebūs jāiet.

Tautas skaitīšanas otrais posms sāksies 17. martā un ilgs līdz 31. maijam.

Brigmanis brīdina

Zaļo un Zemnieku savienības (ZZS) valde 14. martā pauž „stingru atbalstu” visiem saviem ministriem un katēgoriski no-

raidīja baumas, ka no tiem kādu varētu nomainīt. Pēc valdes sēdes ZZS Saeimas frakcijas vadītājs Augusts Brigmanis sacīja:

“Es gribu brīdināt tos, kas vēlas šādu soli spert bez nopietniem argumentiem, - tam varētu būt smagas sekas.” Viņš neprecizēja, ko ar šīm “smagajām sekām” domājis, tikai atbildēja, ka tās var būt “visādas”.

Par pensijām

Pensiju samazināšana par 10% sociālā budžeta stabilizēšanas nolūkos būtu maksimums. Tā intervijā laikrakstam *Vesti* sacījis Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*). Dombrovskis atzīst, ka reiz pensijas jau tika samazinātas par 10%, taču Satversmes tiesa pensiju samazināšanu atzina par nelikumīgu.

Izstāde „Zudusī paaudze”

aplūkojama līdz 30. aprīlim Latvijas Nacionālās bibliotēkas izstāžu zālē Rīgā, K. Barona ielā 14.

„Zudusī Latvija” ir Latvijas Nacionālās digitālās bibliotēkas *Lettonica* projekts, kas apvieno unikālu informāciju par zudušām un pārmaiņu skartām Latvijas kultūrvēsturiskām vērtībām. Projektā dokumentēta arī Latvijas sabiedrības ekonomiskā, sociālā un kultūras dzīve kopš 19. gadsimta otrās puses - zemnieku darbs lauku viensētās, senie amati, folkloras teicēji, dažādu biedrību un organizāciju darbība, saviesīgā dzīve. Pirmā cikla izstāde „Zudusī darbīgā Latvija” stāsta par dažādu vēsturisku notikumu un cilvēku ne-saimnieciskās darbības rezultātā zaudētiem, iznīcinātiem vai pārveidotiem objektiem un vērtībām Latvijas tautsaimniecībā no 19. gs. beigām līdz Otrajam pasaules karā.

Trīs gadu laikā

notikušas būtiskas pārmaiņas Latvijas ekonomikas struktūrā.

Centrālās statistikas pārvaldes koriģētie dati liecina, ka iekšzemes kopprodukta (IKP) apjoms pēc sezonāli neizlīdzinātajiem datiem 2010. gada ceturtajā ceturksnī salīdzinājumā ar 2009. gada ceturto ceturksni ir palielinājies par 3,6%, bet visā 2010. gadā IKP kritums ir 0,3%. Pēc sezonāli izlīdzinātajiem datiem IKP 2010. gada ceturtajā ceturksnī salīdzinājumā ar 2010. gada trešo ceturksni pieaudzis par 1,1%.

Nordea bankas vecākais ekonomists **Andris Strazds**:

„IKP koriģētie dati 2010. gadam nekādus būtiskus pārsteigumus nesagādāja. Redzams, ka mēreni pozitīva attīstība ir notikusi visa gada garumā un gada beigās pieaugums pret 2009. gada nogales zemo līmeni jau bijis vērojams gandrīz visās nozarēs, - viens no retajiem izņēmumiem ir būvniecība, kas joprojām uzrāda kritumu.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

ASINOT (VIRTUĀLOS) NAŽUS

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Tuvojas Latvijas neatkarības faktiskās atjaunošanas divdesmitā gadskārta. Vēl pirms tam jānotiek kārtējam Valsts prezidenta vēlēšanām.

Tikmēr aug bažas par pārāk gauso izrēķināšanu no dižkibeles bedres, un, tā kā arī Vācijā teju, teju LR pavalstniekiem atvērsies darba tirgus un ekonomiskie bēgļi jau stājas garās rindās, lai dotos turp, stāvoklis daudzām šķiet, piedodiet, *čābigs*, un šādā nervozā gaisotnē dzirdams, kā tiek trīti (virtuālie, paldies Dievam!) naži.

Manuprāt trāpīgu gaisotnes un noskaņu analīzi sniedz Aivars Ozoliņš žurnālā *Ir*. Viņa prognoze ir drūma: "Līdz ar Saeimas balsojumu par tiesībsargu (...) valdības koalīcija pārstāja pastāvēt faktiski, un jau nākamā divu trīs mēnešu laikā varētu kļūt skaidrs, vai beigsies arī juridiski. Jaunu valdību veidotu (...) *Zaļo* un Zemnieku savienības (ZZS), *Saskaņas centra* (SC) un *Par labu Latviju* (PLL) koalīcija (...) Ja Valdis Zatlers tiks ievēlēts atkārtoti, paliks Valža Dombrovska pašreizējā valdība, ja tiks ievēlēts jebkurš cits, būs

personas X vadīta promaskaviska oligarchu valdība."

Kā to novērst? Kā to nepieļaut situācijā, kad pret valdības galvu Dombrovski un ārlietu ministru Kristovski tiek vērtas intrigas un gāzti dubļu spaiņi?

Valdis Dombrovskis pelnījis cieņu un simpatiju ar savu emocionālo noturību, nesatricināmo nosvērtību. Apzinādāmie savu atbildību NATO un ES dalībvalsts premjērministra amatā, viņš neļauj sevi bīdīt ne uz labējo, ne uz nosacīti kreiso stūri jautājumā par 16. martu un 9. maiju, nebīstoties no nikniem starpsaucieniem abos galos.

Graujošie smieklī: tā Aija Čālīte savā rakstā, kas publicēts *Latvijas Avīzē*, raksturo ņirgas, kas vērstas pret Ģirtu Valdi Kristovski. Skauģi un nelabvēļi gan zināmās latviešu aprindās, gan krievvalodīgo informācijas telpā viņam nepiedod ne mazāko misēkli, vai nu tas būtu angļu vārdu izrunas, vai no konteksta izrautu izteicienu pēc. Žultaino uzbrēcienā un sardoniskās zviegšanas īstais iemesls meklējams Kristovska pozitīvajā latviskumā, kas manuprāt nav nedz ekstrēms, nedz radikāls.

Atbalsts, ko Kristovskis sniedzis

Edvina Šnores filmai *The Soviet Story*, ir augstu vērtējams - lai ko nu teiktu Lavrovs, Rogozins vai Djukovs. Un saistīt viņa vārdu ar nez kādu "fašisma atdzimšanu Latvijā" ir galīgs absurds kaut vai tāpēc, ka viņš vēlas iemūžināt Rubeņa bataljona piemiņu, jo šie kurelieši, kas stājas pretim Jekelna soda ekspedīcijas pārspekam, bija paši istākie antifāšisti: viņi nevēlējās, lai noziedzīgais hitleriskās Lielvācijas režīms ierautu arī Latviju sev līdz - bezdibeni.

Jānis Kučinskis, kas jau 2002. gadā savā brošūrā *Dzīve kaņšāstāvoklī* nikni vērsās pret "amerikāņu imperiālismu" un cita starpā cildināja Lībijas diktatoru Kadafi (!) kā "dekolonizācijas varoni", tagad *NRA* slejās, skarbi nosodot abas galējības - *VL* ierosināto parakstu vākšanu krievu skolu latviskošanas labad un Lindermana/Osipova iecerī vākt parakstus prasībai piešķirt krievu valodai otras valsts valodas statusu, - uzsvē: "Aprēķins pavisam vienkāršs: kamēr latvieši plosīsies ar krieviem, tikmēr tiks pabeigta Latvijas pakļaušana starptautiskajam korporācijām."

Biedēšana ar starptautiskā kapitāla spalvainajiem taustekļiem labi saskan ar *NRA* saimnieku

pamatnostādņēm...

Pret Sarmīti Ēlerti tiek musināts gan latviski, gan krieviski. Avīzes *Čas* galvenais redaktors Pāvils Kirillovs ņemas spriest par latviešu intelektuāļu šķietamo "intelīgentumu" un pārmet Ēlertei, ka viņa, būdama *Dienas* galvenā redaktore, pārmetusi Zatleram *tās aplokšnes*, bet pati tagad intervijā žurnālam *Playboy* atzīstas, ka ārstiem sniegusi dāvanas.

Nu jā, es pats mūsu poliklinikā jūdu svētkos ik gadu dāvinu konfektes ģimenes ārstam un vecākajai māsiņai.

Tai pašā intervijā Ēlerte godīgi atzīst, ka astoņdesmito gadu beigās iestājusies kompartijā, lai tiktu uzklāta un varētu piedalīties Rakstnieku savienības partijas organizācijas diskusijās.

Šoreiz sekoja žults izplūdumi latviešu valodā, īpaši tīmeklī.

Šķiet, ka patiesais ņirgu un dusmu iemesls meklējams tai pašā intervijā. Jautāta, vai kultūras ministres mērķis ir ieņemt Valsts prezidenta amatu, Ēlerte sacīja: "Zinu, ka es varētu (ieņemt šo vietu)."

Skaidrs? Asina nažus...

Bet vistrakāko naidu kurina "Krievu kopienas" līdzpriekšsēdis

Aleksandrs Gaponenko, nacionālboļševiks Vladimirs Lindermans un pats savas "Osipova partijas" vadītājs Jevgeņijs Osipovs, lūkojot savākt 10 000 parakstus, lai panāktu tautas aptaujas izsludināšanu ar nolūku grozīt LR Satversmi un piešķirt krievu valodai otras valsts valodas statusu. Tā ir rupja provokācija, kuŗa, ja zinām statistiku, neko nepanāks, bet pilnīgi droši uzjūnīs etniskas kaislības abās pusēs, radot zināmus vardarbības draudus.

Anarchists un dēkainis Lindermans attrauc, ka tā esot atbilde uz *VL* parakstu vākšanas akciju, lai panāktu visu valsts financēto krievu skolu pāriešanu uz mācībām tikai latviešu valodā jau ar I. klasi.

Vispār jau *VL* prasība gluži tik skandaloza nav, ja zinām, ka neapšaubāmi demokrātiskajā Francijā mācības visās valsts financētās skolās notiek vienīgi franču valodā - neatkarīgi no bērnu etniskās izcelsmes un ģimenē lietojamās valodas.

Interesanti, ka no abām iniciatīvām - "latviskās" un "krieviskās" - norobežojies *Saskaņas centra* Saeimas frakcijas vadītājs Jānis Urbanovičs. Viņš baidās no **eksplozīvām** sekām, - un šim bažām ir pamats.

Franks Gordons

Temīdas dzirnas maļ lēni, tomēr maļ

Latvijā ir ierasts domāt, ka cīņā pret korupciju tiek tvārstītas mazas mazītiņas zivtiņas, bet lielās lidakas un haizivis mierīgi peld tālāk.

Par to zināmā mērā nākas domāt arī tagad, kad kārtējo reizi notiesātas personas, kuŗām rociņas acimredzot paslīdējušas. Runa ir par Rīgas pašvaldību, par kuŗu jau pasen Korupcijas novēršanas un apkārošanas biroja vadītāja vietniece atzina, ka korupcija tur esot „sistēmiska”. Konkrēti runa ir par jomu, kuŗā netīra nauda apgrozās ne jau Rīgā vai Latvijā vien, - tā ir celtniecība, kuŗā noteikumi - kur drikst un kur nedrikst celt dažādas būves - celtniekus var kaitināt, tāpēc tiek meklēti veidi, kā tos apiet.

Rīgas Apgabaltiesa 11. martā vienai šādai epopejai nosacīti pielika punktu, kādreizējam Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta direktoram Vilnim Štramam piespriedot astoņus, bet viņa pēctecim Pēterim Strancim - sešus gadus cietumā par kukuļu pieprasīšanu un saņemšanu vairāku gadu garumā. Rakstu „nosacīti” tāpēc, ka, protams, abiem notiesātajiem ir apellācijas iespējas, bet vismaz šajā līmenī tiesa ir atradusi pietiekamus pierādījumus, lai nospriestu, ka korupcija ir notikusi. Stāstā no pašvaldības puses ir arī trešā persona - kādreizējais Attīstības departamenta administrācijas vadītājs Raimonds Janita. Acimredzot cerībā, ka tiks cauri ar samērā veselu ādu, viņš vaļsirdīgi sadarbojās ar izmeklētājiem, izstāstīja visu, kā kukuļošana notikusi u.tml. Prokurori par šo pretimnākšanu bija gatavi

preti dot tikai vienu gadu cietumā. Lielā bija pārsteigums Janitam un visiem klātesošajiem, kad tiesa tomēr viņam piesprieda trīs gadus aiz restēm. Tik liels, ka Janita advokāts pēc tam žurnālistiem stāstīja, ka turpmāk viņš nekad neieteiks saviem klientiem sadarboties ar tiesībsargiem, jo tie, kas tā dara, acimredzot ir „mulķi”. Visai savdabīga atziņa no personas, kuŗa, lai vai kā, tomēr skaitās tiesiskuma daļa mūsu valstī.

Kukuļošanas procesos piedalījās ne jau pašvaldības pārstāvji vien, runa ir arī par uzņēmējiem, kuŗi cerēja kaut ko uzbūvēt ne tur, kur pienāktos. Uzņēmējai Inārai Vilkastei prokurori lūdzā piespriedu vairākus gadus cietumā, taču tiesa viņai piesprieda naudas sodu 200 minimālo algu apmērā (40 tūkstoši latu). Celtniecības uzņēmuma vadītājam igaunim Pritam Tomingsam, kas nelikumīgajā darījumā atzinās, tiesa piesprieda naudas sodu 120 minimālo algu apmērā. Tāds pats sods piesprieda Andrejam Inkulim - cilvēkam, kas ir zemu kritis kopš laikiem, kad vispirms bija Rīgas, pēc tam Jūrmalas pilsētas galva.

Protams, tiks iesniegtas apellācijas, un galīgo variantu vismaz dažos gadījumos noteiks Augstākās tiesas Senāts. Taču uzņēmējdarbības vidē par to, ka Rīgas domē nav ko meklēt, ja čemodānā nav nauda kukulim, ir runāts ļoti sen. Tomēr par šo lietu ir uzdomāmi pāris jautājumi. Piemēram, Štrams, Strancis un Janita bija ierēdņi. Vai tiešām kāds tic, ka viņi vairākus gadus nodarbojušies ar korupciju un par to nav zinājis un to nav pamanījis absolūti neviens no tiem, kuŗi Rīgas domē bija ievēlēti amatper-

sonas? Endēmiska korupcija nevienā pašvaldībā tomēr nevar notikt gluži bez politiķu un politikāņu ziņas, ja ne aktīvas iesaistīšanās. Jo tas, ko var lemt ierēdņi, tomēr lielākoties nav pēdējais vārds. „Tautas” partija (TP) joprojām tiek tiesāta par krāpšanos 9. Saeimas vēlēšanu laikā, un ir pat stipri ticams, ka ar laiku tai tiks Valsts kasē atmaksāt apmēram miljonu latu. Tas, visticamāk, nozīmēs partijas galīgo bankrotu, un tomēr paliks jautājums - kāpēc tiek tiesāta partija, nevis tie, kuŗi konkrēti bija atbildīgi par krāpšanos. 2006. gada priekšvēlēšanu laikā partija izvērta tā dēvēto „pozitīvisma kampaņu”, ko vadīja toreizējā valdības galvas un „stabilitātes garantā” Aigara Kalviša biroja vadītājs Jurgis Liepnieks. Ja jau ir konstatēts, ka pats process bijis nelikumīgs un tāpēc partijai visa pārtērētā nauda jāatmaksā, kur ir palikusi saruna par tiem, kuŗi nelikumīgo procesu noorganizēja?

Un milzīgais skandāls Jūrmalā 2005. gadā, kad kukulis tika maksāts, lai pilsētā ievēlētu „pareizo” galvu. Arī toreiz tika notiesātas vairākas personas, tostarp Jūrmalas domes priekšsēdis, taču tur bija iejaukta arī „lielā politika”, jo diskusija par kukuļdošanu visnotaļ konkrēti piedalījās divi no Latvijas politikas *smagsvariem* - kādreizējais satiksmes ministrs Ainārs Šlesers un kādreizējais valdības vadītājs Andris Šķēle. Tas bija laiks, kad TP ļoti centās visiem iestāstīt, ka tās dibinātājs Šķēle ir tikai privātpersona, kam ar partiju nav absolūti nekāda sakara. Neviens tam neticēja toreiz, un neticība tika pierādīta, kad Šķēle atkal uzpeldēja lielajā politikā un kļuva par vienu no līderiem paša un Šlesera veido-

tajai kustībai *Par labu Latviju* [mums un mūsu sponsoriem - gluži tā apvienību nesauc, bet tāda bija tās nepārprotamā doma]. Vārdu sakot, tie paši vecie vēži jaunā iepakojumā.

Un te nu gaismā parādās pati lielākā problēma jautājumā par korupciju, proti - sabiedrība pie tās ir tik ļoti pieradusi, ka nevienam vairs nešķiet, ka tas būtu kaut kas pārāk briesmīgs. Brīdī, kad Kalvītis ar lielām pūlēm centās iznīcināt Korupcijas novēršanas un apkārošanas biroju, viena sabiedrības daļa cēlās kājās un teica nē, bet patlaban, kad KNAB darbs ir pilnīgi paralizēts tāpēc, ka valdošās „elites” tur iebidītais vadītājs Normunds Vilnītis daudz vairāk laika patērē, kārtodams dažādus rēķinus pats ar saviem padotajiem, nekā pavadā, risinot jautājumus par korupciju, - skandalējošās balsis ir pieklusušas. Manuprāt, cilvēki ir noguruši, bet politikāņi par viņiem smīn. Piemēram, Ventspils kņazs Lembergs, ko jau ļoti sen tiesā par daždažādiem amata noziegumiem, lielajā politikā ar savas kabatas partijas *Zaļie zemnieki* starpniecību joprojām ir pat ļoti redzama figūra. Latvijas politikāņu iemīļots princips - politikānis ir noraidāms tikai tad, kad viņa vaina ir pierādīta visās iespējamās tiesu instancēs. Tieši tāpēc Saeimai par lielu kaunu tur ilgi nodirneja *tēvzemešu* deputāts Juris Boldāns arī pēc tam, kad bija notiesāts par balsu pirkšanu vēlēšanās, taču Augstākās tiesas Senāts vēl nebija teicis pēdējo vārdu.

Runa tomēr ir arī par pašas sabiedrības puvi. Nesen Latvijas kultūras ministre Sarmīte Ēlerte kādā intervijā atzina, ka viņa kādreiz ir devusi kukuli ārstam, -

„man nebija citas iespējas, jo es nevaru eksperimentēt ar bērniem”, proti, viņas ieskatā, ja kukulis netiks maksāts, viņas bērns netiks ārstēts. Jautāts, vai arī viņam kādreiz tā ir gadījies, Latvijas Ministru prezidents Valdis Dombrovskis kādā citā intervijā teica šādus vārdus: „Nu, ārstiem, šķiet, ne, bet 90. gados kaut kas ar Ceļu policiju ir bijis, jā.” Šis „kaut kas”, visticamāk, ir bijis leģendārais „piecītis” ceļu policistam vai, citiem vārdiem sakot, korupcija. Pietiekami nopietni jautājumi par korupciju savulaik tika uzdoti arī pašreizējam Valsts prezidentam Valdim Zatleram, pēc profesijas ārstam. Viņa ievēlēšana būtībā visai sabiedrībai deva ziņu, ka kukulņemšana un tai sekojošā melošana valsts amatpersonas deklarācijā (V. Zatlers bija amatpersona arī ārsta statusā, jo viņš bija slimnīcas vadītājs) nav nekas slikts, tāds cilvēks pat var tikt ievēlēts par prezidentu! Valdis Zatlers prezidenta amatā sevi tomēr ir tik ļoti pierādījis, ka mums kā velniem no krus-ta jābaidās no Saeimas „gudro galvu” spriešanas, vai tomēr nevarētu piemeklēt kādu citu, iespējams, tādu, kas nebūtu gluži tik spītīgs jautājumos par korupciju un valsts sagrābšanu. Korupcija ir briesmīga sērģa, tā vārdzina tautsaimniecību un sabiedrību. Un, ja tā tiek akceptēta kā ikdienas nepieciešamība, tad posts ir vēl jo lielāks.

Tāpēc cerēsim, ka Temīda mūsu valstī darbosies arī turpmāk. Gaidīsim dienu, kad par korupciju tiks notiesāts kāds augsti stāvošs politikānis. Jo agrāk vai vēlāk šim stātam tomēr ir jāpieliek punkts. Bargs, bargs punkts.

Kārlis Streips

Esmu šeit mājās

Ar Latvijas Okupācijas muzeja valdes priekšsēdi Valteru Nollendorfu tikās Armīda Priedīte

Pēc ilgās promienes jūs jau sen esat atgriezies dzimtenē. Kā tagad šeit Latvijā jūtaties?

Es jūtos ļoti labi. Atgriezos jau 1996. gada janvārī.

Vai pēc atgriešanās sākumā nebija vilšanās? Varbūt jūs cerējāt dzīvi Latvijā ieraudzīt citādu?

Savāds jautājums. Neko citu nedomāju. Diezgan labi zināju, kāda te ir situācija. Un arī ļoti labi zināju - nevar sagaidīt, ka būs 1939. – 1940. gada turpinājums. Ir notikušas pārmaiņas. Ļoti lielas pārmaiņas. Cilvēki ir pārmainījušies. Nekādā ziņā es neloloju illūzijas, ka būs ārkārtīgi jauki un bez problēmām. Tas, ka būs problēmas, bija skaidrs jau daudz agrāk. Domājot līdzī, varēja zināt, kas ir noticis. Man - vienam no pirmajiem Fulbraita profesoriem - 1990. gadā bija iespēja vienu semestri strādāt Latvijas Universitātē un arī apceļot ļoti daudz vietu. Biju arī klāt, kad Latvijas Augstākā padome nolēma atjaunot Konstitūciju - atjaunot Satversmi un atjaunot Latvijas Republiku. Tā ka es biju ļoti labi informēts par to, kas Latvijā notiek. Un man nebija nekāda iemesla vilties. Jo pārāk daudz arī negaidīju. Un pēc iespējas centos palīdzēt. Cik nu es varu. Varbūt varēju mazāk, nekā būtu gribējies. Bet tas arī ir jautājums, par kuŗu var debatēt.

Latviešu un krievu tautības cilvēkos valodas barjēra Latvijā reizumis rada abpusējas domstarpības. Un katram tainība šķiet viņa pusē. Vai jums tas ir radijs problēmas?

Man tas nekādas problēmas nerada. Es krievu valodu neprotu. Un līdz ar to nav problēmu. Domāju, ka svarīgāk ir nevis tikai ļoti nodarboties ar latviešu valodas aizsardzību, bet drīzāk gan stiprināt latviešu valodu. Un stiprināt arī nelatviešos, kuŗi mācās krievu valodā. Man liekas, arī viņiem ir jāstiprina latviešu valodas apziņa. Mēs dažreiz nonākam tādā pozīcijā, ka jūtamies šausmīgi apdraudēti. Taču šis apdraudējums nāk no iekšēja vājuma. Tā ir tā problēma. Protams, es uztraucos. Uztraucos, kāpēc latvietim automātiski jāpārslēdzas uz krievu valodu. Vai tikai tāpēc, ka viņš to prot? Arī, Amerikā dzīvojot, bija, protams, gadījumi, kad latvieši pārslēdzās uz angļu valodu. Tāpēc ka kāds neprata latviski. Bet bija gadījumi, kad tika paskaidrots: šeit ir latviešu sabiedrība, mēs noliksīm blakus kādu, kas tulkos, taču turpināsim sarunu latviešu valodā. Tas ir attieksmes jautājums. Man ir ļoti žēl, ka mēs šo attieksmi neprotam ar tādu stingrāku pārliecību īstenot.

Kā jūtaties starp divām valstīm, starp Latviju un Ameriku? Kāds ir vienotājs tilts?

Es neesmu „starp”. Esmu Latvijā. Gimene man ir Amerikā. Mani bērni un mazbērni ir Amerikā. Un vienu divas reizes gadā es braucu pie viņiem ciemos. Bet šeit es esmu mājās. Mans Amerikas dzīves posms ir pagājis. Nejutos tā, ka gribētu būt tur ilgāku laiku, lai man viena māja būtu tur un otra - šeit, Latvijā. Tā man būtu ļoti grūti. Bet es dzīvoju šeit, šeit es esmu mājās. Un šeit, Latvijā, ir mana vieta.

Veidojas jauns emigrācijas vilnis. Kādreiz bija piespiedu

Valters Nollendorfs: "Latvijā ir mana vieta"

došanās svešumā. Tagad brauc labprātīgi. Vieni ar ģimenēm, citi Latvijā uz laiku atstāj savus bērnus. Brauc meklēt darbu ar lielāku atalgojumu. Kā jūs uz to skatāties?

Man žēl, ka tā notiek. No otras puses - saprotams. Jo cilvēkam tomēr gribas dzīvot ekonomiski nodrošinātā dzīvē. Protams, daudzos gadījumos ir jāautā (un es pazīstu cilvēkus, kas ir aizbraukuši), vai šī projāmbraukšana īstenošas viņu cerības un sniegs to labumu, ko viņi tur meklē. Projāmbraucēji ir dažādi. Ir tādi, kas aizbrauc uz zināmu laiku un, kad ir mazliet nopelnījuši naudu, atkal atgriežas Latvijā. Un ir arī tādi, kuŗi aizbrauc un tur paliek. Dzīvo un strādā samērā vienkāršu darbu. Un dzīvo labākos apstākļos, nekā varbūt ir dzīvojuši šeit, strādājot noteikti kādu labāku darbu. Ir arī valodu problēma. Jāiemācās valoda. Mūsu vecākā paaudze, kad aizbrauca trimdā, ne visai labi prata angļiski. Un vecākā paaudze ļoti daudzos gadījumos strādāja tur samērā vienkāršu darbu. Pelnīja samērā labi. Viņu bērni (kā es) varēja izstudēt un varēja nonākt jau pavisam citos darba apstākļos. Jo mēs ieguvām valodu, ieguvām zināšanas.

Viena lieta ir aizbraukt, lai studētu ārzemēs un atrastu inteligentu darbu. Pavisam cita - aizbraukt un strādāt vienkāršu darbu. Daudzi, kas aizbrauc uz ārzemēm, strādā ļoti vienkāršu darbu - tīra dzīvokļus, strādā dārzos, sēņu novākšanā, ogu laišānā... Tas ir pats zemākais solis. Šie cilvēki varbūt šajā zemē uzlabos savu finānciālo stāvokli, bet viņi to neuzlabos ar izglītību.

Un vēl viens faktors: patikums mums vai ne, visā pasaulē būs latvieši. Bet jautājums ir - kā mēs viņus paturam pie Latvijas un labvēlīgas attieksmes pret Latviju. Āri dzīvojot ārzemēs.

Pirms divdesmit gadiem latvieši teica: kaut postalās, lai tikai Latvija brīva. Tagad no brīvās Latvijas brauc projām...

Mums ir grūti ar tām postalām. Un, jā, saka, ir ļoti, ļoti žēl, ka mēs

arī paši neesam pārāk gudri saimniekojuši. Un mums, manā uztverē, ir vēl ļoti daudz postpadomju domāšanas. Un mēs arvien vēl ciešam no tā devētās privatizācijas, kas notika astoņdesmito gadu beigās un deviņdesmito gadu sākumā. Jo tiešām lielas vērtības aizgāja tur, kur tām nevajadzēja aiziet. Un nevar vainot cilvēkus, kuŗi toreiz bija valsts vadība. Mums maz bija cilvēku ar šādu pieredzi. Bija arī bijušie partijas un pārvaldes cilvēki. Tās bija problēmas, un, man liekas, tās vēl joprojām ir problēmas.

Tika likvidēta rūpniecība...

Arī šajā jautājumā, man liekas, mēs pārspīlējam. Padomju Savienībā, pat Austrumvācijā (kas savā ziņā skaitījās progresīva) daudz kas bija ļoti atpalicis. Daudz strādnieku strādāja, lai producētu ļoti maz. Rietumos bija pavisam citi standarti. Turklāt ļoti daudz Latvijas rūpniecības, it sevišķi tās nozares, ar kuŗām ļoti lepojāmies (piemēram, elektronika) tajā laikā strādāja Padomju Savienībai, Padomju Savienības militārajām vajadzībām. Kur mēs šo produkciju būtu likuši? Mums tagad ir grūtības pārdot savus produktus Rietumos. Tā ka daudzos gadījumos mēs par šo rūpniecības iznīcināšanu pārspīlējam. Mēs dažreiz apvainojam paši sevi par to, kas manuprāt nebūtu sev jāpārmet.

Par ko jums ir rūpes, dzīvojot Latvijā? Ko gribētos citādi?

Man gribētos, lai mēs vairāk ticētu savai nākotnei. Ļoti vienkārši. Lai mēs vairāk skatītos uz nākotni un teiktu, kas mums tagad ir jādarī, lai būtu šāda nākotne un lai tā būtu laba. Tā ir vienkāršākā recepte, ko es varētu dot. Un, skatoties uz pagātņi, to vairāk uztvert analītiski. Un to es mēģinu darīt ar okupācijas laika vēsturi. Vajag skatīties analītiski un ne tik ļoti emocionāli, kā mēs dažreiz darām. Mēs šo to pārspīlējam. Kaut vai padomju laikā uzceltās rūpniecības iznīcināšanu. Es nenoliedzu, ka noteikti varēja un vajadzēja saglabāt. Bet to, ko ir vērts saglabāt. Un - kam saglabāt. Kur tad būs tie tirgi? Vai

mēs varam sacensties ar Rietumu ražošanas tehnoloģijām? Tehnoloģijas mainās tik ātri. Mēs nekādā ziņā nebūtu varējuši konkurēt ar to, kas mums palika mantojumā no Padomju Savienības. Protams, man ir ļoti žēl, ka vairs nestrādā VEFs. Protams, ja mēs būtu prātīgi rikojušies, varbūt VEFs vēl joprojām strādātu un varbūt aizvien vēl ražotu elektroniku. Taču ar pavisam jaunām mašīnām, ar pavisam jaunu tehnoloģiju. Mēs joprojām dzīvojam ar priekšstatiem, ka tas, kas tajā laikā Padomju Savienībā bija ļoti augstvērtīgs, tagad būtu apmierinājais arī Rietumu prasības.

Kas jūs iepriecina, kas sagādā prieku?

Daudz kas. Man ļoti lielu prieku sagādā tas, ka esmu apprecējis meiteni, ko satiku uz kuģa vairāk nekā pirms sešdesmit gadiem, braucot uz Ameriku. Un ka mums klājas ļoti labi, ka beidzot mēs esam atklājuši, ka toreizējā sapazīšanās ir nesusi tādu patikamu mīlestību. Un tas jau cilvēku dara jaunāku. Un man tiešām ir liels prieks, ka man blakus ir cilvēks, ar kuŗu es varu dalīties un ar kuŗu varu pavadīt šīs dienas kopā. Un jācer, ka tas vēl kādu laiku turpināsies.

Man patīk, ka pavasaris nāk, ka ir saule. Man sagādā prieku iespēja darīt to, kas man iet pie sirds. Un ka es jūtu - strādājot Okupācijas muzejā, es daru kaut ko labu. Arī Latvijas labā. Ka es mēģinu skaidrot ārzemniekiem, arī karaļiem un prezidentiem, daudziem cilvēkiem, ieskaitot skolēnus un studentus, Latvijas vēsturi. Un varu to darīt pieteikami labi, lai viņi to saprastu. Tas ir komplikēti, tas ir grūti. Vai arī rakstos to darīt. Stāstīt okupācijas laika Latvijas stāstu. Un stāstīt šo stāstu par to, kā mēs nokļuvām šajā atkarībā, zaudējām suverēnitāti. Un kā mēs to atgūvām. Kādas ir šīs okupācijas sekas, un kādā veidā mēs ar tām ne vienmēr visai sekmīgi tiekam galā. Bet mēs tiekam galā. Un tas man dod cerību. Man dod cerību jauni cilvēki, kuŗos es saskatu potenciālu. Ne varbūt pirmajā, bet nākamajā paaudzē sasniegt ko daudz labāku, nekā Latvija sasniegusi pirmo divdesmit gadu laikā pēc neatkarības atjaunošanas. Mēs aizmirstam, ka šie jaunie cilvēki izglītojas, ka viņi iegūst laikmetam un visam jaunākajam atbilstīgu izglītību. Un ka daudzi no viņiem ir šeit, Latvijā, un paliek Latvijā. Un ka viņi ir gatavi Latvijai. Tur, lūk, ir mana lielā cerība.

Ko jūs darāt brīvajā laikā?

Cik varu, vasarā aizbraucu uz Inčukalnu, tur man ir guļbūvīte, kur manam tēvam vasarā bija vietiņa. Dažreiz braucu apceļot Latviju, iepazīties ar cilvēkiem. Pastaigāju. Un - lasu. Bet man ir ļoti grūti pateikt, kur man beidzas tas, ko es daru kā darbu, un kur man sākas brīvais laiks. Piemēram, ja es lasu vēstures grāmatu, vai tas ir mans brīvais laiks? Un visbrīnīgākais ir tas, ka es savu darbu daru ne tādēļ, lai no tā kaut ko iegūtu. Īstēnībā es piemaksāju. Man ir pietiekama pensija, lai es varētu atļauties strādāt bez atlīdzības. Tas nozīmē, ka es to visu daru sabiedriskā kārtā. Un tāpēc es nevienam neesmu parādā. Esmu varbūt parādā tikai pats sev un savai pārliecībai, ka tas, ko es daru, kaut ko nozīmē.

Jums patīk pavasaris. Jūs ie-

minējaties par sauli.

Kā gan pavasara bērnam var nepatīkt pavasaris! Esmu taču dzimis pašā pavasara sākumā. Man vienmēr ir ļoti patīcis pavasaris. Man patīk gaidīt, kad parādīsies pirmās vizbulītes. Pirms dažiem gadiem pirmās vizbulītes Inčukalnā es nofotografēju 16. martā. Šogad uz to nav nekādu cerību. Kad 1996. gadā atbraucu uz Latviju, ziema turpinājās un sniegs bija līdz aprīļa vidum. Lielais daudzums gan bija nokūsis, taču sniegs tomēr vēl bija.

Pastāstiet nedaudz par Nākotnes namu!

Pirms desmit gadiem kopīgi ar architektu Gunāru Birkertu uzsākām šo projektu. Viņš mums dāvāja savu vīziju. Šī vīzija man ir kļuvusi par skiču projektu, kas apstiprināts būvvaldē. Diemžēl valdībai patlaban pietrūcis līdzekļu, lai šo muzeju izveidotu par mūsdienīgu muzeju, kādu to var izveidot. Pa šo laiku mums ir tapusi jauna ekspozīcija, jaunās ekspozīcijas plāni, skiču projekts, makets. Bet to mēs varam izvietot tikai tad, ja pārbūvējam šo ekspozīcijas zāli. Ja mēs pārbūvējam šo muzeju un ja būvējam to, ko mēs saucam par *Nākotnes namu*. Birkerts jau arī mums iezīmēja tādu nākotnes vīziju, kā no tumšā pāriet uz gaišo, uz caurspīdīgo. Uz to labo nākotni. Apmēram tāpat kā ar Latvijas izkļūšanu laukā no bijušo laiku sekām. Arī tas iet daudz lēnāk.

Es ceru, ka varbūt valdība atradīs veidu, kā līdz 2014. gadam šo muzeju izveidot tādu, lai tas būtu mūsdienīgs. Jo ekspozīcija jau tiešām ir novecojusi gan no vēsturiskā, gan no prezentācijas viedokļa. Un mums ir padomā daudz kas, lai muzejs būtu pievilcīgāks, daudz pārliecinošāks, efektīvāks. Jautājums ir, vai valdība pie tā nonāks. Mēs ceram, ka varēsim šo ēku nosiltināt, jo līdzekļi tam ir atvēlēti. Varbūt varēsim veikt arī kaut kādus remontdarbus. Bet negribētos veikt lielākus remontus, ja mums kaut kad nākotnē izdosies šo ēku tiešām paplašināt. Jo tad jau daudz no tā, ko mēs iebūvētu un paveiktu remontos, aizietu vējā. Varbūt labāk ieguldīt līdzekļus, lai mums patiešām būtu šis muzejs, lai šī vieta izskatītos sakārtota uz 2014. gadu. Un it sevišķi - uz 2015. gadu, kad mūsu valsts varēs būt Eiropas prezidējošā valsts un Rīga būs Eiropas galvaspilsēta. Vai tad kaut ko labāku var iedomāties!? Mēs ceram, ka izdosies uzlabot to, kas ir, un tomēr cilvēkus vilkt iekšā un viņiem pastāstīt, kur mēs esam bijuši un uz kuriem mēs ejam.

Es saku: ja man uzdāvinātu *Nākotnes namu*, tā man būtu lielākā dāvana. Bet ne jau manis dēļ. Un ne jau tāpēc, ka esmu ar to ilgi strādājis un dzīvojis. Mūsu visu dēļ. Mūsu nākotnes dēļ. Pagātne mums jāparāda tādā veidā, kā es teicu: pārdomājot, analizējot un pārliecinot. Parādīt tā, lai mēs ar tām sekām arī varētu tikt galā. Lai mēs šīs sekas saprastu. Un soli pa solītim. Cerēsim, ka tas izdosies. Šī mums ir vienīgā Latvija. Un, ja mēs šo Latviju nodzīvosim, tad mums Latvijas vairs nebūs. Tā man būtu ārkārtīgi žēl.

Paldies, ka atvēlējāt laiku sarunai. Un lai jums saulaina pienāk astoņdesmitgade! Varbūt pat ar vizbulītēm.

Valda Liepiņa
(Turpināts no nr. 11)

Pasaulei kļūstot mazākai, jaunieši no visiem kontinentiem ir savstarpēji iepazīšies, un tāpēc viņiem bija prieks, ka Andra un Linite Zobenā-Īstas (East) varēja piedalīties ar pašu komponētām dziesmām, kas mūsu publikai bija kaut kas pavisam jauns. Pirmo naktskluba vakaru beidza Markus Saltups ar divām tautasdziesmām paša apdarē un populāro „Prāta vētras” dziesmu „Tu izvēlēties palikt”.

Otrais naktsklubs, kas notika divas dienas vēlāk, bija pilnīgi atšķirīgs, bet tikpat daudzveidīgs. Ella Mačēna un Elita Luce vakaru uzsāka ar Latvijas grupas populāro dziesmu „Lai tevi sargā” (Z. Muktupāvels, G. Račs), kam Ellas havajiešu ģitars (ukulele) pavadījumā sekoja „Apkārt muižu”. Tad pie klavierēm sēdās Marks Bormanis un pievienojās Pauls Bormanis, Lara Brennere un Markus Saltups ar 9. Latvijas Jaunatnes Dziesmu un deju svētkiem 2005. gadā Renāra Kaupera komponēto dziesmu „Mana dziesma”. Šķita īpaši piemēroti, ka šie trimdas trešās paaudzes jaunieši dzied: „Tie ir vārdi no manas tautas/Un dziesma arī no tās./ Un es zinu – neviens manā vietā/ to nedziedās.” Mans pārdzīvojums nenoliedzami bija vēl lielāks, jo es atcerējos, ka mans krustdēls togad pirmo reizi piedalījās lielajā jauniešu kopkorī.

Talantīgais Ivars Štubis un Ella Mačēna turpināja ar vairākām

Trimdas sabiedrības daudzīnājums

Dzied Agita Ikaunieca un Ints Teterovskis, spēlēja *Tango Sin Quinto*

Latvijā populārām dziesmām – „Es iekūru uguntiņu,” „Sītiēt bungas” un „Esi man tā”, kā arī ar savdabīgu tautasdziesmas „Āvu, āvu baltas kājas” atskaņojumu. Ar savām kompozīcijām uzstājās Lita Krūmiņa un kopā ar brāli Sebastīanu, - dziesma ar zvanu spēli. Sebastīans īstenībā mūs ievēda pavisam jaunā, nepazīstamā pasaulē. Es pat nezinu, kā šī mūzika būtu raksturojama, bet ļoti interesanta bija iepazīšanās ar tāda veida elektronisko mūzicēšanu! Daudz biju lasījis par Sidnejas lauku mūzikantiem, nu beidzot bija iespēja viņus noklausīties! Lai gan amizanta bija dziesma „Dieviņ, nopērc man mersedes auto”, viņu vakara nagla nenoliedzami bija tautasdziesmas „Aiz kalniņa dūmi kūp” angļiskotā versija. Ir

ļoti grūti mūsu tautasdziesmas „pārcelt” citā valodā, tāpēc man, tulkotājam, šis variants šķita īpaši jautrs – un smieklīgs!

Pārcilājot iepriekšējo Kultūras dienu atmiņas, atskārtu, ka ne viens vien naktsklubs dalībnieks ir seni KD „veterāni”, – atceros, ka viņi piedalījās Alberta Kronenberga un Raimonda Paula dziesmuspēlē „Mazais ganiņš” 44. KD 1994. gadā, kad mums izdevās arī uzvedumu iemūžināt lentē SBS Radio studijā. Mazliet paaugušies... Cik jauki bija redzēt tādu talantu un tā pilnveidošanas iespēju ne tikai starp latviešiem, bet arī austrāliešu un starptautiskā sabiedrībā. Neviļus iedomājos daudzus agrāko paaudžu latviešu jauniešus, kam bija īpašs talants mūzikā, un ierātojos, cik ļoti pasaule

arī šajā ziņā ir mainījusies. Kultūra tagad ieņem daudz nozīmīgāku vietu pasaulē – arī profesionālā jomā. Pirms gadiem 30 tikai īpaši dedzīgais un talantīgais nodevās pilnīgai mūzikālai izglītībai, ja saskatīja iespējas ar to izdzīvot.

Lai gan man nebija iespēju pilnīgi izbaudīt **Brīvdabas svētkus**, kad ieradās latviešu namā, tur jau čumēja un mudžēja. Varēja just, ka te ir noticis un notiek kaut kas īpašs. Tirdziņš piedāvāja plašu klāstu, pircēju laikam bija pietiekami daudz. Dārza kafējnīcā „**Randiņš**” rindas bija garas un visi galdiņi aizņemti. Cik labi, ka laiks – lai gan nebija tik silts, kā es biju cerējusi, – noturējās un šo jauninājumu varēja izbaudīt visā pilnībā. „**Rigas**” kafējnīca ar savām neizsīkstošas enerģijas rosinātām „nama dāmām” arī darbojās pilnā sparā!

Iemesls man nebūt latviešu namā Brīvdabas svētku priekšnesumu laikā bija visai prozisks – nevar vienlaicīgi būt divās vietās! Tajā pašā laikā netālajā Alberta parka sporta kompleksā notika **sporta spēles**. Manas māsiņas dēli Mārtiņš un Konrads spēlēja basketbolu – un Konrads ienesa Latvijas karogu! Nebija jautājuma, kur jābūt. (Atkal labi nostrādāja visu sarīkojumu vietu tuvums, jo pēc pirmajām spēlēm paspējām aizbraukt uz latviešu namu, tikt atpakaļ uz sporta spēlēm un pēc ātras pārgērbšanās turpat skriešus aizskriet uz atklāšanas koncertu! Gandrīz kā

„vecos laikos”, kad nācās automašīnā pārgērbties ceļā starp sarīkojumiem). Sporta spēles atkal parādīja mūsu sabiedrības daudzveidību un apliecināja, cik svarīgi ir uzturēt visāda veida nodarbības. Komandās spēlēja gan jaunieši un „vecieši” (vai labāk pieaugušie?), kas ir aktīvi daudz kur, gan arī tie, kas maz nāk latviešos. Un tomēr viņiem šīs latviešu saknes ir – un tās ir pietiekami svarīgas, lai piedalītos latviešu sporta komandās.

Veiksme neveiksmē – tā varētu raksturot **Atklāšanas koncertu**, kas notika Sv. Miķeļa baznīcā, kur arī agrāk rīkoti vairāki latviešu koncerti. Saikne ar pagātni turpinās. Lielā sniega kavēti, Latvijas viesi – ansamblis „Tango Sin Quinto” un diriģente Agita Ikaunieca – vēl gaidīja Dublīnas lidostā. Pati biju ceļā kavējusies veselu dienu, jo sniegs neļāva izlidot no Luksemburgas. (Nākamajā dienā mūs ar autobusu aizveda uz Frankfurti, kur man veicās tajā pašā vakarā tikt kādā lidojumā, taču, ieradusies Melburnā, secināju, ka tas laikam arī bijis viens no pēdējiem lidojumiem no Frankfurtes vairāku dienu garumā!)

Redzot, ka iecerēto programmu nevarēs īstenot, Iveta Samule un Anita Andersone ķērās pie darba un iesaistīja mūsu trimdā izaugušos talantus programmas kuplīnāšanā. Liela daļa koncerta skanēja, kā bija paredzēts.

(Turpinājums sekos)

Aleksandrs Gārša
(Turpināts no nr. 11)

AR ZĀBAKIEM UZ AUSTRĀLIJU

Tēvs Vācijā, bēgļu nometnē dzīvodams, zināja, ka jurista darbu, jebkur tālāk emigrējot, nedabūs. Iemesls bija citādā angļu – amerikāņu tiesību sistēma un trūcīgās angļu valodas zināšanas.

Lai uzlabotu savas iespējas tālākā emigrācijā, viņš, nometnē būdams, starp citām nodarbībām bija pratis sevi iekārtot kursus – raudzēšanas ķīmijā un pēc tam – rožkopībā. Katri no šiem kursiem ilga sešus mēnešus. Raudzēšanas ķīmijas kursa laikā mūsu ģimenes istabiņu nometnē greznoja sevišķi ērmots stikla aparāts. Apstrādājamā izejviela bija bojāti milti, un beigu produkts, izejot cauri dažādām stikla caurulēm un burbuļojošām ūdens tvertnītēm, bija īpatnējs alkoholisks šķidrums, ko nodeva kursu vadītājam – kādam Latvijas Universitātes raudzēšanas ķīmijas docentam. Tur tas tika tālāk apstrādāts un pēc tam nedēļas beigās iepriecināja kursantus kā godalga par mācībās sasniegto progresu. Dažiem dedzīgākajiem kursantiem šī mašīnē bija krietni lielāka, un rezultātā tiem vienu no loga rūtīm aizstāja skārda plāksne, kuņas vidū rēgojās savāda izskata skurstenītis. Mums laimējās – istabā kursu praktisko darbu laikā bija vienīgi tāda veca, divaina rūguma smaka. Šie kursi bija ļoti populāri.

Rožkopības kursiem gan šādu praktiskā darba blakus produktu nebija. Tajos kursantu skaits bija nesalīdzināmi mazāks, bet tēvu

tie laikam interesēja. Tā nu tēvs, apbruņojies ar šo divu kursu beigšanas apliecībām, tās lepnī lika uz galda Bonegillas imigrantu darba birojā. Rezultāts bija negaidīti zibenīgs. Darba vieta uzreiz atradās Melburnā – C.S.R. cukurfabrikā. Šajā darbā vajadzēja ķīmijas un, kā vēlāk izrādījās, arī mehanikas priekšzināšanas. Tēvu tūdaļ ielika istabā ar daudzām caurulēm, vārstuļiem, krāniem un maziem, apaļiem ekrāniņiem. Gluži pārsteidzoši viņš ar tiem vairākus mēnešus tika galā un, kā jau minēju, panāca mūsu pārcelšanu no Kovras uz Somersas nometni. Vienu dienu viņš Somersā mūs apciemot atbrauca ar bēdīgu ģimi.

Naktī esot sākuši trakot signālekrāni, mirkšķināt sarkanās gaismas un neganti kaupt kāda sirēna. Viņš noslēdzis vienu, otru un trešo vārstuļi. Tas nav līdzējis. Melases sākušas nikni plūst telpā. Citu pēc cita esot izmēģinājis gandrīz visus apaļos krānus. Bet nekā. Nakts maiņā nav arī neviena cita tuvumā, kam padomu prasīt! Viņš sācis cinīties ar lielu slēdzes ratu, bet tas kā nekustējies, tā nekustējies! Melases, dārgais cukura sirups piepildījis pustelpu. Varējies gandrīz peldēt, jo tās sasniegušas viņa vidukli, kā peldbaseinā. Beigās izmisumā, pirms melases sasniegušas sliksšanas augstumu, viņam izdevies lielo galveno kontroles ratu izkustināt un plūsmu apturēt. Otrā dienā pie priekšniecības. Paziņojums

iss un skaidrs: „Jums acimredzot nav nepieciešamo priekšzināšanu šim darbam un vajadzēs meklēt citu. Ejiet uz imigrācijas departamenta darba nodaļu.”

Tā nu tēvam beidzās karjera cukurrūpniecībā ar raudzēšanas diplomu (gan neredzu, kāds tam bija sakars ar cukurrūpniecību) un sākās rožu dārzkopība: Glenlosa vinotavā, Dienvidaustrālijas pavalstī, meklēja strādnieku, kas tiktu galā ar viņu rozēm. Katras vīnogu stādu rindas galā bija roze, sarkana, lai apzīmētu sarkanās vīnogas, un baltā roze – baltās vīnogas. Dienvidaustrālijas pavalsts klimata izteiktajās karstajās un sausajās vasarās tās bija īstā laikā rūpīgi jāapgriež, jāaplaista un jāmēslo. Vajadzēja kādu, kas to prot. Tē nu tēva apgūtā rožkopības kvalifikācija bija īstā vietā.

Man savukārt bija sarunāta vieta Dienvidaustrālijas pavalsts Konkordijas kolledžā, kuņā mācījās vairāki latvieši. Priecājos par jaunas – citas pavalsts galvaspilsētas Adelaides iepazīšanu un dzīvi tur. Tēvam savukārt viņa darbā viņa laukos labi nodereja man Bonegillā izsniegtie un mazvalkātie zābaki.

Radās gan divkārtīgi negaidīti sarežģījumi: rožu apkopšana bija vienīgi maza daļa no darba vīnotavā. Četrdesmit Celsija gradu karstumā bija jālasa gatavās vīnogas. Jāirdina izkaltusi, akmenscieta mālu zeme, jāravē nezāles un citādi ļoti smagi fiziski jāstrādā vīnogu laukos. Tēvs, sagaidījis

50. dzimšanas dienu, šādu darbu, pie tā nepieradis, nespēja ilgstoši izturēt. Pašiem mums nebija naudas, un Austrālijas valdības departaments atteicās maksāt par manas mātes, manu un mūsu līdzpanemtās bagāžas pārvešanu uz attālo Adelaidi. Tā nu bija jāgādā par tēva atgriešanos Melburnā.

Starplaikā baudīju uzturēšanos Somersas ģimeņu nometnē. Jūra bija piedurvē, un vēlajā, saltajā pavasarī un tajā gadā tikpat vēsajā, agrajā vasarā es bieži ar lielu prieku peldējos stingri aukstajā ūdenī. Neklausījos stāstos, ka tur esot izsalkušas haizivis un niknas stingrejas, kuņas uzbrūkot cilvēkiem. Mazā Somersas upītes pietecīnā, tēvam mūs apmeklējot, atklājām lielu nēgu baru. Nebija vienīgi iespējas ar tiem ko iesākt. Arī dzīves apstākļi mazā, gan atkal ar papi šoreiz labi izoderētā barakas istabiņā bija pieņemami nekā agrāk. Strādāju pa nedēļas nogalēm, lasot augļus. Sāpelnīju naudu velosipēdam un izbraukāju visu Morningtonas pussalu. Braucu ar divriteni arī lielus gabalus uz augļu novākšanas darbiem. Auto satiksmē uz ceļiem toreiz vēl bija neliela.

Lai izklaidētos, līdz ar dažiem draugiem, izmantojot velosipēdus, šad tad pievakarēs piekopām arī viegla žanra huliganismu: cittaubīnīku baraku durvīm priekšā citu uz citas sakrāvām trīs atkritumu kastes, pieklauvējām un steigā mukām prom. Kad ienāca jauns ukraiņu transports, pie mazo mājiņu barakām,

kuņām abos galos bija ieejas, samainījām viena gala sieviešu un vīriešu zīmes. Tā kā „sēdēšana” iekšā notika atsevišķos bezdurvju nodalījumos, pēkšņi sievietes skatījās vīrsū vīriešiem. Sekoja blāvieni, lamāšanās un skriešana pie nometnes priekšniecības sūdzēties, ka dulli vīrieši mēģinot nekaunīgi bāzties sievietes labierīcībās. Pa to laiku zīmītes ātri pārmainījām atpakaļ, un, kad atnāca nometnes pārraugs, viņš tikai noteica: „Trakās sievietes, neprot lasīt un tikai sūdzas. Ko lien vīriešu tualetēs!” Paši stāvējām aiz stūru un traki priecājāmies.

Dzīve Somersas nometnē gan drīz beidzās, jo māte dabūja darbu Melburnā vājprātīgo bērnu iestādē par kopējā, un mani, kā jau minēju, „ielika” *Trinity Grammar School*. To vecākiem kāds bija ieteicis kā ļoti labu. Kur pārnākšot gan man galīgi nebija. Kādreiz mātes darba kollēģei bija brīva guļvieta vājprātīgo bērnu namā. Tad es iezagos tur pārnākšot. Citreiz pie draugiem. Vēlāk tiku noīrētā lētā, maziņā, primitīvā, no cementa platēm darinātā „bungalo”, ko dalīju ar bijušo tēva kollēģu no cukurfabrikas laika, kā arī ar lieliem tārākāniem, kas šo bungalo bija iemilējuši. Tur salts vējš, kā Bonegillā, atkal kauca zem jumtiņa caur gaŗo draŗu sietu un ziemā bija meŗonīgi auksts, jo vaŗējais siets, to nekādi neŗāva iesildīt un nebija arī ar ko sildīt.

(Turpinājums sekos)

ANDRIS NELSONS - ZENĪTĀ

Latvijas augstāko mūzikas apbalvojumu – Lielo Mūzikas balvu 2010 – šogad saņēma diriģents **Andris Nelsons par spožiem starptautiskiem sasniegumiem un Latvijas vārda daudzināšanu pasaulē.**

Tā kā laureāts šai dienā darba gaitās bija tālu no Latvijas, balvas pasniegšanas ceremonijā Latvijas Nacionālajā operā 8. marta vakarā notika tiešā pieslēgšanās Ņujorkas Mētrapolitēnai operai. Tur Andrim Nelsonam notika operas „Piķa dāma” mēģinājumi (šis P. Čaikovska operas izrādes slavenajā teātrī viņa vadībā notiks arī 18., 21. un 26. martā). Tēlnieka Armanda Jēkabsona veidoto Lielās mūzikas balvas sudraba statuēti Andrim Nelsonam Ņujorkā pasniedza komponiste Dace Aperāne, bet šim svarīgajam brīdim aplaudēja skatītāji Rīgas Baltajā namā, par to sirsnīgi priecējās arī skatītāji pie televizoru ekrāniem.

Lielās mūzikas balvas programmas grāmatīnā lasāmas šādas rindas:

„Andris Nelsons atzīst: „Pagājušais gads manā radošajā mūžā bijis viens no bagātākajiem – nav iespējams izšķirt kādu vislielāko notikumu. Darbība Birminghamā, tūres ar Birminghamas orķestri, „Loengrīns” Baireitā, „Karmena” Vīnē, debija pie

Berlīnes filharmoniekiem un Vīnes filharmoniekiem – visi šie notikumi atstājuši lielu emocionālu iespaidu gan uz operas, gan simfoniskās skatuves.”

Jocīgi būtu iedomāties, ka patlaban, atrazdamies pasaules visvairāk atzīto diriģentu sarakstā, Andris Nelsons ar gandarijumu paskatītos spogulī un apmierināts teiktu – lūk, esmu viens no labākajiem. Pašu maestro patiešām smidina šāds pieļāvums: „Visaugstākās prasības es uzlieku sev pats. Un tieši šīs prasības, šis pašanalīzes princips neļauj teikt – nu esmu sasniedzis tādu vai citādu pozīciju pasaules mūzikā. Kad pienāk brīvais brīdis, nevaru pat īsti aptvert, kas vispār noticis. Pieņemsim, tu brauc ar divriteni pa labu ceļu. Kamēr ir tas labais ceļš, tu izbaudi braukšanu. Kad esi nokāpis no braucamā, tu vairs nevari saprast, kā tas ir – noturēties uz diviem riteniem. Braucot tu par to nedomā. Man liekas, tās izjūtas ir līdzīgas. Kāpjot uz divriteņa, tev jāzina, ko un kā tu darīsi. Tāpat ir ar iešanu pie laba orķestra. Turklāt svarīgi ir iemācīties izbaudīt pašu mūzicēšanas brīdi. Cilvēks ātri pierod gan pie labā, gan sliktā, taču viņš samērā reti pievērš uzmanību tam, ko patiešām ir vērts izbaudīt, lai varētu justies gandarīts.

Neparasti talantīgo mūziķi no Latvijas dievina gan publika, gan orķestru mūziķi, gan arī kritiķi, kuŗi viņā jau redz vienu no XXI gadsimta lielajiem diriģentiem.
„Autoritāte, spēcīga architektūras un drāmatiskā monumentālisma izjūta, stilistiska izpratne, skaidra tehnika, spēja izcelt smalki detalizētus līmeņus, jutība attiecībā pret dziedātājiem un traucsmainas enerģijas lādiņš. Nelsonam, šķiet, piemīt viss,” tā jau pirms vairākiem gadiem par diriģentu Andri Nelsonu rakstīja *Financial Times*

LATVIEŠU DIRIGENTS ANDRIS NELSONS IEKARO PASAULES SLAVU!

Andris Nelsons šodien ir viens no spilgtākajiem un arī viens no nedaudzajiem jaunākās paaudzes diriģentiem internacionālā laukā, kuŗš saņem tik daudz darba piedāvājumu. Katru reizi, kad viņš stājas kāda orķestra priekšā, viņš tiek aicināts atkal un atkal. Dažu gadu laikā Andris Nelsons kļuva par vienu no pasaulē visvairāk pieprasītiem jaunajiem diriģentiem, kuŗu gaida tādas ievērojamas mūzikas skatuves kā Ņujorkas Mētrapolē opera, Vīnes Valsts opera, Zālburgas festivāls un Vāgnera festivāls Baireitā (*R. Wagner Bayreuther Festspiele*), pasaules slavenākie orķestri – Berlīnes *Philharmonic*, Vīnes *Philharmonic*, Bavārijas Radio orķestris, Leipciģas *Gewandhaus* orķestris, Francijas Nacionālais orķestris, Ņujorkas Filharmonijas simfoniskais orķestris un vēl daudzi citi.

Der Tagesspiegel bija rakstījis: *Nelsons ir starptautiskās diriģentu arēnas dižākā un spožākā cerība. Trīsdesmitgadīgais diriģents ir mūzikālītātes dārgums.*

Laikrakstā *The Times* jautāts: *Vai vēl kāds diriģents spēj dot tik daudz azirautības un prieka savā darbā kā maestro A. Nelsons?*

2001. gadā diriģents Andris Nelsons saņēma Latvijas valsts augstāko apbalvojumu mūzikā – **Lielo Mūzikas balvu par spilgtu debiju Latvijas Nacionālajā operā un uz koncertskatuves.** Jau tad bija pārsteidzoša 23 gadus vecā mūziķa daudzpusība, ko viņš ar lielu rūpību kopa

gan trompētes spēlē, gan dziedāšanā un diriģēšanā. Ir pagājuši desmit gadi, un Andrim Nelsonam atkal piešķirta **Lielā Mūzikas balva 2010 - par starptautiskiem sasniegumiem un Latvijas vārda daudzināšanu pasaulē.**

Šķiet, kļūt par mūziķi Andrim liktenlēmums bijis ielikts šūpulī. Viņš pats saka: „Esmu dzimis par mūziķi.” Dzimis Rīgā 1978. gadā. Uzaudzis mūziķu ģimenē, kur ik dienas dzirdēja mūziku. Piecu gadu vecumā tēvs Andri aizvedis uz R. Vāgnera operas „Tanheizers” izrādi. *Jā, tā ir gaŗa opera, bet tā uz mani atstāja hipnotisku iespaidu. Mūzika mani pilnīgi pārņēma. Kad Tanheizers nomira, es raudāju. Domāju, ka tas ir lielākais manas bērnības notikums,* stāsta Nelsons. Sākumā Andris mācījās klavier spēli, 11 gadu vecumā Andris privāti mācījās solo dziedāšanu pie vairākiem skolotājiem, tostarp pie *Evelyn Tubb Dartington* vasaras skolā un *Emma Kirby* baroka un operas dziedāšanu Anglijā.

Andris Nelsons karjēru sāka, būdams ļoti labs trompētists un dziedātājs. Spēlējams trompēti, viņš guva atzīstamus panākumus un Jurjānu Andreja Starptautiskajā pūšaminstrumentu

konkursā ieguva otro vietu. Trompētes speciālitātē Andris studēja Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijas magistrantūrā. Spēlēja Latvijas Nacionālās operas simfoniskajā orķestrī, līdz virsroku guva diriģēšana. Piecus gadus viņš mācījās Jāz. Vītola Mūzikas akadēmijā diriģēšanu, piedalījās meistarklasēs Pērnavā (Igaunijā) pie diriģenta Nēmes Jervi un studēja pie slavenā krievu diriģenta profesora Aleksandra Titova Sanktpēterburgas konservatorijas operas un simfoniskās diriģēšanas klasē. 2002. gadā sāka privāti mācīties pie slavenā latviešu diriģenta Marisa Jansona, ar kuŗu viņu saista cieša sadarbība. Par M. Jansonu Andris saka: *Mariss Jansons ir lielākā personība manā dzīvē, mans vissvarīgākais skolotājs un iedvesmotājs, kam ir pašdisciplīna un darba ētika.*

2003. gadā Andris Nelsons 25 gadu vecumā kļuva par Latvijas Nacionālās operas galveno diriģentu. Līdztekus pamatdarbam LNO viņš diriģēja arī vairākus nozīmīgus simfoniskās mūzikas koncertus un festivālus, kas nesa aizvien jaunus, patikamus mūzikālus pārsteigumus. 2003. gadā Salonikos (Griekijā) mūzikas kritiķis Andonis I. Konstantivids par Andri Nelsonu uzstāšanos Dimitrija festivālā rakstīja: *Latvijas Nacionālās orķestris D. Sostakoviča 5. simfoniju spēlēja ar patiesu atdevi, iedziļinoties vissmalkākajās darba niānsēs, par ko jāpateicas diriģenta A. Nelsona ieguldīju-*

mam, tāpēc īpaši vēlētos iedrošināt un atbalsīti vēl gados jaunā, bet jau ar īpašu mūzikas izjūtu apveltītā maestro darbību nākotnē. Kādu dienu viņa diriģenta ziļļa priekšā paklanīsies visā mūzikas pasaulē!

2008. gadā Andris Nelsons kļuva par Birminghamas pilsētas (Anglija) simfoniskā orķestra galveno diriģentu. CBSO ir viens no pasaules labākajiem simfoniskiem orķestriem, kas ierindots orķestru pirmajā divdesmitniekā. Andrim sākot darbu Birminghamā, viņa vārds strauji izplatījās mūzikas aprindās visā pasaulē. Toreiz 31 gadu vecais diriģents piedzīvoja galvu reibinošu karjēru, sadarbojoties ar pasaules vadošajiem orķestriem un opernamiem. Viņš piedalījās slavenajā Lucernas festivālā Šveicē, 2009./10. gadā debitēja Koventgārdenas Karaliskajā (*Covent Garden*) operā Londonā, kur diriģēja Dž. Pučīni „Bohēmu”, debitēja vienā no pasaules vadošajiem operteātriem Ņujorkas Mētrapolē operā ar Dž. Pučīni operu „Turandota”, par kuŗu saņēma augstu kritikas novērtējumu. Vīnes Valsts operā Andris Nelsons aizstāja Marisu Jansonu operā „Karmena”, 2010. gada septembrī pirmo reizi diriģēja Londonas simfonisko orķestri, oktobrī – Berlīnes Filharmonisko orķestri un Vīnes Filharmonijas orķestri, bet novembrī ar šo orķestri debitēja Japānā.

Pirmo reizi – 2010. gada jūlijā A. Nelsons uzstājās ikgadējā Baireitas (*Bayreuth*) operas fes-

Es mēģinu attīstīt sevi šo dzīves prasmi, kas savienojumā ar prasību pēc nemitīgas attīstīšanās rada manī lielāko gandarijumu.”

2010. gads Andri Nelsona biogrāfijā nūdien bijis lielisks. Iespēja aizstāt Marisu Jansonu Vīnes Valsts operas „Karmenas” izrādēs, kritiķu un publikas apjūsmots „Loengrīns” Baireitas festivālā, sadarbība ar tādiem zvaigžņotiem solistiem kā vijolnieki Baiba Skride un Franks Pēters Cimmermanis, pianisti Daniels Bärenboims, Larss Fogts, Elēna Grimo un Pols Lūiss, sitaminstrumentālists Martins Grūbingers, virkne lielisku koncertu ar Birminghamas simfonisko orķestri visplašākajā amplitūdā no Mocarta „Rekviēma” un Mālera simfonijām līdz Artura Maskata „Tango”, tūreja ar Vīnes filharmoniekiem, pieskāriens 20. gadsimta partitūrām. Andri Nelsona ceļš mūzikā patlaban ir zenītā.

2010. gada novembrī Andris Nelsons un viņa vadītais Birminghamas orķestris viesojās Rīgā un sniedza divus pārpildītus koncertus Latvijas Nacionālajā operā. Andri Nelsona rokas dāvāja mums neaizmirstamu Mālera Piektais simfonijas lasījumu.”

tivālā Vācijā, diriģējot „Loengrīnu”, un pēc tam tika aicināts atgriezties Baireitā jau nākamajā gadā. Atkārtotais aicinājums diriģēt Vāgnera mūzikas templi diriģentam ir milzu panākums, līdz ar to viņš ierindojas starp Baireitas festivālu redzamākiem diriģentiem.

2011. gada janvārī Andris Nelsons uzsāka koncertu tūri sešās Eiropas pilsētās, katru dienu diriģēja citā pilsētā, bet jau februārī debitēja ar Ņujorkas simfonisko orķestri Amerikā un martā pirmo reizi uzstājās ar Pitsburgas simfonisko orķestri un Bostonas simfonisko orķestri Kārnegi zālē (*Cornegie Hall*), turklāt paralēli šiem koncertiem diriģēja P. Čaikovska operas „Piķa dāma” piecas izrādes Mētrapolē operā.

Pēc pirmās izrādes 11. martā Ņujorkas recenzijā, ko es labāk netulkošu, lasām: *The Metropolitan orchestra got the chance to shine like the world-class ensemble it is, under the baton of Andris Nelsons. I had, of course, heard from all sides – newspapers, singers, bloggers – that he was great, but...holy goodness, I hope Tchaikovsky's ghost is happy, because last night was a miracle of sustained energy and tension, dynamic subtlety, magnificent management of the orchestral forces. I was literally given chills. This was full-blooded romanticism with an antiheroic twist. I was on my feet for Nelson's bow, and I wasn't alone. A great night at the opera.*

Helēna Gintere

Satiksīmies Augustdorfā 2012. gadā!

Vējā plīvojošs Latvijas karogs sagaidīja „izlūku” grupiņu Detmoldas latvietes Dr. Ievas Suermanes (Suermann-Rituma) un viņas vīra nama priekšā. Ieradīties, lai ar viņu labi pārbaudītiem ieteikumiem divas dienas apskatītu vietas, kas bijušajiem Augustdorfas bēgļu nometnes jauniešiem palikušas neizdzēšamā atmiņā apmēram no 1950. – 1957. gada. Satikāties, lai padomātu par sasaukšanos un sadziedāšanos divu trīs dienu garumā ap 16. – 20. jūniju 2012. gadā!

Pagājušajā gadā minētā laika aculiecinieki pirmo reizi pulcējās jūlija sākumā Rīgā. Iedvesmotāji: Ligita Husa (Huss-Grikmane), Vija Brigadere, Daumants Hāzners. Lielākā daļa vienojās, ka jātiecas „tur, kur viss notika” ... pie mūsu kopējā likteņa - Augustdorfas priedēs un apkaimē.

2./3. martā no Dienvidvācijas atbrauca Māra Apele-Blūmiņa ar vīru, no Dortmundas Rūta Buklevics (Siecinieks), Ieviņa Picka-Emhardte no „Švarcvaldes pierobežas” un minsteriete Aija Ebdene (Lasmane).

Detmoldas mājastēvam ir labi sakari ar daudzām vietējām personībām, kas labprāt veicinātu mūsu „starptautisko” tikšanos. Bijušie latviešu augustdorfieši dzīvo tikpat kā visās pasaules malās! Tā skaidrojām Augustdorfas ciemata galvam Andreasam Wulfam (Dr. Andreas Wulf). Viņš 2010. gadā atsūtīja apsveikumu uz Rīgu. 2012. gadā vasarā viņš mūs lab-

Pie Eksternšteiniem. No kr.: Rūta Buklevics, Aija Ebdene, Māra Apele-Blūmiņa, Dr. Ieva Suermane

prāt apsveiktu personiski Augustdorfas rātsnamā! Šoreiz dzērām kafiju ar birģermeisteru un saņēmām grāmatas par Augustdorfu.

Mūsu bēgļu nometnes vietā atrodas Vācijas armijas otrā lielākā novietne. Pulkvedis ar šoferi mūsu grupiņu izvadāja pa kazarmu teritoriju. Centāties ieraudzīt nostūrus, kas 50. gados mums bija nozīmīgākās vietas: skolas, dzīvojamās, „kungu galā”, Monte Kasino, Sibīrijas, YMCA, kantīnes u.c. barakas. Bija jāpaplūtas!

Kazarmu vārtu tuvumā atrodas Augustdorfas ciemata pirmsākums: Doerenkrogs. Tikko nokrāsots, bet viesnīca slēgta un

raibs grieķu restorāns. Šaujamlauki (NATO, britu pārziņā), barjēras ar sarkaniem brīdinājuma karogiem, Lopshornas muižas drupas - viss atgādināja senās dienas skārbaržu un priežu mežos un smiltājos, kad meklējām kurināmo, sēnes un ogas.

Meža peldētava Hoerstes pakalnā darbojas vēl arvien.

Mūžīgie Eksternšteini (Externsteine) – mistiskās stāvās klintis stāv, kā stāvējušas (70 milj. gadu!), kad mūs, skolēnus, veda ekskursijā. Tikko atvērts moderns muzejs.

Visiem neaizmirstais: Iespaidīgais piemineklis (Her-

mannsdenkmal) par godu slave- nam ģermāņu karavadonim Arminiusam (Arminius) atsauc atmiņā sekmīgo kauju pret romiešiem 9. gadā. Varonis ar vieglu smaidu un 7 m garu gaisā paceltu zobenu sargā mieru arī šodien!

Vairākas stundas pavadījām, staigājot pa kultūrvēsturiski bagātu, skaisto Detmoldu, kas pārsteidza uz katra soļa.

Minēto un daudz ko citu varētu skatīt, baudīt divu trīs dienu garumā 2012. gada Jāņu nedēļā. Varbūt ceļā uz Līgo svētkiem Latvijā, Annabergā/Bonnā, DV Bērzainē/Freiburgā.

Vai mēģināt to darīt? Tas būs atkarīgs no visu atsaucības un palīdzības izplatīt šo aptauju jebkadā veidā (avīzēs, latviešu namos, sarīkojumos, apkārtrakstos, timeklī, sazinoties personiski utt.) un braukt līdz ar citiem ieinteresētiem. Lūdzam talkā!

Gaidīsim atbildes ne tikai no bijušajiem augustdorfiešiem, – Detmolda, Blomberga un apkaimē – sasauksimies!

Par interesi piedalīties lūdzu rakstīt, zvanīt Rūtai Buklevicai līdz 2011. gada Jāņiem:

Rūta Buklevics
Am Hagedorn 9
44319 Dortmund
Germany
Tel. + 49 231-271031
buklevics@gmx.de

Detmoldas mājīniekiem, „izlūku” grupas vācu līdzgaitniekiem - sirsnīgs paldies par izpratni, pa-

Pie Hermana pieminekļa. No kr.: Dr. Ieva Suermane, Māra Apele-Blūmiņa, Rūta Buklevics

cietību, mūs pavadot pie bēgļu dienu saknēm (back to the roots)!

Aija Ebdene
Minstere

Fotogrāfs: Volkangs Apels (Wolfgang Apel) un Māra Apele-Blūmiņa

Baiba Lapīna-Strunskā (Turpināts no nr. 10)

Briesmu statistika

Latvijai starp 1939. un 1945. gadu bija nesamērīgi lieli pavalstnieku, iedzīvotāju zaudējumi. Otrā pasaules kara beigās no 2 000 000 pirmskara iedzīvotāju bija palikuši ap 1 400 000. Salīdzinājumā ar citu karadarbībā iesaistīto valstu armiju zaudējumiem Latvijai ir procentuāli vislielākais zaudējums - 30,5%. Okupācijas muzejs zaudēto pavalstnieku skaitu apzīmē ar skaitli 610 000. Tajā nav iekļauti nedz tie, kas pēc kara atgriezās Latvijā, nedz tie, kurus padomju vara tiesāja un deportēja, nedz tie, kas zaudēja dzīvību nacionālo partizānu karā. Nav arī iekļauti aprēķini par dzīvīguma zaudējumiem - nepiedzimušo bērnu skaits.

Attiecībā uz 610 000 zaudēto Latvijas iedzīvotāju pēc zinātnieka, profesora Pēterā Zvidriņa pētījumiem skaitlis ir krietni lielāks. Kopumā bojā gājušo, deportēto un bēgušo Latvijas iedzīvotāju skaits kara gados sasniedzis apmēram 700 000 jeb vienu trešo daļu pirmskara iedzīvotāju. Šādu skaitli min arī Visvaldis Lācis, vēsturnieks un politiķis, savā grāmatā *Latviešu zemes un tautas vēsture*, atsaucoties uz Pēterā Zvidriņa un Intas Vanovskas pētījumu *Latvieši. Statistiski demogrāfisks portretējums*. Okupācijas režīma vājot, represēto un politisko bēgļu skaita aprēķins liecina, ka viena trešā daļa tautas jeb 600 000 - 700 000 Latvijas iedzīvotāju bijuši tieši iesaistīti. Tie paši dati atrodami

arī okupētā Latvijā publicētajā Bruno Mežgaila un Pēterā Zvidriņa grāmatā *Padomju Latvijas iedzīvotāji*.

Varētu piebilst, ka skaitlis aptuveni 700 000 cilvēku iespējams vēl lielāks. Precīzi to nekad vairs neuzzināsim. Abu okupācijas varu noziegumos un karā Latvija zaudēja ļoti lielu daļu iedzīvotāju, tostarp lielāko daļu nacionālās elites.

Citās valstīs to sauktu par nacionālu traģēdiju

Rodas tikai viens vienīgs jautājums - kāpēc Latvijas pēdējā 21 gada valsts prezidenti, ministru prezidenti, valdības, Saeimas, politiķi un vēsturnieki nav darījuši neko, lai savu pasaulē izkliedēto tautu sauktu atpakaļ un savus lēģitimos pavalstniekus vismaz formāli piesaistītu valstij. Piemēram, Rietumvācija, Vācijas Federatīvā Republika, pēc Otrā pasaules kara integrēja 17 000 000 bēgļu. Turpretim Latvijas valsts manifestē, ka tai neviens Otrā pasaules kara upuris, bēglis, padzītais, represētais - nav vārdā Latvijas pavalstnieks - nav vajadzīgs, un šī valsts neapmierina izkliedētās tautas principiālo prasību pēc pavalstniecības.

Latvijas attiecības ar tuvāko pagātni

Skaitļi un vēsture fragmentāri ir pieejami no okupētās Latvijas laikiem. Fakti nav nedzirdēti un noslēpti jaunumi. Arī jau agrāk varēja pēc tiem izdarīt secinājumus. Vēl aizvien ir patīkamāk

izkāpt no vēstures kontekstiem nekā nodarboties ar tiem, ir interesantāk *izfunktiēt*, ka Latvijas politiskie bēgļi un trimda ir pēkšņi un pārsteidzoši uzraudīes no zila gaisa, kaut katram bija radi rietumos, kurus bija politiski opurtūnistiski noklusēt. Tā Latvijā joprojām lieto folkloristisko saukli *tautietis*, nevis valstisko definīciju *pavalstnieks!*

Padomju pilsonības likumi un to iedarbība uz šodien

Laika tecējumā, līdz šodienai, padomju pilsonības likumi tika lāpīti, laboti, atcelti, atjaunoti tāda mērā, ka pat starptautiski juristi šos tiesiskos kūleņus uzskata par *bold innovations in law*. Pēc Otrā pasaules kara šos padomju pilsonības likumus un to izpratni pārņēma Austrumu bloka valstis un jaunās PSRS republikas - ar rezultējošo pavalstniecības neizpratni. Padomju Savienība vienmēr ir bijusi konstrukcija, kas stāvējusi pāri savam pilsonim, noteikusi pilsoņa piederību vai nepiederību pie valsts, neņemot vērā pilsoņa paša vēlmus.

Padomju Savienība bija bēglus producējoša un atraidoša valsts un tos ienāda. Šo necilvēcīgo pieeju cilvēkam ieviesa Ļeņins un pilnveidoja Staļins. Pamatnostāja - bēgot no savas valsts, bēglis kļūst par dzimtenes nodevēju un kollaborantu, - kas nav ar mums, ir pret mums. Šī pieeja ir iestrādāta padomju pilsonības likumos un bija cieši saistīta ar PSRS iekšpolitiku un ārpolitiku un propagandas mērķiem.

Tas, kas toreiz bija pareizi, šodien taču nevar būt nepareizi

Pareizi teikts: kas ir bijis neatsainīgi, vienmēr būs neatsainīgi! Jānis Vagris ir viens no daudziem pārliecinātiem komunistiem, kurš kļuvis par simbolu negribēšanai to apjēgt un kurš ir kalpojies noziedzīgam režīmam, tajā saskatīdams vienīgi savu pienākumu veikšanu. Viņš bija okupētās Latvijas Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētājs, LKP CK pirmais sekretārs un 1988. gada oktobrī, pirms Latvijas Tautas frontes 1. kongresa, uzstājās Mežaparkā un teica, ka latviešu tautai nav pāri darījis. Vāgrim 2010. gada 4. maijā, kā jau daudziem citiem komunistiskās partijas locekļiem un čekistiem iepriekš, prezidents Zlaters pasniegta valsts apbalvojumu un viņu iecēla par Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieku atzinībā par pozitīvo darbu Maskavā PSRS Tautas deputātu kongresa delegāta statusā un par ipašiem nopelniem un ieguldījumu Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas periodā.

Latvijai ir izirušas atlikušās vērtības, ētika un morāle! Trimdai, Latvijas Valsts integrālai tautas daļai, nepasniez Triju Zvaigžņu ordeņus, lai izrādītu Latvijas Republikas cieņu par viņu nopelniem tēvijās labā. No 1940. gada līdz šodienai trimdai ir nopelni politiskā, saimnieciskā, sabiedriskā un kultūras darbā jebkurā jomā. Tai pienākas atzinība par pozitīvo darbu,

protams, ne jau Maskavā - šis ģeogrāfiskais punkts lai paliek Vāgra un komūnāru teritorija, - bet gan visā atlikušajā nekomunistiskajā rietumu pasaulē!

Latvijas neizpratne par demokrātikiem procesiem

Flawed democracies ir valstis ar nepietiekamu demokrātiju, kuŗu pamatā ir brīvas vēlēšanas un pilsoniskās brīvības tiek ievērotas, bet ir nopietni trūkumi citos demokrātijas aspektos, piemēram, ir mazattīstīta politiskā kultūra un zema politiskā līdzdalība. Latvija, pēc 2010. gada *Economist Intelligence Unit* demokrātijas indeksa rādītājiem, ir valsts ar nepietiekamu, *apskādētu*, bojātu demokrātiju. Jau neatrisinātā pavalstniecības, pilsonības problēma vien liecina, ka Latvijas vieta pamatoti atrodas starp nepietiekamās demokrātijas valstīm un pēc pagājušā gada skaitļiem indeksā ir noslīdējusi par pieciem punktiem. Salīdzinājumā ar 2008. gadu Latvija ir nokritusi par divām pozīcijām, Lietuva - par vienu, Igaunija uzkāpusi par četrām pozīcijām. Reitingu skeptiķi par Latviju pat lieto *failed state* jēdzienu - neveiksmīga, disfunkcionāla valsts.

Valstiskuma vīzijas ierosinājums

2011. gada 4. maijā būtu ētiski un godīgi arī Latvijas politiskajiem trimdai izrādīt pienākošos cieņu un godu, atdodot tai *en bloc*, tāpat kā tai 1995. gadā *en bloc* atņēma, pavalstniecību - kopā ar Triju Zvaigžņu ordeņiem!

(Turpinājums sekos)

Bagātība, kuŗu neskaita

Ar bērnu ārsti Zinaidu Kadišu sarunājās Armīda Priedīte

Nupat radu pulkā nosvinēta ārstes 90 gadu jubileja. Taču mēs tikāmies neilgi pirms tās. Teātra zinātniece Gundega Saulīte, uzziņot, ka iešu pie Zinaidas Kadišas, izsaucās: „Vai, viņa taču bija arī mana daktere! Sirsnīgi viņu pasveicini!” Kad sveicienu nodevu, ārste atplauka saulainā smaidā. Tūlīt atcerējās mazos pacientus, atcerējās māju, kuŗā viņi dzīvojuši, pat stāvu, uz kuŗu kāpusi. Arī citi kādreizējie pacienti ieguluši atmiņā un sirdī, jo par katru bijušas lielākas vai mazākas rūpes.

Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāti Zinaida Kadiša beigus 1950. gadā. Tas bija pēdējais ārstu izlaidums universitātē, jo pēc tam darbību sāka Rīgas Medicīnas institūts. Iepriekš pat īpaši nedomājusi par specializāciju pediatrijā, jaunā ārste palika Rīgā un sāka strādāt par bērnu ārsti Konsultatīvajā poliklinikā.

Tas bija darbs ar mazuļiem no dzimšanas līdz četrus gadus vecam, vēlāk arī ar lielākiem.

Kopš ārstes diploma saņemšanas pagājuši seši gadu desmiti. Vai pēc tik ilga laika iespējams atcerēties savu pirmo pacientu?

„Bez šaubām, jā!” pārliecināti saka Zinaida Kadiša. „Mans pirmais pacients bija divus mēnešus vecs bērniņš. Protams, biju iekšēji ļoti saspringta. Koncentrējusies. Uzmanīga. Izmeklēju bērniņu, izrunājos ar viņa māmiņu. Mātes nekad nedrīkst redzēt ārsta acīs šaubas vai satraukumu.”

Visa Zinaidas Kadišas dzīve bijusi, kā viņa pati saka, viens vienīgs darbs. „Manā darba dzīvē vislielākā nozīme ir bijusi pieredzei. Daudz varēju palīdzēt, pamatojoties uz savu pašas pieredzi, jo biju taču izauklējusi divus savus bērnus. Pareizas attiecības ir jāveido ar mazo pacientu mam-

mām, jārod labs kontakts. Tas ir ļoti svarīgi.”

Ārstam, tāpat kā visiem, ir arī sava personiskā dzīve. Tāpat ir savas problēmas – lielākas vai mazākas. Doms, kas nedod mieru. Pārņākot mājās, rūpes negribētos laist pāri sliekšnim. Ne visiem un ne vienmēr tas izdodas. Zinaida Kadiša ir pārliecināta, ka ārsts nedrīkst savu personisko dzīvi redzēt tuvplānā.

Ģimenē viņi tagad ir pieci ārsti. Zinaidas Kadišas dēls Salvījs sākotnēji strādāja Latvijā, bet tagad jau divdesmit gadus dzīvo un strādā Amerikā. Pēdējos gadus – Vilingtonā. Arī viņa dzīvesbiedre Anda ir ārste. Viņu dēls Arnolds (Zinaidas Kadišas mazdēls) strādā par chirurģu Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīcā. Andas un Salvija dēls Roberts profesijas izvēlē turpinās ģimenes tradīciju. Zinaidas Kadišas meita Grata, pēc speciā-

litātes pediatre, daudzus gadus strādājusi Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīcā. Visi viņi savu ceļu izvēlējušies paši, lēmumus bijuši patstāvīgi.

Tagad daudzi ārsti no Latvijas vēlas braukt projām, jo dzimtenē jūtoties finansiāli nenovērtēti. Vaicāju dakterei Kadišai, kā viņa uz to raugās. „Tā ir katra cilvēka sirdsapziņas izvēle,” viņa atbild.

„Man, protams, galvenais ir mana valsts, mana tēvzeme. Mans stūrītis, no kurienes nāku. Manas saknes. Mēs esam piecas māsas, es esmu vecākā. Cita citu vienmēr esam balstījušas, cita par citu rūpējušas. Tā vecāki mūs audzināja. Pirms gadiem, būdama jau pensijā, atpirku mūsu dzimtas māju Baltinavā, ko mamma savulaik bija pārdevusi. Pastāvīgi tur neviens nedzīvo. Taču vasarās uz dienām desmit tur aizbraucu un smeļos spēkus. Atveŗu visus logus, atskaņotājā klausos klasisko mūziku... Kāda skaņa ir koka mājā! Kāda brīnišķīga akustika!”

Zinaida Kadiša saka: „Es jūtos bagāta. Bagāta ar visu, kas ar mani ir noticis. Ar ģimeni. Ar cilvēkiem, kas apkārt. Un, protams, ar bijušajiem pacientiem, kas jau ir lieli, un lieli ir arī viņu bērni.”

Nesen iedomājos, cik interesanti būtu sarēķināt manu darba gadu dienas: sešdesmit reizes 365! Mans mērķis ir dzīvot cietiem.”

Foto no Z. Kadišas personiskā arhīva

VAI VISI TIKS SASKAITĪTI ?

Latvijā 1. martā sākās tautas skaitīšana, pirmā kopš iestāšanās Eiropas Savienībā. Taču tā neiesākās gludi, jau dažas dienas pēc sākuma portāls Delfi atklāja, ka, tīmeklī brīvi iegūstot citu cilvēku personas kodus un pasēs numurus, iespējams iekļūt viņu aizpildītajās tautas skaitīšanas elektroniskās versijas anketās, kā arī mainīt tajās ierakstītos datus. Tātad atkal atklājas, ka ar datu aizsardzību Latvijā joprojām ir lielas problēmas, un arī apliecina, kā strādā valsts iestādes, kas joprojām nespēj sagatavoties projektam vairāku gadu garumā. Parādījušās pat tīmekļa vietnes, kuŗu dizains un saturs irr līdzīgs Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) oficiālajai tautas skaitīšanas tī-

mekļa vietnei, un CSP ir spiesta brīdināt cilvēkus uzmanīties no iespējamās krāpniecības.

Arī es nolēmu izmantot tīmekļa priekšrocības, lai mājaslapā www.tautasskaitisana.lv „saskaitītos”, taču izrādījās, ka tad, ja nav e-paraksta un persona nav klients norādītajās bankās, caur kuŗu i-netbankām var autorizēties tautas skaitīšanas anketas aizpildīšanai, personai šāda iespēja ir liegta. Nu labi, atliek gaidīt, kad kāds no Centrālās statistikas pārvaldes pārstāvjiem klauvēs pie manām durvīm. Taču kā viņi mani atradīs? Pierakstījies esmu lauku mājās, bet dzīvoju Rīgā. Sprotamā kārtā vispirms pie manis dosies un pie slēgtām durvīm klauvēs Latgalē. Šāda problēma ir

tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju, kam pieraksta vieta un faktiskā dzīvesvieta ir atšķirīgas.

Kopumā tautas skaitīšanā jāatbild uz 36 jautājumiem. Divu veidu anketās. Mājokļa anketā ietverti jautājumi par mājāsaimniecības locekļu skaitu, kā arī tādi mājokļa raksturotāji jautājumi kā dzīvojamās ēkas veids, mājokļa platība, ūdens apgādes sistēma, apkures veids u.c. **Personas anketā** tiek sakopota informācija par iedzīvotāju darbu, izglītību, ģimenes stāvokli, tautību, valodu, kuŗu pārsvarā lieto mājās, kā arī par to, vai iedzīvotājs ir pēdējā laikā uzturējies ārzemēs. Iedzīvotāji tiks lūgti papildus sniegt informāciju par emigrējušām personām, un tas palīdzēs precizēt

Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju skaitu.

Likums „Par tautas skaitīšanu” nosaka, ka šis ir obligāts pasākums. Atbilstīgi Administratīvo pārkāpumu kodeksam cilvēkus, kuŗi apzināti nepiedalās tautas skaitīšanā, var sodīt, pat piemērot naudas sodu līdz 250 latiem. Taču CSP norādījusi, ka pārvalde nav represīva iestāde un nevienu cilvēku nesodīs. Tos, kuŗi nebūs paši „saskaitījušies” tīmeklī un nevērs durvis arī tautas skaitītājiem, kad tie atnāks uz mājām, pieskaitīs automātiski, neiegūstot par viņiem papildu informāciju.

Latgaliešu sabiedriskās organizācijas ir panākušas, ka tautas skaitīšanas anketā ir iekļauts jautājums: „Vai jūs ikdienā lietojat

latviešu valodas paveidu – latgaliešu valodu?” Informācija par latgaliešu valodas lietotāju skaitu ļaus apzināt latgaliski runājošo cilvēku skaitu. Sabiedriskās organizācijas cer, ka tas palīdzēs nominēt un iekļaut latgaliešu tradicionālo kultūru UNESCO Pasaules nemateriālās kultūras mantojuma sarakstā, kā arī vienkāršos iespēju piesņemt politisku lēmumu par reģionālās valodas statusa piešķiršanu vai nepiešķiršanu latgaliešu valodai atkarībā no valodas lietotāju skaita. Diemžēl jautājuma formulējums neatklās patieso latgaliešu valodas pratēju skaitu, jo ievērojama daļa latgaliešu dzīvo ārpus dzimtajā novadā un ikdienā latgaliski nerunā.

Dainis Mjartāns

LATVIEŠI GRUZIJĀ

ROBERTAM KUPCIM 130

Latviešu izcelsmes Gruzijas zinātniekam Robertam Kupcim 2011. gada 27. februārī apritēja 130. gadskārta. Gruzijas Latviešu biedrībā šis cilvēks ir cieņas un mīlestības objekts. Strādādam par ķīmiski mikroskopiskās laboratorijas vadītāju Tbilisi no 1908. līdz 1954. gadam, Roberts Kupcis ir atstājis tādu mantojumu, kas pats par sevi ir pieminekļi viņam. Mums ir izdevies pēdējos gados Gruzijas sabiedrībai atgādināt mūsu tautieša nopelnus, un zinātnieku vidē viņa autoritāti atzīt visi. 2007. gada novembrī mēs organizējām starptautisku konferenci, kas bija veltīta Roberta Kupča zinātniskajam mantojumam, un pēc Gruzijas zinātnieku referātiem varēja spriest, ka arī šodien šim cilvēkam ir ievērojama vieta gan ķīmijas zinātnē, gan farmācijā, gan medicīniskajā ekspertīzē.

Roberts Kupcis vizuālās ūdens novērtēšanas metodes aizstāja ar precīzām ķīmiskām analizēm, radot ap 1000 minerālo ūdeņu uz-

skaites kopumu. Tā kā zinātnieks neuzticējās ūdenim, kas analizēm tika atvests pudelēs no dažādiem avotiem, viņš pats apbraukājis būtībā visu Gruziju. R.Kupcis ne tikai bija ļoti precīzs savos pētījumos, viņš bija talantīgs stāstītājs. Viņa mantojumā palikuši darbi, kuŗos ir tikai ķīmisko analīžu tabulas, bet ir arī darbi, kuŗus vēl šodien var lasīt ar milzīgu interesi, jo tajos ar lielu mīlestību apraks-

tīts tas, ko mūsu tautietis redzējis skaistajā Gruzijā.

Latvijā Roberts Kupcis nav zināms kā zinātnieks. Viņš ir farmaceita Jāņa Kupča jaunākais brālis, un viņu dzīves ceļi ir ļoti līdzīgi gan izglītības, gan darba ziņā. Abi ir beiguši Tērbatas universitāti un abi daudzus gadus strādājuši Gruzijā, abi ir pētījuši Gruzijas minerālos ūdeņus. Jānis Kupcis ieradās Gruzijā 1901. gadā, Roberts –

1908. gadā. Jānis nostrādāja Gruzijā līdz 1921. gadam, tad atgriezās Latvijā, miris 1936. gadā Rīgā. Par viņa nopelniem ir rakstīts gan Latvijas enciklopēdijā, gan Medicīnas enciklopēdijā.

Robertu Kupci Latvijā tikpat kā nepazīst, līdz mūža beigām viņš dzīvoja un strādāja Gruzijā, miris 1954. gadā un ir apglabāts Tbilisi, kapsētā, ko sauc Kukija.

Pēc tam kad Gruzijas Latviešu biedrībā ieradās Roberta Kupča mazdēls Igors Parastajevs un mēs iepazīnāmies ar to, kas saglabājis ģimenē, mēs – Gruzijā dzīvojošie latvieši – uzskatījām par savu pienākumu atdzīvināt sabiedrības atmiņu. Mēs lepojamies ar Robertu Kupci, un mums gribas, lai visa Latvija pazīst šo cilvēku un ar viņu lepojas. Roberts Kupcis vairāk nekā 40 gadus bija sava darba fanātiķis, viņš rādīja, kā jāstrādā, ko nozīmē rūpīga un precīza minerālo un dzeņramo ūdeņu novērtēšana, ka medicīniskā ekspertīze ir milzīga atbildība. Strādādam Gruzijā,

Roberts Kupcis nesa Latvijas vārdu, veidoja pozitīvu latvieša un Latvijas tēlu.

Gruzijas sabiedrība mūsu tautietī ir augstu novērtējusi, 1944. gadā viņam bez tradicionālās aizstāvēšanas procedūras tika piešķirts ķīmijas zinātni kandidāta grāds, viņa vārds ierakstīts ne vien Medicīnas enciklopēdijā, bet arī medicīnas mācību grāmatā. Roberts Kupcis ir apbalvots ar pieciem ordeniem. 2009. gadā viņa dzimšanas dienā pie mājas, kuŗā bijusi laboratorija un arī dienesta dzīvoklis, mēs piestiprinājām Roberta Kupča memoriālo plāksni.

Šogad Roberta Kupča dzimšanas dienā Latviešu biedrība aicināja Gruzijā dzīvojošos un iebrāukušos latviešus apmeklēt viņa kapavietu Kukijā un viņa piemiņas plāksni Tbilisi, Šerozijas ielā 10. Lai puķes šajās vietās pierāda mūsu cieņu.

prof. Regīna Jakobidze,
Gruzijas Latviešu biedrības
valdes locekle

No kalendāra var izsvītrot, bet no cilvēku atmiņas – ne!

16. marts – Leģionāru piemiņas diena

Jau 20 gadus 16. martā – Leģionāru piemiņas dienā sirmie vīri, kas kaŗojuši par brīvu Latviju, viņu tuvinieki, Daugavas Vanagu Latvijā pārstāvji, Latvijas patrioti pa jaunsargu un partijas *Visu Latvijai!* jauniešu veido plivojošo sarkanbaltsarkanu karogu aleju dodas pie Brīvības pieminekļa nolikt ziedus. Lai piemiņā godinātu kritušos, kam „no zobena saule lēca”. Tā ir arī visu Latvijā dzīvojošo bijušo leģionāru kopā sanākšanas diena. Vēl 1998. gadā 16. marts bija ierakstīts kalendārā kā īpaša piemiņas diena. Tagad šis datums ar Saeimas tautas vēlēto 100 „gudro galvu” lēmumu no piemiņas dienu saraksta ir pazudis. Bet vai, no kalendāra izsvītrots, šis datums tikpat ātri zūd no tautas atmiņas? Divdesmit gadus taču dzīvojam brīvā, neatkarīgā un demokratiskā Latvijā, kad it kā vajadzētu godāt latviešu tautas svētāko mantojumu. Tomēr Rīgas dome saskaņā ar likumu “Par sapulcēm, gājieniem un piketiēm”, izskatot Daugavas Vanagu Latvijā jau 2009. gadā iesniegto pieteikumu piedalīties ikgadējā gājienā no Doma laukuma līdz Brīvības piemineklim, pēdējā laikā to sākotnēji liedz darīt. Aizbildinoties, ka pēc konsultācijām ar tiesībsargājošo struktūru pārstāvjiem, arī ievērojot Valsts policijas un Drošības policijas sniegtos atzinumus, kuŗos norādīts uz iespējamiem būtiskiem sabiedriskās kārtības un drošības apdraudējumiem.

Taču Administratīvā tiesa ikreiz šo liegumu uzskata par nepamatotu un aizvien viss notiek, kā sirno leģionāru organizācija

Kopš 1991. gada 16. marta – jau 20 gadus Leģionāru piemiņas dienā tās galvenie simboli ir Brīvības piemineklis un Latvijas sarkanbaltsarkanie karogi

Daugavas Vanagi Latvijā ieplānojuši, – ar rīta dievkalpojumu Doma baznīcā un gājienu līdz Brīvības piemineklim, kur no pirmajiem pavasara ziediem veidojas daudzkrāsains paklājs.

Bet nu pavaicāsim nejausiem pretimnācējiem, kāda, pēc viņu domām, ir 16. marta – Leģionāru piemiņas dienas nozīme, un mēģināsim noskaidrot, cik labi zinām Latvijas vēsturi.

Andris: Lasīju vēsturnieka Ulža Neiburga atziņu, ka latviešu leģionāru piederība pie hitleriskās Vācijas militārām SS vienībām bijusi vairāk formāla nekā faktiskā. Latviešu leģionāru mērķis bija cīnīties par brīvu un neatkarīgu Latviju, to apliecina vēstures arhīvos atrodami dokumenti. Arī Latvijas vēsturnieku komisija savos pētījumos ir nonākusi pie secinājuma, ka “neviens leģionārs nevienā tiesā nav apvainots kaŗa noziegumos”.

Jaunsargs Pēteris: Jau divus gadus esmu viens no sarkanbaltsarkanā Latvijas karoga nesējiem pie Brīvības pieminekļa. Zinu, ka piemineklis ir celts par tautas saziēdoto naudu. Kad esmu jaunsarga formā un ar Latvijas karogu rokās, jūtos kā īsts kaŗavīrs. Esmu ļoti lepns, ka dzīvoju neatkarīgajā Latvijā, par kuŗu reiz dzīvību atdeva latviešu leģionāri. Mums instruktori nodarbības stāsta par Latvijas vēsturi.

10. klases skolniece Madara: Kas ir 16.marts? Pavasaris sākas. Nē, nē, nē. Pavasaris taču sākas 21. martā. Āāā, tā ir diena, kad pie Brīvības pieminekļa ir daudz karogu, onkuļi un tantes nes ziedus. Tad tur ir daudz policijas. Ak tā ir Latvijas leģionāru piemiņas diena? Nezināju vis. Latvijas vēsturē ievērojamākā diena ir 18. novembris. Tā ir Latvijas dzimšanas diena. Tad mēs

visa ģimene ejam pie Brīvības pieminekļa. Esam kopā ar visiem. Un vakarā skatāmies salūtu.

Genovefa: Mans tēvs bija leģionā. Līdz pēdējam cīnījās Kurzemes cietoksnī. Sarkanie viņu paņēma gūstā. Tad bija Sibīrijas „kūrorts”, kur piedzimu es. Izturējām. Atgriezāmies. Es 16. martā pieminu savu tēvu un tos vīrus, kas nomazgāja mūsu kaunu par atteikšanos no militārās pretestības 1940. gadā, kad Latvija tika okupēta.

Olafs: Es domāju, ka 16. martā tas ir labs un vajadzīgs pasākums – tas palīdz izprast latviešu tautas pretrunīgo vēsturi Otrā pasaules kaŗa laikā. Lai mūsu

jaunatnes izpratne par notikumiem nereducējas uz okupācijas gadu formulējumu par “varonīgo padomju armiju, kas atbrīvoja Eiropu no fašisma”. Mūsdienās, tautai zinot okupācijas apstākļus, sadzīvošana ar šādiem meliem būtu pilnīgi absurda, neiespējama. Tā radītu vēl asākus protestus. Tāpēc 16. martā ir vērts piedalīties un miermīlīgi pieminēt latviešu kaŗavīrus, kuŗi bija spiesti kaŗot abās okupantu armijās. Pa teikt, ka mēs respektējam viņus un savas tautas ciešanas un nekad nepieņemsim totalitāro melu ideoloģiju.

Teksts un foto Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Jānmuizas profesionālā vidusskola un Valsts Priekuļu lauksaimniecības tehnikums ar nākamā mācību gadu būs viena mācību iestāde. Izglītības un zinātnes ministrija šīs pārmaiņas skaidro ar skolēnu skaita samazinājumu, kas nākamo gadu laikā varētu sasniegt pat 30 procentus, kā arī ar finanču trūkumu, lai uzturētu un modernizētu visas profesionālās izglītības mācību iestādes.

Valmieras pilsētas pašvaldība aktīvi atgūst parādus. Februārī simtiem mājsaimniecību, kas nav noreķinājušas par pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem, nosūtītas vēstules. Sūtījums radījis sašutumu ne vienā vien ģimenē – dažs par nenokārtoto maksājumu aizmirsis, cits nospriedis, ka tas vairs nav pieņemams. Dažiem parādi izveidojušies pat pirms sešiem līdz astoņiem gadiem.

Latvijas lauki kļūst arvien tukšāki. Piemēram, Cēsu novada Zosēnu pagastā viena no lielākajām problēmām ir cilvēku aizbraukšana un jauniešu trūkums. Zosēnos palikušie nodarbojas ar piena lopkopību, tur aitas, audzē dārzeņus, kā arī gaļas liellopus.

Aizkraukles novada ģimnazijas audzēkņi projekta nedēļā “Brīvprātīgais darbs” bērnodārzam “Saulīte” darinājis cimdiņlles, bungas ar vālitēm, kastaņņu grabuļus valriektu čaulās un citas rotaļlietas.

Pērn Ventpilī bijusi zemākā dzimstība un vismazāk noslēgto laulību sešu gadu laikā. 2010. gadā reģistrēti 394 jaundzimušie. Iepriekš visvairāk bērniņu (486) nācis pasaulē 2008. gadā.

Stāmerienā aizvadītas sacensības gan zemledeus makšķerēšanā, gan arī distanču slēpošanā. Arī bērni varēja iesaistīties dažādās rosībās brīvā dabā. Šādu notikumu ziemas nogalē stāmerieši sarīkojuši jau otro gadu. Uzvarētāji saņēma nelielas piemiņas veltes un diplomus.

Astoto reizi Valkā būs tradicionālie operas svētki – Latvijas Nacionālās operas solistu un orķestru koncerts. Tā īpašais viesis būs Raimonds Pauls.

Latvijā jau parādījušies pirmie atlidojušie gājputni, ziņo ornitologi. Kurzemē, Grobiņas pusē, manīti meža baloži, pie Kuldīgas – gulbji. Savukārt Litenē redzēti lauku cūruļi. Ziemeļlatvijā gājputni parasti atgriežas marta beigās un aprīļa sākumā.

Vidzemes reģiona pārvaldē vairāku iecirkņu teritorijā konfiscēti 1930 litri nelikumīgi pārvaldātas degvielas, 73 530 nelikumīgi uzglabātu cigarešu, kas nav marķētas ar Latvijas akcīzes nodokļu marķām. Lielākais šādu preču daudzums konstatēts Alūksnes iecirkņa teritorijā.

Daugavpils domes Jaunatnes lietu nodaļa reģistrējusi 951 jaunietai (15 - 19. gadi), kuŗi vasaras brīvlaikā varēs strādāt un nopelnīt naudu. Daugavpils ir vienīgā pilsēta Latvijā, kas jauniešiem dod šo iespēju. Turklāt atvēlot 72 000 latus no pilsētas budžeta.

Rēzeknes veikalā Maxima Latvijas Sarkanā Krusta Rēzeknes komiteja rīkoja akciju „Glābējpaka”, aicinot pircējus piepildīt pakas ar eļļu, cukuru, graudaugiem, makaroniem, tēju, cepumiem un konfektiem bērniem un mazuļiem ģimenēm. Kopš 2009. gada decembra novadā jau ir izsniegtas 458 pārtikas pakas.

Enerģētikas koncernam AS Latvennergo piederošajā Pļaviņu hidroelektrostacijā divu gadu laikā veikts celtnu sliežu ceļa siju un balstu dzelzsbetona konstrukciju atjaunošanu 1,92 miljonu latu vērtībā.

Salnavas katoļu kapella Kārsavas novadā iekļauta Kultūras ministrijas papildinātājā Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Kapella celta 19. gs. beigās un ir vērtīgs sakrālās būvmākslas un neogotikas arhitektūras stila paraugs, ar pilnīgi autentisku būvniecību, fasāžu arhitektonisko kompozīciju un interjera apdari.

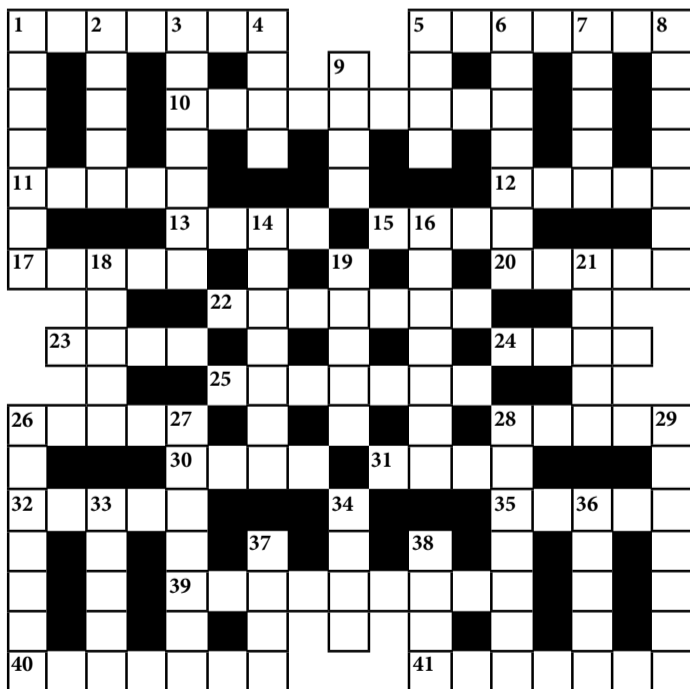
Rēzeknes Kultūras namā pilsētas deju kopa un kapella „Dzīga” ar krāšņu koncertu nosvinēja 20 darba gadus. Visu šo laiku vadītāji ir Inga un Ilmārs Dreļi. Dejojprieku uztur kapella „Dzīga” (vadītājs Gunārs Igaunis), kuŗas profesionālie mūziķi spēlē dažādus tautas instrumentus – kokli, cītaru, bungas, blokflautu, akordeonu, vijoli u.c.

Latvijā 7. un 8. martā notika ikgadējās Notāru dienas „Notārs – ģimenes jurists”, kuŗās piedalījās 120 notāru biroji visos valsts reģionos. Ikviens iedzīvotājs vai juridiska persona varēja saņemt bezmaksas konsultāciju ar ģimenes tiesiskajām attiecībām saistītos jautājumos.

Īsziņas sagatavojušas M. Linde un V. Berkina

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Ēvalds Krollis

Līmeniski. 1. Viengadīgs ķirbju dzimtas augšs ar gariem augļiem. 5. Kaŗakuģu vienība. 10. Valsts D-Amerikā. 11. Līdzenums augstu virs jūras līmeņa, ar līdzenu vai viļņveidīgu virsmu. 12. Liels maitasputns. 13. Pilsēta Polijā. 15. Rīkste, stiba. 17. Spēka pieplūdums. 20. Izzāvēta lopbarība. 22. Uztur līdzekļi. 23. Tiesības pārvaldīt. 24. Ieapaļš, gluds akmentiņš. 25. Sliktas, apvainojošas runas

(par kādu). 26. Mākslas darba pazīmju kopums. 28. Laiks, kad (saule) riet. 30. Ļaut šķidrumam tecēt (traukā). 31. Oriģināli; neviltoti. 32. Upe Vidzemē. 35. Plaši dzejas darbi par tautas varoņiem. 39. Apģērba apakšējās malas. 40. Cīrka mākslinieki. 41. Duncis ar trīsšķautņiem.

Stateniski. 1. Viengadīgs lakstaugš ar staraini šķeltām lapām un sīkiem ziediem; sēklas izmanto pārtikā. 2. Apmierinā-

juma, patikas augsta pakāpe. 3. Milzīgs atmosfāras virpulis, kuŗa centrā ir pazemināts spiediens. 4. Ostas pilsēta Tunisijā. 5. Kukaiņēdājs nakts dzīvnieks. 6. Skaļi kliegzieni, saucieni. 7. Skaņdarbs divām balsīm vai diviem instrumentiem. 8. Jauni blakusdzinumi kokiem, krūmiem. 9. Stāvoklis šāča spēlē. 14. Sūreņu dzimtas ilggadīgs lakstaugš; lapām skāba garša. 16. Divpusēja pieturzīme. 18. Jūrmalas pilsētas daļa. 19. Greznenveida koraļļu sala. 21. Augu vai dzīvnieku izlase. 26. Mazpilsēta Vidzemē. 27. Sliņķis. 28. Sausi augļi ar cietu apvalku. 29. Nelielas, iegarenas siena kaudzes. 33. Uzvilkt (apavus). 34. Sala, valsts Karību jūrā. 36. Apģērba iekšpusē iestrādāta drāna. 37. Spoki. 38. Zema sievietes vai bērna balss.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 11) atrisinājums

Līmeniski. 7. Valmiera. 8. Spīganais. 10. Saiva. 11. Kravate. 12. Pelavas. 15. Liece. 17. Spinets. 18. Lelle. 19. Sirpis. 20. Smārds. 24. Klase. 25. Skotele. 26. Sekas. 29. Patents. 30. Rekords. 31. Kasta. 33. Virzulis. 34. Hidranti.

Stateniski. 1. Stilets. 2. Murds. 3. Kīpa. 4. Magones. 5. Sandales. 6. Kalevala. 9. Ķimene. 13. Aptieka. 14. Stimuls. 16. Elite. 18. Leons. 21. Pastelis. 22. Atlāss. 23. Skorbutis. 27. Statuss. 28. Petarde. 31. Kliķe. 32. Alise.

Daugavas Vanagu apvienības Čikāgā gada sapulce

Gada sapulci 2011. gada 20. februārī Daugavas Vanagu mītnē atklāja apvienības priekšnieks Oļģerts Cakars, aicinot ar kļūsmas brīdi pieminēt 2010. gadā mirušo biedri Reginu Vitoli.

Par sapulces vadītāju ievēlēja Oļģertu Cakaru, par sekretāri – Ritu Valdmani.

Apvienības priekšnieks ziņoja, ka valde pulcējusies 5 sēdēs. Veiktas divas ziedojumu vākšanas akcijas. Gaŗezera skolu apmeklēšanai piešķirtas stipendijas. Atbalstīta Kr. Barona skola, Čikāgas Radio un Stipendiju fonds.

Kā katru gadu, kopā ar Čikāgas vīru kori sarīkota Kurzemes cietokšņa atcere. Notikusi arī Lāčplēšu dienas pieminēšana, vanadzies rīkoja izbraukumu Ciānas baznīcas dārzā, piparkūku talku un Ziemsvētku tirdziņu, lai iegūtu līdzekļus palīdzībai Latvijā.

DV ASV delegātu sapulcē Vašingtonā piedalījās apvienības delegāts Oļģerts Cakars.

Pateicība valdei un visiem darba darītājiem!

Kasiere Ināra Grigolate ziņoja, ka 2010. gadā ieņemti \$8 958, izdoti \$10 170 tekošam darbam. \$9 000 palīdzībai Latvijā, kas paredzēti 2010. g. budžetā, nosūtīs drīzumā uz Latviju.

Biedrzine I. Grigolate ziņoja, ka 2010. gadā miruši 3 biedri.

2011. gada 1. janvārī biedru skaits bija 75 – 42 vanagi un 43 vanadzies. Ināra Grigolate ziņoja par Daugavas Vanadžu darbību.

Revīzijas komisijas sekretārs Ilmārs Riekstiņš ziņoja par apvienības un Vanadžu kopas kases revīziju. Komisija atradusi, ka kases grāmata un dokumenti ir priekšzīmīgā kārtībā un pateicās kasierei I. Grigolatei.

Sapulce balsojot pieņēma iesniegto 2011. gada budžeta projektu \$10 110 apmērā. Nolēma izlietot \$2000 palīdzībai Latvijas

bērniem un \$7000 palīdzībai leģionāriem, līdzekļus gūstot no iepriekšējā gada atlikuma.

Par apvienības priekšnieku ievēlēja Oļģertu Cakaru. Apvienības valdē ievēlēja: Armandu Birkenu, Ināru Grigolati, Ivaru Kēleru, Pēteri Lapiņu, Agri Šleseru, Ritu Valdmani, Ritu Veitmani un Vili Vitoli; revīzijas komisijā Māru Bodefēldi, Ilmāru Riekstiņu un Juri Valaini.

Par delegātu DV delegātiem sapulcē Gaŗezērā ievēlēja Juri Valaini un Māru Bodefēldi.

Vanadžu sapulce, no kreisās: M. Bodefēlde, I. Grigolate

Daugavas Vanadžu gada sapulce

Stundu pirms DV gada sapulces Apvienības vanadzies pulcējās savā gada sapulcē, ko vadīja vanadžu kasiere Ināra Grigolate, protokolēja Māra Bodefēlde. DV apvienības Čikāgā valdē darbojās 4 vanadzies: Rīta Valdmane – sekretāra palīdzē, Ināra Grigolate – kasiere/biedrzine, Rūta Veitmane – sekretāre/ iekšējā aprūpe un Marta Cakare – iekšējās aprūpes palīdzē.

Vanadzies gādājušas par atspirdzinājumiem, par vakariņām Kurzemes cietokšņa atceres un vīru koŗa koncerta sarīkojumā, (par to gādāja Andra un Edis Norvīndi).

Lāčplēša dienas kafijas galda

sarūpē strādāja Ināra Grigolate ar palīdzēm.

Lielajā piparkūku cepšanas talkā ap Ināras Grigolates un Ainas Salenieces sagatavoto miklu pūlējās Elvīra Alberiņa, Oļģerts Cakars, Ņina Rautensīlda, Agris un Regīna Šleseri, Rīta Valdmane, Aida un Vilis Vītols, Juris Valainis, Rūta Veitmane, Vija Velkme. Ināra gādāja arī par talcenieku pusdienām.

Ziemsvētku tirdziņu vadīja Ināra Grigolate, tas deva \$1149 atlikumu.

Vanadzies atbalstījušas Kr. Barona skolu Čikāgā, Čikāgas Latviešu Radio. Latvijas palīdzībai – leģionāriem, zālēm un daudz bērnu ģimenēm kopā izdoti \$2100.

O.C.

DV gada sapulce, no kreisās: I. Grigolate, O. Cakars, R. Valdmane

Latvijas Universitātes rektora vizīte Kanādā un ASV

LU rektors prof. Mārcis Auziņš un LU fonda direktore Laila Kundziņa viesojās ASV un Kanādā.

Vizītes mērķis bija apciemot Latvijas Universitātes mecenātus un draugus Kanādā un ASV, iepazīstināt viņus ar Universitātes sasniegumiem un nākotnes plāniem, kā arī viesoties vairākās Ziemeļamerikas universitātes ar mērķi izveidot savstarpēju sadarbību.

Vizītes sākumā LU pārstāvji devās uz Kanādu, kur apmeklēja Toronto latviešu centru, Hamiltonas latviešus un tikās ar kollēģām Jorkas universitātē. Lai LU jaunie draugi, absolventi varētu veikt savu atbalstu LU labā uzreiz,

tika atvērta konts Latviešu kredītsabiedrībā Toronto. Ir saņemti 2000 Kanadas dolāri 2011./2012. akadēmiskā gada „Ceļamaize” stipendijām.

Pēc tam delegācija devās uz ASV un Vašingtonā tikās ar Latvijas vēstnieku ASV Andreju Pildegoviču un padomnieku ekonomikas jautājumos Rūdolfu Brēmani. Vēstniecības pārstāvji M. Auziņu un L. Kudziņu pavadīja vizītēs Džordžtaunas universitātē (*Georgetown University*) un Džona Hopkinsa Universitātē (*Johns Hopkins University*). Kollēģas no Džordžtaunas universitātes ir gatavi aktīvāk sadarbīties ar Latvijas Universitāti, lai LU studenti varētu studēt ASV

un viņu studenti vismaz vienu semestri studētu LU. Latvijas vēstnieks pauda dziļu izpratni par LU turpmākajiem plāniem un ir gatavs sadarbīties, lai par LU studiju programmām angļu valodā uzzinātu pēc iespējas vairāk interesentu.

LU pārstāvji viesojās arī Rokvilles latviešu centrā. Vizīte beidzās ar piedalīšanos organizācijas „Latvijas Universitātes draugi” (*Friends of the University of Latvia*) dibināšanā Filadelfijā. Šī organizācija rūpēsies, lai tiktu piešķirtas arvien jaunas mecenātu stipendijas un realizēti dažādi mācību vides uzlabošanas un rekonstrukcijas projekti.

LU rektors un LU fonda direk-

Andrejs Pildegovičs, Laila Kundziņa, Zane Zeibote, Ali Vitmere (Ali Whitmer), Mārcis Auziņš, priekšplānā prof. Juris Viksniņš

tore tikās ar daudziem esošajiem Universitātes mecenātiem, tika aizsākta sadarbība arī ar vairākiem jauniem mecenātiem,

kuŗu sniegtais atbalsts jau pavisam drīz materializēsies jaunās stipendijas un projektos.

LU fonds

Čikāgas Korporāciju kopa godina plkv. O. Kalpaku

Tāpat kā citus gadus Čikāgas Korporāciju kopa (ČKK) locekļi stāvēja godasardzē pulkveŗa Oskara Kalpaka piemiņas dievkalpojumā Sv. Pēteru baznīcā 6. martā. Sprediķi teica Vilis Vārsbergs (Vent.). Dievkalpojuma kollekti līdz ar ČKK pielikumu ziedos Latvijas 50 gadu okupācijas muzejam. ČKK dibināta 1950. gadā un visus šos gadus tā bijusi aktīva, pārstāvēt šejienes buršu saimi.

Juris Meisters (Bev.)
ČKK t/l seniors

Čikāgas Korporāciju kopa Oskara Kalpaka piemiņas dievkalpojumā 6. martā.

Pirmā rindā no kreisās: V. Jakobsons (Lett.), E. Evely (Sel.), prāvests V. Vārsbergs (Vent.) seniors J. Meisters (Bev.), A. Sprūdžs (Sel.), I. Irbe (Fr. Liv.), I. Priedītis (Latv.), P. Duks (Latv.); otrā rindā: P. Antens (Fr. Liv.), R. Blumbergs (Lettg.), ar karogu N. Zuševics (Gers.), J. Ievāns (Tal.), A. Gaiķis (Patr.)

Pankūku brokastis Grandrapidos

Grandrapidos jau kļuvis par tradīciju, ka pankūku brokastis piedalās abu draudžu locekļi. Latviešu ev. lut. draudzē pankūku brokastis rīkoja 27. februārī pēc dievkalpojuma. Pankūku miklu gatavoja Brigita Valta, Ilze Runka, Ausma Linde, cepējas bija Ilga Kalniņa, Māra Hofmane un Līga Gonzalesa. Brokastotājus cienāja arī ar buljonu. Brokastu saimniece ilgus gadus bija Erika Štama. Tagad viņa mīt aprūpes mājā un bija atsūtījusi sveicienus un laba vēlējumus baznīcas dāmu komitejai.

Priekšnesumu daļā pianists Dāvids Heinze spēlēja pavadījumu tautasdziesmu dziedātājiem.

Izlozi, ko vadīja Anna Kalēja

un Irena Vanuška ar palīdzēm, iepriecināja laimētājus un papildināja sarīkojuma ienākumus. Priecājāmie, ka kuplā skaitā ieradās draugi no katoļu draudzes. Dāmu komiteja ir pateicīga visiem pankūku brokastu apmeklētājiem un brokastu gatavotājiem.

Nākamā svētdienā, 6. martā, pankūku cienītāji steidzās uz katoļu draudzes brokastīm. Katoļu draudzes dāmas Lūcijas Sāzēmnieces vadībā cienāja arī ar kartupeļu pankūkām. Brokastis ievadīja Anna Daukste ar lasījumu par Metenīti. Pēc brokastīm visi varēja izmēģināt laimi mantu izlozē, ko vadīja Lūcija Sāzēmniece ar palīdzēm.

Julietta Rumberga

Foto: Baiba Lejiņa

Grandrapidu latviešu ev. lut. dr. 27. februāra brokastīs pankūkas cepa, (no kreisās): Ilga Kalniņa, Māra Hofmeiere (Hofmeyer), Ilze Runka, Ausma Linde un Līga Gonzalesa; nav Brigitas Valtas

LATVIEŠI KANADĀ

Saulaine pavasara gaidās

Toronto un apkārtnē ir jau sen brīva no sniega, bet Saulainē, Sv. Jāņa draudzes Toronto lauku īpašumā, visus jūmtus, kokus un pļavas vēl arvien sedz bieža kārtā sniega un ledus. Saulaine izskatās kā sen iemīļotas ilustrācijas Margaritas Stārstes pasākās par ziemu, kur visi koki, krūmi un dzīvnieki smaida, galvā nesdami pazīstamās sniega mices. Bet sniegs liek smaidīt – balts, tīrs, mirdzošs. Sniegs arī aizsargā augus no sala, lai tie var pavasarī, kūsoša sniega uzmundrināti, tiekties pēc saules siltuma un gaišuma. Tiem tik pacietīgi jāpagaida!

Saulaines mūžam uzticīgie darba rūķi Guntis un Natālija Taņņi tomēr negaidīja siltāku laiku, bet jau sen sāka kārtot visu nepieciešamo sakarā ar tradicionālajām Saulaines pusdienām. Šogad tās notiks svētdien, 3. aprīlī, 12. 30 pp. (pēc kārtējā dievkalpojuma), Sv. Jāņa draudzes telpās, 200 Balmoral.

Pie maltītes „uzburšanas” būs Saulaines iemīļotie meistaršefpavāri Ēriks Začs un Pēteris Mašins, pazīstami visās Saulaines

talkās un nometnes laikā ar savu kulināro izdomu un čaklumu. Būs arī loterija. Priekšnesumos (alfabeta kārtībā): Matiss Aveniņš, Pēteris Aveniņš, māc. Anita Gaide, Mareks Lindbergs un Dace Zača. Dalības maksa \$45; ziedojuma kvīts tiks piešķirta par \$30. Šogad viss ienākums ies Saulaines ēku uzlabošanai. Tu vāka informācija, zvanot Guntim un Natālijai Taņņiem: 416-225-8635.

Pieteikšanās draudzes kancelejā, 416-921-3327 vai baznica@bellnet.ca

Kā nometnes bērni sauc: „Saulaine, Saulaine - jā, jā, jā!”

Uz redzēšanos pusdienās!
Saulaines labvēle

Kristīne Stivriņa

www.campsaulaine.com

Sporta rosmes Kanadā

Kanadas latviešu vispusīgās sporta nodarības un spēles nu jau 60 gadus vada Latviešu sporta apvienība Kanadā. Apvienības darbu teicami atbalsta LNAK Izglītības un kultūras fonds. DV Kanadas valde un Toronto nodaļa, kā arī Lidijas Romas testamentārais novēlējums. Pie apvienības rosīgi un sekmīgi darbojas Toronto Latviešu hokeja klubs, vīriešu un sievietes volejbola komanda un vīriešu basketbola komanda, kas ar labiem panākumiem piedalās arī Amerikas Latviešu apvienības gadskārtēji rīkotās meistarsacīkstēs.

Hokeja klubs savukārt labus panākumus gūst Baltijas kausa izcīņā Toronto. Ar teicamiem panākumiem darbojas arī golfa

spēles cienītāji J. Rundāna vadībā. Latviešu sieviešu golfa vienība pērnajā gadā izcīnīja uzvaru baltiešu golfa meistarsacīkstēs.

Dažādās sporta nodarības un sacensības teicami sekmē Toronto latviešu Sv. Andreja ev. lut. draudzes lauku īpašumā „Sidrabene” iekārtotais sporta laukums, kuŗa uzturēšanā piedalās arī Sporta apvienība. Iecienīts sporta veids ar arī peldēšana, kur latvieši sasnieguši pat vairākus rekordus baltiešu meistarsacīkstēs.

Nesenajā gadskārtējā sapulcē pēc amatpersonu ziņojumiem pārrunās galvenais bija jaunās un vidējās paaudzes iesaistīšana dažādās sporta nodarībās.

Gada sapulces dalībnieki izteica pateicību visām amatpersonām un darbiniekiem par rosīgu

un sekmīgu darbu. Valdē ievēlēja valdes priekšsēdi Modri Lobergu, (viņa vietnieks Oļģerts Hurcigs miris 5. februārī), kasieri un sekretāru Vitu Gaiķi, biedrīni Andri Bāderi, valdes locekļus – Kārli Blūmu, Ivaru Leju, Valdi Pālēnu, Juri Rundānu, Pēteri Brīviņu, Miķeli Vasarāju, Samantu Stikutu-Pesti, Māri Treigutu un Kārli Gulbi. Par apvienības revidentu ievēlēja Andri Lagzdiņu.

Latvieši var lepoties arī ar pensionāru panākumiem sportā. Toronto Latviešu pensionāru apvienības dalībniece Velta Tomsone ir Kanadas rekordiste lodes grūšanā. Pensionāru apvienības sanāksmēs notiek šaha sacensības.

R. Norītis

JAUNĀ DARBĪBAS GADĀ IEEJOT

DV Montrealas nodaļas valde 3. marta sēdē iztirzāja 2010. gada veikumu un 2011. gada iecerces. Sēdi vadīja priekšnieks V. Paegle. Ar klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizgājušos Ainu Paegli un Imantu Steprānu.

Nodaļas galvenais darbības lauks ir līdzekļu vākšana un izdalīšana dažādiem pasākumiem, galvenokārt, palīdzībai Latvijā. Kopā savākti \$ 3145, no kuŗiem \$ 1572 nosūtīti DV Kanadas valdei. \$ 3876 nosūtīti aprūpei Latvijā, ņemot \$ 2224 no kasē uzkrātajiem līdzekļiem. Kasē uz 2010. gada 31. decembri vēl ir \$ 4694. Šajā sakarībā atzina, ka ir jāsamazina atvēlējumi palīdzībai Latvijā un jāriko jauna ziedojumu vākšana. To

paredzēja 2011. gada budžeta uzmetumā, kas sabalansēs \$ 4495 apmērā. Ierosinājumu ieteiks pieņemt gada sapulcē, kas notiks 26. martā, plkst. 14 Jāņa Tērauda zālē Latviešu centrā.

Pamazām sarūk nodaļas vanaģu un vanadžu skaits. 2010. gada beigās tajā bija 8 vanadzēs (viena mūža biedre, valdē darbojas 3) un 27 vanagi (9 mūža biedri, valdē darbojas 7, revīzijas komisijā -3); kopā 35, kas ir zemākais skaits nodaļas pastāvēšanas vēsturē.

Valdei rūp nodaļas nākotne, un montrealiešu atsaucība palīdzības darbam liek tai veikt iespējamo, lai DV Montrealas nodaļa pastāvētu iespējami ilgi.

M. Štauers

TAS NAV KINO, TĀ IR DZĪVE

Stāsts par „Cerību spārnēm”

Pienākums bez mīlestības padara īgnu,
Atbildība bez mīlestības padara nesaudzīgu,
Taisnība bez mīlestības padara cietsirdīgu,
Laiņība bez mīlestības padara liekulīgu,
Gudrība bez mīlestības padara nežēlīgu,
Gods bez mīlestības padara augstsirdīgu,
Īpašums bez mīlestības padara skopu,
Ticība bez mīlestības padara fanatisku,
Dzīve bez mīlestības ir bezjēdzīga.
Toties dzīve mīlestībā...
dod laimi un prieku.

„Cerību spārnī” bērnu vasaras nometne Salacgrīvā 2009. gadā

Droši vien daudzi ir lasījuši šos Mātes Terēzes vārdus, pārrakstījuši, nolikuši uz rakstāmgalda vai piesprauduši ziņojuma dēlim birojā... Miljoniem cilvēku šis atziņas pārsūta e-pastā no vienas pasaules malas uz citu. Taču cik ir to, kuri tās pieņēmuši savā ikdienā ne tikai vārdos? Skatoties filmu, lasot grāmatas, cilvēki bieži jūt līdzīgu dzīves pabērniem, bet, kad pārdzīvojums beidzies un asaras noslaučītas, atkal sākas ikdienas dzīve, kurā ierūtības un patiesas līdzjutības joprojām ir pārāk maz.

Ja siguldietei Evai Viļķīnai kāds būtu uzlicis paveikt visu, ko viņa savos jaunos gados paspējusi, nez vai tas būtu iespējams. Jo viss, ko Eva darījusi un dara, nav ietilpināms darba pienākumos, darba laikā un viena cilvēka sirdī... Ir jābūt ļoti stiprai, lai paciestu morālas sāpes, kādas dzimst, apzinoties, ka dari ko ļoti vajadzīgu, bet daži apkārtējie ne tikai tevi nesaprot, bet arī aktīvi apkaņo viscēlākos centienus. Nē, Eva pati nesūdzas, viņa ļoti labi saprot un pieņem, ka cilvēkiem var būt ļoti dažādi uzskati.

Var piekrist uzskatam, ka Dievam ar katru cilvēku ir savi noteikti plāni. Evas tuvinieki to redz un jūt ļoti skaidri: viņas ģimenē līdz ar pirmo bērnu sākās lieli uztraukumi. Meitiņa nāca pasaulē smagi, guva dzemdību traumas, ārsti diemžēl toreiz nebija uzdevumu augstums...

Eva tika palaista ar mazulīti mājās, pat nopietni nepabridinot, ka paredzami sarežģījumi un ilga ārstēšana. Mātes intuīcija tomēr nelika mierā, bet arī pediatre Evas satraukumu „norakstīja” uz pārlieļu lielu jutīgumu. Pēc gada bija skaidrs, ka meitenīte nopietni atpaliek attīstībā. Lai cik sirsniņģi ģimene, protams, arī vecvecāki, darbojās ar bērniņu, parastā skolā Signe nebija sūtāma. Tas bija laiks, kad Latvijā ģimenes par savu auto neuzdrošinājās pat sapņot: katru darbdienu Eva ar meitiņu pie rokas ceļu no Siguldas uz Rīgas centra 1. speciālo internātpalīgskolu mēroja satiksmes autobusā. Līdz pusdienai Eva nika skolā, gaidīdama nodarbību beigas, atstāt bērnu arī pa nakti ārpus mājas viņai nenāca ne prātā.

Signe bija jau 10 gadu, kad viņas dzīve mainījās, un šis ļoti lielās pārmaiņas bija panākusi tieši viņas klusā, jaukā, bet ļoti uzņēmīgā māmiņa. Par pirmo cerības asnu var uzskatīt sabiedrisko organizāciju „Ideja!”, kurā lekcijas lasīja un viesojās gudri ļaudis no visas Latvijas. Te Eva dabūja zināt, ka ne vienā vietā vien Latvijā ar chroniskām kaitēm sirgstošiem bērniem, arī pieaugušiem, ir sabiedriskas organizācijas. Eva ātri saprata pašu galveno – visgrūtāk cilvēkus izkustināt pār viņu mājas sliekšni. Jā, aiz cieši aizslēgtām durvīm visus garos padomju gadus ģimenes

burtiski slēpa savas sāpes: bērnu garīgas vai fiziskas kaites, par nopietnu invaliditāti pat nerunājot. Tas tika uzskatīts tikai un vienīgi par ģimenes negodu... Sociālā palīdzība bija minimāla, cilvēks invalida ratiņos uz ielas, teātri, sporta sarīkojumā bija kas ārkārtējs, jo nebija arī braucamratiņu (tādu trūka pat slimnīcās, kurās sanitāri un māsiņas nestāigājošos pārvietoja nestuvēs vai burtiski pār muguru – lai nogādātu kaut vai vannas istabā; cilvēkiem, kuri PSRS nav dzīvojuši, tas šķiet kaut kas neiedomājams). Dzīves pabērni burtiski tika slēpti no sabiedrības acīm. Daudz kas kļūst skaidrs, noskatoties daņu dokumentār filmu par attieksmi pret invalīdiem Ziemeļkorejā – tieši tāpat šo problēmu atrisināja Hitlers, dzīves pabērņus nogalinot. To visu stāstot, ļoti gribas, lai cilvēki brīvā pasaulē saprot, ka Eva uzsāka milzīgu labdarības darbu: apzināt un vienotā kopā sapulcināt visas Siguldas novada ģimenes, kurām Dievs uzlicis šo lielo pārbaudījumu – kopt un izaudzināt bērnus ar īpašām vajadzībām. Un šis īpašās vajadzības nav tikai cita līmeņa pamācība, tās ir nemītīgas rūpes par viņu fizisko apkopšanu, veselības uzlabošanu, morālo uzmundrinājumu.

Eva kopā ar domubiedriem, slīmu bērnu māmiņām un tēviem nodibināja sabiedrisko organizāciju „Cerību spārnī”.

Tagad tajā iesaistītas apmēram 70 ģimenes: bērniem ir dažādas nodarbības, vasaras nometnes pie jūras, svētki un jubilejas ārpus mājas. Bija iespēja noskatīties „Cerību spārnū” sirsniņģo Jaungada uzvedumu, kurā kopīgās dejās, dziesmās un dzejoļos mazos dzīves pabērņus atbalstīja vecāki un ģimenes veselie bērni. Katreiz, kad redzam ko tādu, gribas nokrist ceļos un no visas sirds Dievam pateikties par to, ka pašu ģimenē visi sveiki un veseli!

Katram Siguldas „Cerību spārnū” bērnam, ko vairs nevar uzskatīt par vientuļu dzīves pabērnu, ir sava slimības vēsture, bet kopīgs ir viens: viņi kopā ar vecākiem iziet cauri vairākiem neizbēgamiem krīzes posmiem: sākot ar pirmo, kad ģimenei jāsamierinās, ka viņu bērns nebūs tāds kā citi, nākamais – kad jāmeklē skola, kurā iemācīties elementāro, tad vissmagākais – iziešana dzīvē: palikt ģimenē vai doties uz kādu pansionātu (visbiežāk smagos sadzīves apstākļos un tālu prom no ģimenes). Otro krīzi Signe un viņas līdzaudzēm izdevās pārvarēt ar „Cerību spārnū” un novada pašvaldības atbalstu: Mores skolā tika atvērtas trīs speciālās izglītības klases bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem, pārējie bērni viņus uzņēma ar izpratni. Taču bērni izaug, skolas solā viņiem vairs nav vietas: ko darīt tālāk? Pirmā šo jautājumu sev atkal uzdeva Eva Viļķīna, nu jau būdama atbildīga ne tikai par sava bērna nākotni, bet vismaz par 40 bērniem.

Eva izloloja ideju par jauna tipa sociālo māju (*Camphill* tipa ciemu), kādas pasaulē netrūkst (viena no tādām – „Rožkalni” – sekmīgi darbojas Rūjienas pusē). „Cerību spārnū” iecere bija loģiska – veidot šo māju kā lauku sētu, kurā iemītnieki kopīgiem spēkiem, bet atbilstīgi katra spējam, varētu rūpēties par sadzīvi, arī elementāru iztiku un būt nodēriģi, ne tikai gaidīt invalidu pensiju. Diemžēl daudzi Mores iedzīvotāji šo ideju ne tikai neatbalstīja, bet aktīvi noliedza, rezultātā bērnu invalidu vecāki paši atteicās no iespējas dzīvot kaimiņos ar tik lielām negācijām. (Par visu to notika skaļa diskusija,

kurās aktīvi iesaistījās plašsaziņas līdzekļi, tā atkal bija ļoti skaudra mācību stunda Evai – sāpīga, bet svēīga.)

Tomēr „Cerību spārnī” no savas ieceres neatteicās, vislielākā iniciatīva un atbildība ir Viļķīnu ģimenei pašai: viņi gatavi pilnībā mainīt dzīvi, kļūt par galvenajiem – tēvu un māti – šajā kopienā „Cerību sētā”. Novada dome kopienai ir atradusi citu skaistu teritoriju 20 hektaru platībā netālu no Nurmīžiem (vecā Rīgas–Pleskavas ceļa malā, pa kuŗu kādreiz brauca pat ķeizariene, netālu no neparastā, joprojām dzīvā Nurmīžu pils parka; pati pils savulaik bija arhitektūras pērle, diemžēl kaŗa laikā pilnīgi nopostīta).

Eva ļoti daudz cilvēkos ir spējusi izraisīt sapratni un līdzcietību, viņa virinājusi gan ministru, gan vēstniecību smagās durvis.

„Visvairāk es gribētu pateikties Siguldas novada domei, kas piešķīra pašvaldības telpas, kurās varam organizēt savu darbu un atbalstu ģimenēm. Arī Kanadas vēstniecībai, kas 2004. gadā piešķīra līdzekļus, lai mēs varētu izremontēt un pielāgot biedrības telpas. Pateicību pelnījuši visi līdzcīvēki, kuri izprot, ar kādām problēmām saskaras ģimenes, kurās ir bērns invalīds, un atbalsta mūsu darbību,” stāsta Eva.

Taču ne jau tikai smalkās un naidīgās vietās izšķiras dzīves pabērnu liktenis. Evas darba kabinets (viņa ir Siguldas „Dienas centra” vadītāja), tuvojoties gadu mijai, pildās ar saiņiem un saiņiem – kastēm un kastītēm – tās visas ir iestāžu un privātpersonu dāvanas bērniem-invalīdiem un maznodrošinātām ģimenēm. Aizkustina skats, kad Evai ievāriju ma burciņu vai salātu konservus atnes pensionāres, lai gan pašas skaita katru santīmiņu, bet viņas zina arī, cik salds ir dāvināšanas prieks: „Dod, dieviņi, otram dot...”

Varbūt „Cerību sētu” atbalstīs arī cilvēki pasaules plašajā latviešu kopienā – it sevišķi tie, kurus liktenis pārbaudījis līdzīgā veidā. Informācija par „Cerību sētu” iegūstama, zvanot vai rakstot, tālr.: +37167976525; kabatas: +37126371923; e-pasts: ceribu_sparni@inbox.lv

Anita Mellepe

ASV vēstniecība Rīgā

brīdina par krāpnieciskiem paziņojumiem Diversity Visa (Zaļās kartes) loterijas dalībniekiem

ASV vēstniecība saņem arvien vairāk ziņojumu par krāpnieciskām elektroniskām vēstulēm, ka saņēmējs it kā laimējis Diversity Visa loterijā. Daudz personu saņem elektronisku vēstuli ar aicinājumu nosūtīt Western Union naudas pārvedumu fiktīvai personai ASV vēstniecībā Londonā.

ASV Valsts departamenta Kentuki Konsulārais centrs, kas administrē šo loteriju, nesūta e-pasta paziņojumus, informējot par laimestu Zaļās kartes loterijā. Kentuki konsulārais centrs 2012. gada loterijas dalībniekiem izsūtīs elektronisku vēstuli, aicinot pārbaudīt sava iesnieguma statusu oficiālajā tīmekļa vietnē

<http://www.dvlottery.state.gov>
Nekādi naudas pārvedumi Kentuki konsulārajam centram vai ASV vēstniecībai vai konsulātam nav jāsusūta.

Reģistrēties Diversity Visa loterijā un saņemt informāciju par sava iesnieguma statusu var tikai oficiālā vietnē <http://www.dvlottery.state.gov> Reģistrēties ir iespējama tikai iepriekš izziņotā, noteiktā laikposmā.

Informācija par loteriju un ASV imigrācijas vīzu saņemšanu atrodama ASV Valsts departamenta tīmekļa vietnē <http://travel.state.gov/> vai ASV vēstniecības Rīgā vietnē <http://riga.usembassy.gov/>

ASV valdības simbolika, piemēram, karogs, ērglis, Brīvības statujas vai spiedogu attēls tiek izmantots ne tikai ASV valdības tīmekļa vietnēs. Vienīgi domēns „gov” (vietnes adrese beidzas ar „gov”) garantē, ka tā ir legītīma ASV valdības vietne, kurā atrodama pilnvērtīga, atjaunota bez-

maksas informācija.

Sūdzības par krāpnieciskām elektroniskajām vēstulēm var sūtīt ASV Tieslietu departamentam: www.usdoj.gov/spam.htm

ASV vēstniecība Rīgā, Preses un kultūras nodaļa

ASV vēstniecība izsludina gadskārtējo Fulbraita programmas stipendiju konkursu

ASV vēstniecība izsludinājusi ASV valdības konkursu Fulbraita programmas stipendijām studentiem un pētniekiem 2012./2013. mācību gadam. ASV vēstniecība aicina pieteikties ikvienam studentu un pētnieku, kuri kvalificējas programmai.

Fulbraita stipendija studentiem tiek piešķirta uz vienu mācību gadu studijām ASV universitātē. Fulbraita stipendija pētniekiem tiek piešķirta, lai veiktu pētījumus un/vai lasītu lekcijas. Fulbraita

stipendija sedz mācībmaksu ASV universitātē (studentiem), ikmēneša stipendiju, veselības apdrošināšanu un ceļa izdevumus. Stipendijas pretendentiem jābūt oficiāli reģistrētiem Latvijas iedzīvotājiem un pieteikšanās laikā jāatrodas Latvijā. Pretendentiem jābūt atbilstīgai akadēmiskajai izglītībai, jāprot angļu valoda un jābūt vēlmei ASV iegūtās zināšanas pēc studiju beigām izmantot Latvijas labā.

Studentiem, kuri piesakās stipendijai, jābūt ieguvuši bakalaura gradu līdz 2012. gada jūnijam, pieteikties studijām var jebkurā nozarē, izņemot medicīnu. Uz stipendiju pētījumiem var pretendēt akadēmiķi vai augstskolu mācībspēki, kuri jau ieguvuši doktora gradu vai gatavojas pabeigt disertāciju. Arī pētījumus iespējams veikt jebkurā nozarē, izņemot medicīnu.

Pieteikšanās termiņš studentu stipendijām ir šā gada 2. septem-

bris, pētnieku stipendijām – 21. novembris. Informācija un pieteikuma anketa Fulbraita stipendiju programmām atrodama tīmeklī (<http://riga.usembassy.gov/>), to var dabūt arī ASV vēstniecības Preses un kultūras nodaļā Rīgā, Smilšu ielā 7.

Programmas mērķis ir veicināt savstarpēju izpratni starp ASV un citu valstu iedzīvotājiem. Līdz šim jau vairāk nekā 300 000 programmas dalībnieku bijusi iespēja dalīties viedokļos, iepazīt dažādas kultūras, kā arī politiskās un ekonomiskās struktūras. Kopš 1992. gada ASV valdība piešķirusi 155 Fulbraita stipendijas izcīlītiem studentiem un profesoriem no Latvijas.

Bijušais ASV senātors Viljams Fulbraits nodibināja Fulbraita programmu 1946. gadā. Fulbraita programmu pārrauga Valsts departamenta Starptautiskās izglītības institūts.

ASV vēstniecība Rīgā, Preses un kultūras nodaļa

Skolotāju konference Sanfrancisko

ALAs Izglītības nozares rīkotajā skolotāju konferencē, kas no 4. līdz 6. martam notika Sanfrancisko, piedalījās skolotāji no deviņām ASV pamatskolām: Vašingtonas, Ņudžersijas, Mančesteras, Klīvlāndes, Kalamazū, Čikāgas Stariņu bērnudārza, Miņeapoles un Sietlas, kā arī daži Sanfrancisko skolas skolotāji, kuri skolas pārzīnes Katrīnas Smitas (Smith) vadībā rūpējās par viesu uzņemšanu.

ALAs Izglītības nozare braucienam uz skolotāju konferenci sedz ceļa izdevumus katras skolas vienam skolotājam. Svarīgi, lai konferencē ierastos pārstāvis no katras skolas, vēl labāk, ja ir divi, jo, atgriežoties mītnes pilsētā, konferencē iesāktais dialogs turpinās skolā. Vašingtonas skola maksāja par lidmašīnas biļeti otrai skolotājai, Ņudžersijas skolas otrai skolotājai, kas piedalījās konferencē, izdevumus sedza Ņudžersijas novads, un trešā brauca, izmantojot savas iekrātās ceļojumu jūdzes. Vērojams, ka arvien vairāk skolotāju un lektoru dzimuši Latvijā un līdz ar to rodas lielākas iespējas bagātināt valodas pūru mūsu skolās, kā arī atjaunot pārrunas par valodas attīstību un mikstinātā „r” rakstību!

Dr. Egils Zālītis no Mančesteras skolas radīja īpaši jauku noskaņu visai nedēļas nogalei ar pirmo lekciju: pamatīgu pārskatu par latviešu lauku sētu kā latviskās dzīvesziņas centru un sirdi. Plašo pārskatu par ēkām un darbiem lektors papildināja ar bagātīgu fotogrāfiju klāstu. Tās, pamišus tēva stāstījumam, radīja viņa vienpadsmit gadu vecais tehniskais asistents, dēls Krišjānis.

Vašingtonas universitātes Baltiešu studiju programmas jaunā latviešu valodas lektore Kristīne Motivāne iepazīstināja klausītājus ar universitātes programmu un pastāstīja par valodas mācību teorijām un metodiku. Kristīne klausītājiem uzdeva dažādus valodas mācības vingrinājumus, kuri reizēm negaidīti sasmidzināja un uzjautrināja. Viņai bija arī vairāki ieteikumi konferences dalībniekiem izmēģināšanai savā klasē.

Ginta Kārklīņa jau trīs gadus ir Čikāgas bērnudārza „Stariņš” direktore. Viņa pastāstīja, kā bērnudārzā tiek svinēti svētki, parādīja daudz fotogrāfiju un paligmateriālu, neskopojoties ar padomiem, kā skolotājam savās skolās rīkot līdzīgas svinības.

Pēcpusdienas beigās neformālās pārrunās spriedām, kā motivēt bērnus, lai viņiem būtu interese mācīties latviešu valodu. Vērtējumi par efektīgiem palīdzīdzekļiem bija Līgai Sūrītei, viņa ziņoja par Vašingtonas draudzes skolas lasīšanas projektiem; Ņudžersijas skolas pārstāve Linda Zālīte pastāstīja, kā tiek pielāgota skolas dienas kārtība, lai uzlabotu disciplīnu, un mācītāja Gundega Puidza iepazīstināja ar Čikāgas Krišjāņa Barona latviešu skolas dažādajiem projektiem, tostarp, kā izmantota pazīstamā *Monopoly* spēle, lai ilustrētu apustuļa Pāvila dzīves gaitas. Informāciju papildinājām, izdalot Viļņa Baumaņa pērn sastādīto „Jautājumu un vingrinājumu” grāmatīņu, kas ir labs līdzeklis sarunvalodas attīstīšanai jauniem bērniem.

Varam pateikties Sanfrancisko latviešu biedrībai par sestdienas vakara programmu – Losandželosas vīru koŗa koncertu, kas zālē ieplūdināja enerģijas vilni un ar savu silto gaisotni sajūmināja konferences dalībniekus. Kopējais dziesmu vakars pēc koncerta atraisīja un vienoja. Jaukā gaisotne laikam arī veicināja skolotāju neformālās sarunas, kas turpinājās līdz vēlām vakara stundām.

Svētdienas rītā notika pārrunas: ko ALA var dot skolotājiem un ko skolotāji ALAi. ALAs Izglītības nozare šoreiz ieguva ļoti daudz, jo reti kad tik daudzas skolotājas brīvprātīgi piesakās uzņemties vēl papilddarbiņus – jauno materiālu korigēšanu, tālmācību programmas un mācību mērķu papildināšanas projektu veidošanu.

Esmu bezgala gandarīta par labo sadarbību un vēlēšanos kopīgiem spēkiem piestrādāt, lai attīstītu vērtīgus un vajadzīgus projektus.

Atsaucāmie vairāku skolu lūgumiem, piemēram, Bostonas

Konferences dalībnieki; priekšā: Sandra Grosa (Sanfrancisko), Katrīna Smita (Sanfrancisko skolas pārzīne), Egils Zālītis (Mančesteras skola), Anita Bataraga (ALAs Izglītības nozares vadītāja), Kristīne Motivāne (Vašingtonas universitātes lektore), Līga Sūrīte (Vašingtonas skola), Māra Lipace (Sanfrancisko)

Vašingtonas universitātes Baltiešu studiju programmas lektore Kristīne Motivāne

Sanfrancisko skolas pārzīne Katrīna Kāposta Smita piedalās Gintas Kārklīņas vadītajās rotaļās

skolas aicinājumam izveidot e-pasta sakara tīklu, kas apvienos

visas skolas, kuŗas vēlas piedalīties, lai atsevišķu klašu un mācībspriekšmetu skolotāji varētu savstarpēji sazināties un apmainīties viedokļiem.

Pārrunājām visbiežāk dzirdēto lūgumu – sagādāt jaunu mācībuvielu, lai klases audzinātājam būtu iespēja labāk piemērot mācību stundas klases dažādajiem bērnu valodas līmeņiem.

Mums tagad ir grupiņa skolotāju, kuŗi izskatīs un korigēs valodu jaunizveidotajās darba lapās, ko katra skola veido savām vajadzībām, bet izplata lietošanai arī citās skolās. Jaunās glītās un interesantās darba lapas pirms ieviešanas ALAs Izglītības mājaslapā vēl labos.

ALAs Izglītības nozare jau aizritējušā gadsimta 50. gados uzrakstīja mācību mērķus katrai pamatskolas klasei, un daudzas skolas vēl vadās pēc šiem oriģinālajiem sarakstiem. Atkal runājām par prasību tos paplašināt, kā arī pievienot katrai klasei lietojamo mācībuvielu. Aicinu visas skolas atsaukties šim kopējam

projektam, kuŗa iedzīvināšanu ceram veikt vasaras mēnešos nometnēs Katskiļos un Gaŗezērā. Lūdsu atsūtīt man ieteikumus par mācībuvielu, kā arī konkrētiem projektiem, kas piemēroti katras klases līmenim.

Ne mazāk svarīgi zināt, kādi ir mērķi un kādus materiālus izmanto bērniem ar zemu latviešu valodas līmeni.

Biju cerējusi konferencē iepazīstināt ar rezultātiem rudenī izsūtītajai pamatskolu aptaujai, bet atbildes no skolām, ar dažiem izņēmumiem, saņēmu ļoti vēlu vai vispār nesaņēmu, tāpēc nebija iespējams, izmantojot faktus, runāt par konkrētām vajadzībām. Ceru tomēr no visām skolām saņemt atbildes, lai varam veidot labāku pārskatu par vēlamo un īstenību. Arī šoreiz nepietrūka vielas, ko pārrunāt, turklāt noskaņojums visiem bija pozitīvs, darāmo darbu talkā pieteicās brīvprātīgi, spējīgi, pozitīvi noskaņoti skolotāji. Paldies visiem!

ALAs Izglības nozares vadītāja
Anita Bataraga

6. marta rītā notika pārrunas par nākotnes darbību

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

BOSTONA (MA)

• 27. martā plkst. 1.00 (pēc dievkalpojuma) Valentīnas Lambergas piemiņas pēcpusdienu. Programmā fragmenti no latviešu radioaidījumiem (WCRB), tostarp Jāņa Zābera operārijas, bostonieši dalīsies atmiņās par Valentīnas Lambergas darbu latviešu sabiedrībā. Piedalīšanās bez maksas. Riko Latviskā mantojuma fonds. Visi laipni aicināti.

BOSTONA (MA)

• 6. aprīlī plkst. 8.00 Ilonas Kudiņas un viņas ansambļa tvarta *Nothing but Illusion* atklāšana un koncerts *Scullers Jazz Club (DoubleTree Suites Hotel, 400 Soldiers Field Road)*. Ansambļa dalībnieki: vadītāja, flautiste, pianiste, soliste Ilona Kudiņa, bundzinieks Billijs Harts (Billy Hart), trompētists Gregs Hopkins, pianists Vardans Ovsepjans, bass Akili Jamams Heins (*Haynes*). Ieeja \$20.

CIEMS LATVIJA (MI)

• 2. aprīlī plkst. 5.00 Ģarēzera Saulgriežos aprīļa sarīkojums – jautra programma, mūzikālā daļa, vakariņas, sabiedrības problēmu risināšana.

Dalības maksa \$13.00 personai.

ČIKĀGA (IL)

• 19. martā plkst. 6.00 Čikāgas latviešu namā (*4146 N. Elston Ave*) Māras teātra viesizrāde – Leldes Stumbres luga „Kronis II“.

DENVERA (CO)

• 19. martā plkst. 6.30 centra telpās Denveras „Jūrmalnieki“ riko dziesmu un deju vakaru. Dalības maksa \$3.00

DETROITA (MI)

• 23. martā plkst. 1.00 Sv. Pāvila latv. ev. lut. bazn. (30623 West 12 Mile Rd. Farmington Hills) Māras teātra viesizrāde – Leldes Stumbres luga „Kronis II“.

• 24. aprīlī plkst. 11.30 draudzes dāmu komitejas riko Lieldienu brokastis.

GRANDRAPIDI (MI)

• 20. martā plkst. 5.00 biedrības namā (*504 Grand NE*) Māras teātra viesizrāde – Leldes Stumbres luga „Kronis II“.

• 28. martā plkst. 12.00 pensionāru saiets, ievēlēs jaunu vadību.

KALAMAZŪ (MI)

• Katru otrdienu plkst. 10.00 vingrošanas nodarbības vada dr. E. Balka-Valtere.

• 17. apr. plkst. 11.30 izlaidums latviešu skolā.

KLĪVLANDE (OH)

• 20. martā plkst. 12.30 Apvienotās draudzes namā vijolnieces Aijas Īzakas un pianista Rūdolfa Ozoliņa koncerts. Riko Koncertapvienība.

• 27. martā Klīvlandes latviešu biedrības pilnsapulce.

LOSANDŽELOSA (CA)

• 17. aprīlī viras pusdienas. kas sāksies plkst. 9.00, Lieldienu brokastis.

• 1. maijā no plkst. 10.00 līdz 12.30 LASL pārstāve pieņems saņņus sūtīšanai uz Latviju.

• 15. maijā plkst. 12.30 Kurzemes cietokšņa piemiņas diena.

• 21. maijā plkst. 3.00 „Sanfrancisko teātra darbnīcas” izrāde – Leldes Stumbres luga „Plivurītis ar punktiņiem”.

• 22. maijā plkst. 12.30 izlaidums Losandželosas latviešu skolā.

Losandželosas latviešu nama adrese: 1955 Riverside Dr. Los Angeles CA 90039-3704; tālr.: 323-669-9027; DKLB informācijas tālrunis: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens tīmekli: www.biletens.com

ŅUJORKA (NY)

• 19. martā plkst. 2.00 DV namā Bronksā (115 W. 183.St.) Leģiona dienai veltīts sarīkojums. D. Valēnas pārskats par Latviešu leģionu un DV organizācijas dibināšanu; Ņujorkas vanadžu priekšniece Marija Mahere intervēs vairākus bijušos leģionārus. Dalības maksa \$15.00 (ar cienastu).

• 19. martā plkst. 8.00 koŗa „Kamēr” koncerts *Park Avenue Christian* baznīcā, (1010 Park Avenue). Ieeja \$15.00; biļetes var rezervēt: www.SmartTix.com vai pa tālruni: 212-288-3246. Programmā „Pasaules saules dziesmas” un veltījumi korim – Pētera Vaska, Ērika Ešēnvalda un citu latviešu, igauņu, lietuviešu, amerikāņu komponistu darbi. Biļetes ieteicams rezervēt laiks, informācija par kori: www.kamer.lv

• 20. martā pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 10.30, Salas baznīcā (4 Riga Lane, Melville, NY), pavasaŗa sarīkojums, veltīts dzejnieces Elzas Kezberes 100 gadu jubilejas ieskaŗai. Programmā piedalīsies dzejniece Rita Gāle, Salas skolas skolēni, izrādīs daŗu no filmas par dzejnieci no serijas „Latviešu kultūras personības

trimdā”. Būs pusdienas, kafija un izloze.

PORTLANDE (OR)

• 19. un 20. martā Rietumkrasta latviešu Mākslas dienas latviešu centrā.

PRIEDAINE (NJ)

• 19. martā plkst. 3.00 Ņudzērsijas latviešu biedrības pilnsapulce. Plkst. 1.00 Ņudzērsijas latviešu kredītbiedrības pilnsapulce.

• 23. aprīlī plkst. 2.00 Lieldienu prieki bērniem – olu krāsošana, meklēšana, olu ciņas, olu ripināšana, šūpoles un latviešu animācijas filmas. Pusdienās vīra, cepumi, kafija. Bērni aicināti ierasties zaķu, caļu u. tml. maskās. Ieeja par ziedojumu. Informācija: www.priedaine.com un zvanot Sarmītei, tālr.: 732-610-8227.

SANFRANCISKO (CA)

• 26. martā no plkst. 7.00 līdz 11.00 Draudzes namā (*425 Hoffman Ave*) Ziemeļkalifornijas latviešu skola riko Labdarības kazino vakaru (spēles, mūzika, balvas, uzkodas, dzērieni), dalības maksa \$25.00 (ar uzkodām). Darbosies bārs. Papildinformācija, zvanot pa tālr.: 408-759-1575

(Turpināts 21. lpp.)

Mana krustmāte

GAIDA ŪZE SKUDRA

dzimusi 1917. gada 2. septembrī Smiltēnē, Latvijā
mirusi 2011. gada 2. martā Manchester, Ct

Mīļā piemiņā
IVETA MITREVICS

*Lai jūs nekļūtu kūtri, bet būtu sekotāji tiem,
kas ticībā un pacietībā iemantos apsōlijumus.
Hebrews 6:12*

Mūsu skaisto, rosīgo gadu līdzgaitnieks

VALTERS GRĪNBUSŠ

dzimis 1922. gada 4. decembrī Cēres pagastā
miris 2011. gada 28. februārī Vestroksburijā, MA

*Un jauks bij' ceļš,
Ko visi kopā gājām.
Liels spoŗums pārklājies
Pār dienām tām...
/Nikolajs Kalniņš/*

Sēro
KĀDREIZĒJĀ AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA
BOSTONAS ANSAMBLĀ DALĪBNIEKI

Mūsu mīļais draugs

VALTERS GRĪNBUSŠ

dzimis 1922. gada septembrī Latvijā
miris 2011. gada 28. februārī West Roxbury, MA

Ar mīlestību piemin
INA UN LOLITA AR ŪIMENĒM

Mūsu mīļais brālēns

ANDREJS ZUTIS

dzimis 1939. gada 13. jūnijā Dubultos
miris 2011. gada 4. februārī Baldwin, NY

Sirdis vienmēr paturēs
BRĀLĒNS ULDIS PALDE UN MĀRA
MĀSĪCA VIJA PALDE MOORE UN INDRA UN MARK

Mūsu mīļā filistre

LINDA ŪIVULS, 1973-II

dzimusi 1954. gada 25. decembrī Bruklinā, Ņujorkā
mirusi 2010. gada 15. decembrī Carmel, Ņujorkā

Par viņu sēro
VARAVĪKSNES KONVENTS

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā

IRĒNE GARAIS, dzimusi TIMOFEJEVS

dzimusi 1921. gada 18. maijā Rīgā, Latvijā
mirusi 2011. gada 5. martā Willoughby, Ohio

Paturam Tevi mīļā atmiņā
VĪRS IGORS, MEITAS IRĒNE DĀRDIS UN
KAROLA AMRHEIN,
MAZMEITA ALEKSANDRA HARA, DĒLS PĒTERS,
RADI AMERIKĀ UN LATVIJĀ

Mūžībā aizgājusi

ELGA PREILIS

dzimusi 1910. gada 26. februārī Rīgā
mirusi 2011. gada 22. februārī Shelbyville, Ind.

Par viņu sēro
DĒLS MARTINS PREILIS,
11 MAZBĒRNI UN 15 MAZMAZBĒRNI

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā draudzene un bērnu Ausmas tante

AUSMA LINDE, dzim. OSTELIS

dzimusi 1933. gada 24. februārī Liepājā
mirusi 2011. gada 9. martā Grand Rapidā, Mičiganā

*Šķiramies mēs, ļautiņi,
Gana labi dzīvojuši...*

Dzilās sērās
ARNOLDS UN LĪGA, ARNOLDS JR.
ANITA, ARNOLDS III UN ANDRĒJS
RUPERTI

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 21. lpp.)

SV. PĒTERSBURGA (FL)

• 19. martā plkst. 2.00 biedrības namā Floridas DV apvienības gada svētki un karavīru piemiņas sarīkojums. Uzrunu teiks Māra Prāva, par DV apvienības darbu pastāstīs Skaidrīte Prince, mūzicēs vīru ansamblis „Kanakī” kopā ar koklētājiem Ariānu Liepiņu un Ilmāru Vilmani. Azaidis. Dalības maksa par vismaz \$15.00 ziedoju-
mu.

• 22. martā plkst. 1.00 biedrības namā Liepājas teātra iestudējuma – Jāņa Jaunsudrabiņa komēdijas „Jo pliks, jo traks” videoizrāde. Būs kafija un cepumi. Dalības maksa – \$3.00.

• 26. martā plkst. 4.00 latviešu biedrības namā Māras teātra viesizrāde – Leldes Stumbres luga „Kronis II”. Pēc izrādes kafija un atspirdzinājumi, vieglas uzkodas. Ieeja par vismaz \$25.00 ziedoju-
mu.

• Koņa mēģinājums: 21. un 28. martā, 4. aprīlī plkst. 7.00 biedrības namā.

• 5. aprīlī plkst. 10.00 biedrības valdes sēde.

• 7. aprīlī plkst. 1.00 biedrības namā Latvijas operdziedoņa Kārļa Zariņa 70 gadu jubilejas koncerta videoizrāde. Būs kafija un cepumi. Dalības maksa \$3.00.

• 9. aprīlī plkst. 4.00 St. Pētersburgas latviešu biedrības 45. gada svētki, kuņģos skanēs koņa dziesmas; būs aukstais galds, kafija. Ballē mūzicēs Ilmārs Dzenis un Pēteris Ozols. Dalības maksa \$20.00.

• 21. aprīlī plkst. 1.00 Latvijas televīzijas videoizrāde – Zeiboltu Jēkaba „Dullais barons Bunduls”. Būs kafija un cepumi. Dalības maksa \$3.00.

VAŠINGTONA (DC)

• Līdz 2. aprīlim Latvijas vēstniecībā (2304 Massachusetts Ave, NW, Washington, DC) atvērta izstāde „Mākslinieks trimdā – latviešu bēgļu māksla 1944-1950”. Darbalaiks: sestdienās, pirmdienās, trešdienās no plkst. 11.00-5.00. Izstādē, ko rīko Pasauls latviešu mākslas savienība Leldes Kalmītes vadībā, apskatāmi Anšlava Eglīša, Niklāva Štrunkes, Valdemāra Tones, Leo Stepes, Jāņa Kalmīša u. c. trimdas mākslinieku darbi. Mākslinieku darbi ir no Klinklāva galerijas Gaŗezērā, Cesvaines pils mūzeja, galerijas „Daugava”, privātām kolekcijām. Informācija: <http://www.latvia-usa.org/exlaartinex1.html>

Niklāvs Štrunke „Izpostītie” no bēgļu cikla „Dievs, Tava zeme deg!”

• Līdz 5. jūnijam Vašingtonas latviešu draudze rīko mākslas darbu kluso izsoli. Darbus var apskatīt draudzes nama lielajā zālē. Sīkāku informāciju var iegūt, zvanot vai rakstot draudzes priekšniecei Inārai Apinei, tālr. 703-790-0833, e-pasts: inarazai-ga@yahoo.com Visi izsoles ienākumi – dāmu komitejas darbam.

DIEVKALPOJUMI

• Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.: dievk. 20. martā, 27. martā (ar dievg.), 3. apr., 10. apr., Pūpolsvētdienā, 17. apr. ar dievg., padomes ievadīšana amatā, Zaļās ceturtd., 21. apr. ar dievg., Lielā piektd., 22. apr. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 11.00. 24. apr. Lieldienu dievk. plkst. 9.00. Māc. J. Mingina.

• Bukskauntijas un apk. ev. lut. dr.: 20. martā plkst. 11.00 dievk. Kvēkertaunā, pēc dievk. kafija. 27. martā plkst. 3.00 dievk. Lankasterā. Māc. Dr. A. Ziedonis un māc. Dr. R. Ziedone.

• Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr. (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI) dievk.: 20. martā ar dievg. (pēc dievk. sadraudzības stunda), 27. martā, 3. apr. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. diak. F. M. Sīpols, tālr.: 248-433-3435; ērg.: Dr. S. Lizlova, L. Upīte un A. Greiema.

• Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr.: *Shepard of the Coast Lutheran Church* (1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale): 20. martā pēc dievk. gada sapulce. 10. apr. plkst. 2.00 dievk., prāv. I. Gaidē, ērg. A. Gaide. Diakone A. Venta, tālr.: 954-427-3558.

• Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa

dr. (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): 20. martā plkst. 11.00 dievk., pēc dievk. draudzes jauniešu rīkotas pusdienas, Ints Dzelzgalvis izrādīs filmu „Bermontiāde”. 27. martā plkst. 11.00 dievk. ar dievk.; Vilmingtonā plkst. 3.00 dievk. ar dievg. Informācija: www.latvianluthchurch-phila.org

• Grandrapidu latv. ev. lut. dr. (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505): Māc. I. Larsena, tālr.: 269-637-0460; kabatas: 269-214-1010; e-pasts: revilze@gmail.com

• Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.: 3. apr. plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. 6. apr. plkst. 1.00 Bībeles stunda. 10. apr. plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. 17. apr. plkst. 10.00 dievk. ar dievg., KLS izlaidums plkst. 11.30. 20. apr. plkst. 4.00 Bībeles stunda Ciemā Latvija. 21. apr. plkst. 6.00 dievk. ar dievg. 22. apr. dievk. plkst. 6.00. 24. apr. plkst. 8.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. groziņu brokastis. Māc. B. Puiķe.

• Klīvlādes Apvienotā latv. ev. lut. dr. (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107): 20. martā un 27. martā plkst. 11.00 dievk. ar dievg. Māc. Dr. S. Eglīte.

• Lansingas latv. ev. lut. dr.: *University Lutheran Church* (1020 S. Harrison Rd., East Lansing, MI), māc. A. Greiema.

• Losandželosas latv. ev. lut. dr.: 20. martā dievk., viesosies Klīvlādes baptistu draudzes māc. P. Barbins. 23. martā dievk. nebūs. 27. martā dievk. ar dievg. 30. martā plkst. 11.00 Bībeles stunda. 3. apr. dievk. ar dievg. 6. apr. plkst. 11.00 ciešanu laika meditācija. 10. apr. dievk. 13. apr. plkst. 11.00 ciešanu laika meditācija. 17. apr. plkst. 11.00 Pūpolsvētd. dievk. 22. apr. plkst. 11.00 Lielās piektd. dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 11.00. 24. apr. plkst. 9.00 Lieldienu dievk., pēc dievk. brokastis.

• Mančēsteras latv. ev. lut. dr.: 20. martā plkst. 12.15 dievk., diak. I. Kaņeps, pēc dievk. draudzes pilnsapulce.

• Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr. (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414-258-8070): 20. martā dievk. angļu val. laju vadībā ar uzrunu bērniem; pēc dievk. draudzes saiets. No 23. līdz 26. martam LELBAs paplašinātā pārvaldes sēde, viesos ieradīsies viesi no visas Amerikas un arch. Elmārs Ernsts Rozītis no Vācijas.

(Turpināts 23. lpp.)

Mūžībā aizgājis skolotājs, profesors, Goda liepājnieks un Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris

DR. JĀNIS MENCIS

dzimis 1914. gada 4. maijā Braslavas pagastā
miris 2011. gada 31. janvārī Liepājā

Par viņu sēro

RĪGAS UN CĒSU SKOLOTĀJU INSTITŪTU SAIMES

2010. gadā mūžībā aizgājuši mūsu biedri

**BALODIS, ALVĪNE
SIRMBĀRDIS, ERNA
GRASIS, ALFONS
VILCIŅŠ, RASMA**

Piemin

ILINOJAS LATVIEŠU PENSIONĀRU BIEDRĪBA

Dieva mierā aizgājušie
biedrības biedri 2010. gadā

**VERA LAGZDIŅŠ,
dzim. KOCIŅŠ**

dzimusi 1917. gada 24. augustā Ukrainā
mirusi 2010. gada 2. februārī Ft. Lauderdale, FL

BIRUTA ANTONIJA RAVOVSKIS

dzimusi 1916. gada 26. martā Krievijā
mirusi 2010. gada 12. decembrī Deerfield Beach, FL

Viņus mīlā piemiņā paturēs
DIENVIDFLORIDAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

**DACE LIENE CERS,
dzimusi ŠPĪLBERGS**

* 1933. gada 29. aprīlī Rīgā
† 2011. gada 15. februārī Klīvlāndē

Mīlestībā
ARISTĪDS

ALNIS UN DAINA, ANNELI, ANDIS, EDGARS
KALVIS UN ELĪNA, DAIGA, IMANTS

Un atmiņas ziedēs ap viņu
Baltas kā ābeles

/Ārija Elksne/

Mūžībā aizgājusi mūsu mīlā, ilggadējā Grand Rapidas latviešu ev. lut. draudzes dāmu komitejas priekšniece

**AUSMA LINDE,
dzim. Ostelis**

dzimusi 1933. gada 24. februārī Liepājā, Latvijā
mirusi 2011. gada 9. martā Grand Rapidā, Mičiganā, ASV

Tas Kungs ir mans gans...

Viņu mīlā piemiņā paturēs
GRAND RAPIDAS LATVIEŠU EV. LUT. DRAUDZE

(Turpināts no 22. lpp.)

24. martā plkst. 7.00 dievk. sprediķi teiks Kanadas apgabala prāv. Ilze Kuplēja-Evarte; pēc dievk. sadraudzības un iepazīšanās stunda kamīntelpā. 24. martā plkst. 7.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. iepazīšanās ar viesiem. 27. martā dievk. ar dievg. un uzrunu bērniem. Māc. L. Zušēvica, tālr.: 414-421-3934 e-pasts: pastorlau-ma@gmail.com; draudzes priekš-niece S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Informācija: www.milwaukee-draudze.org

• Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr.: Bībeles stundas notiek katru otro nedēļu baznīcas lejas stāvā; informāciju var iegūt, zvanot Veltai Grustānei, tālr.: 612-866-8044, vai māc. M. Cepurei-Zemmelē: 763-546-8178. e-pasts: majja.cz@gmail.com Bazn. adrese: 3152 - 17th Ave S, Minneapolis MN 55407; tālr.: 763-546-8178; kancelejas tālr.: 612-722-4622.

• Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: 20. martā plkst. 8.30 dievk. ar dievg. Leikvudā (Igauņu baz. 607 E. 7th St.). 27. martā plkst. 1.30 dievk. draudzes dievnāmā Ištbransvikā (12 Gates Ave East Brunswick) Māc. I. Pušmucāne-Kineiko.

• Ņujorkas latv. ev. lut. dr.: 20. martā plkst. 10.00 Jonkeru bazn. dievk., māc. J. Saivars; Salas bazn. plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš, pēc dievk. Pavasara sarīkojums. 27. martā plkst. 10.00 Jonkeru bazn. dievk., māc. J. Saivars; Salas bazn. plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš. 3. apr. plkst. 10.00 Jonkeru bazn. dievk., māc. J. Saivars; Salas bazn. plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš; Džamaikā plkst. 3.00 dievk., māc. L. Saliņš.

• Saginavas latv. ev. lut. dr. (128. N. Elm Str.): 27. martā plkst. 1.00 dievk., pēc dievk. kafija. Māc. R. Franklins.

• Sandiego latv. ev. lut. dr.: 19. martā plkst. 12.00 dievk. Grace Lutheran Church (3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116),

prāv. D. Kaņeps; pēc dievk. kafijas galds. Izziņas: www.sandie-godraudze.com vai www.sandie-godraudze.us

• Sanfrancisko latv. ev. lut. dr. (425 Hoffman Ave.): 20. un 27. martā dievk. plkst.11.00; pēc dievk. kafijas galds. Māc. Kārlis Žols, e-pasts: kazols@msn.com; informācija: www.lvnc.org

• Sentluisas latv. ev. lut. dr.: katra mēneša trešā svētdienā. plkst. 2.00 dievk. Christ Lutheran bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšnieces Irēnes Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalin-sis@charter.net

• Sietlas latv. ev. lut. dr. (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): 20. martā plkst. 10.30 dievk. angļu val. ar dievk., pēc dievk. Bībeles stunda. 27. martā plkst. 10.30 dievk. ar dievg. 3. apr. plkst. 10.30 dievk. ar dievg. 10. apr. plkst. 10.30 dievk. angļu val. ar dievg.; pēc dievk. Bībeles stunda. 17. apr. plkst. 10.30 Pūpolsvētd. dievk. ar dievg. 22. apr. plkst. 7.00 vakarā Lielās piektd. dievk. ar dievg. 24. apr. plkst. 10.30 Lieldienu dievk.; pēc dievk. brokastis (\$20, bērniem \$10), pieteikties Selgai Pētersonei līdz 20. apr., tālr.: 206-365-7123. 1. maijā plkst. 10.30 Baltās svētd. dievk. ar dievg.; pēc dievk. Bībeles stunda. 8. maijā plkst. 10.30 Ģimenes dienas dievk. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattlatvianchurch.org

• Skenektedijas latv. ev. lut. dr.: 20. martā plkst. 2.00 dievk. Trisvienības bazn. (35 Furman Str.), prāv. O. Sniedze, ērģ. D. Vitušinska- Baltazara. Dz. grām. Pēc dievk. groziņu azaid.

• Sv. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: „Mūsu Pestītāja” (Our Savior) baznīcā (301 - 58th Str. S., St. Petersburg, FL 33707 Māc. A.

Pelds, draudzes priekšniece A. Norberga. 20. martā plkst. 2.00 dievk., dziedās Andris Ritums. 27. martā, plkst. 11.00 biedrības namā Bībeles stunda. 3. apr. plkst. 2.00 dievk., kokli spēlēs Ilmārs Vilmanis. 8. apr. plkst. 11.00 biedrības namā draudzes valdes sēde. Ziedojumus pieņem biedr-zine Rita Blumentāle, var nosūtīt arī pa pastu: 1365 Snell Isle Blvd. NE, #7-D, St. Petersburg, FL 33704-2447. Pieteikumus altāra puķēm pieņem Zigrīda Dambē, tālr.: 727-527-5053.

• Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr. (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-312, tālr. bazn.: 301-251-4151): 20. martā plkst. 9.00 draudzes pilnsapulce; dievk. ar dievg. 23. martā plkst. 10.30 svētbrīdis un pārrunas: „Ceļa kartē”. 27. martā dievk. sprediķi teiks viešņa mag. theol. Una Stroda; pēc dievk. kafija, jubilāru apsveikšana. 30. martā plkst. 10.30 svētbrīdis un pārrunas: „Ceļa soma”; plkst. 7.30 padomes sēde. Māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

• Vilimantikas latv. ev. lut. dr. 26. martā plkst. 11.00 dievk. ar dievg., māc. Dr. Jānis Keggi. Pēc dievk. draudzes pilnsapulce. 13. aprīlī plkst. 12.00 dievk. ar dievg., māc. Daina Salnīte.

PĒRK PAZĪSTAMU LATVIEŠU VECMEISTARU MĀKSLAS DARBUS

Gleznas, grafikas, porcelāna izstrādājumus, tēlniecības darbus u.c. Tel. 727 8221993 (Jānis) e-pasts: janisflorida@gmail.com

1. BEZMAKSAS KONSULTĀCIJA MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS JAUTĀJUMOS;
2. MEŽA TAKSĀCIJAS (PROJEKTA) IZSTRĀDE;
3. MEŽA ĪPAŠUMA VĒRTĒŠANA;
4. MEŽA IZSTRĀDE UN PĀRDOŠANA;
5. JAUNAUDŽU KOPŠANA, ROBEŽU ATJAUNOŠANA;
6. EIROPAS LĪDZEKĻU PIESAISTE MEŽA ĪPAŠUMIEM.

ASV- Ivars A. Petrovskis 504 Grand Avenue N.E. Grand Rapids, MI 49503 Tel: (616) 454-8012 Email: latcreun@tds.net	LV- Arnis Zvaigzne Duntes 28-192, Rīga LV 1005 Tel: (371) 29115477 Email: arniszv@gmail.com	ASV- Sigurds Strautmanis 9995W. NORTH AVE, 356 Wauwatosa, WI 53226 Tel: (414) 6070390
---	--	--

VASARAS NOMETNE LATVIJĀ, „ZALĀS PĒDAS”

bērniem no 9 -12 gadiem

Jaunsvelmēs, Ķeguma novadā, 50 km no Rīgas.

Diennakts nometnē (6 dienas) bērniem būs iespēja iesaistīties piedzīvojumā un iepazīt interesantās latviešu tautas tradīcijas, uzlabot latviešu valodu, pētīt dabu un attīstīt talantus radošajās darbnīcās. Uzņemam bērnus ar dažādiem latviešu valodas zināšanu līmeņiem.

Organizatoriem ir 2 gadu pieredze, pedagogiem ir augstākā pedagoģiskā izglītība un angļu valodas zināšanas.

Labiekārtotais viesu nams „Jaunsvelmēs” atbilst visām mūsdienu prasībām.

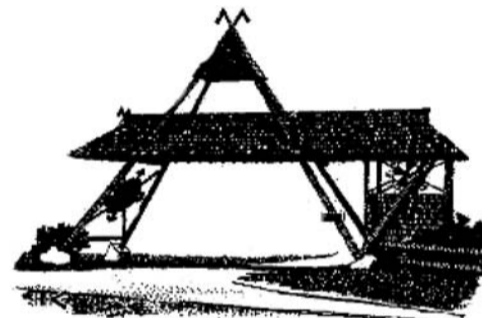
Datumi 2011.gadā: 03.-09.07.; 10.-16.07.; 17.-23.07.; 24.-30.07.

Varam piedāvāt arī datumus augustā. Maksa: 168 Ls.

Foto no iepriekšējo gadu nometnēm skatīt <http://www.jaunsvelmes.viss.lv>

Kontaktpersonas: Vivita un Mārtiņš Atars „Jaunsvelmēs”, Rembates pagasts, Ķeguma novads, LV-5016, Latvija +371 29138653 jaunsvelmes@inbox.lv

ŠĪ VASARA KATSKILOS

„ĪKŠĶĪŠU” periodi

Latviešu valodas nedēļas

A-nedēļa: no svētdienas, 3. jūlija līdz sestdienai, 9. jūlijam Vada Māra Ast: marast@hotmail.com

B-nedēļa: no svētdienas, 10. jūlija līdz sestdienai, 16. jūlijam Vada Valda Grīnberga: VGrinbergs@edc.org

C-nedēļa: no svētdienas, 17. jūlija līdz sestdienai, 23. jūlijam Vada Linda Zālite: linda@zalite.org

D-nedēļa: no svētdienas, 24. jūlija līdz sestdienai, 30. jūlijam Vada Inga Mieme-Garbarino: Inga.Garbarino@gmail.com

Valodas perioda nedēļa

no svētdienas, 31. jūlija līdz sestdienai, 6. augustam Vada: Ieva Alversone: i_alverson@yahoo.com

NOMETNES periodi

I periods: no svētdienas, 3. jūlija līdz svētdienai, 17. jūlijam Nometni vada Anita Bataraga, 201-760-6417, atarags@optonline.net

II periods: no svētdienas, 17. jūlija līdz sestdienai, 30. jūlijam Nometni vada Ieva Alversone: i_alverson@yahoo.com

Valodas periods: no svētdienas, 31. jūlija līdz sestdienai, 13. augustam Nometni vada Elissa Millers: 908-415-3670, valodasperiods@yahoo.com

„Senču nometne”: no svētdienas, 7. augusta līdz sestdienai, 13. augustam Nometni vada Ingrida Mieme: 518-962-4742, sencunometne@gmail.com Janīna Briģe: 518-589-9932

3 x 3 – no 14. augusta līdz 21. augustam www.3x3katskilos.info

Meklējam PERSONĀLU – audzinātājus/darbaspēku bērnu nometnēs.

Lūdzam sazināties ar attiecīgās nometnes vadītāju.

Sīkāka informācija un anketas atrodamas „nometnes” nodaļā: www.nydraudze.org

Nometnēm var pieteikties no 15. marta.

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Likmes: līdz \$100 - \$20 no \$101 līdz \$500 - \$25 virs \$500 - \$25 plus 3% no summas virs \$500. Summas nododam ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11, ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19. Piegādājam summas līdz \$1000.

Kārtojām nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Lūdzu nosūtiet vēstuli ar sūtītāja un saņēmēja vārdu, adresi, telefona numuru un norādījumu par summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

SPORTS

Latvietis - ASV boksa olimpiskā cerība

Bijušā Latvijas iekšlietu ministra un mācītāja Ērika Jēkabsona dēls Roberts lepojas ar latviešiem līdz šim augstāko sasniegumu boksa ringā - viņš izcīnījis sudraba medaļu Amerikas olimpisko spēļu atlases turnīrā un izvirzījis sev mērķi tikt uz 2012. gada Londonas Olimpiskajām spēlēm.

Tā kā bijušais politiķis Ēriks Jēkabsons jau ilgu laiku aizraujas ar cīņas mākslu un bijis pat PSRS boksa izlases dalībnieks, arī dēli Jēkabs (24), Roberts (23) un Marks (22) kopš mazotnes ņemti līdzī uz dažādām boksa sacensībām. Visi trīs puīši uzauģuši Čikāgā un uz dzīvi Latvijā pagaidām nav atgriezušies. Turpat Čikāgā mīt arī viņu māte – Ērika Jēkabsona bijusī sieva Margarita Jēkabsona, kas pazīstama kā divkārtējā pasaules čempione airēšanā Margarita Kokarēviča. Lai arī Margarita Amerikā nodibinājusi jaunu ģimeni, ar bērnu tēvu viņai aizvien esot draudzīgas attiecības.

Kamēr jaunākais dēls studē kolledžā, vecākais – universitātē, vidējais dēls Roberts apsver iespēju kļūt par profesionālu bokseri. Roberts trenējas Čikāgas boksa klubā pie Sema Kolona, kas pazīstams kā leģendārā pasaules čempiona Endrūsa Golas treneris. Latvietis neslēpj, ka ir pagodināts – pateicoties trenera

Tēvs un dēls Jēkabsoni

sadarbībai ar Golatu, treniņos viņa partneris ir tieši šis pieredzējušais bokseris! Latviešu izcelsmes boksera talantu atzinīgi novērtējis pat divkārtējais ASV boksa čempions Džordans Šimels, kas kādā intervijā paziņoja, ka boksa duelis ar Robertu Jēkabsonu esot bijusi grūtākā cīņa mūžā...

Roberts Jēkabsons piedalījies vairāk nekā 40 cīņās, taču, neraugoties uz salīdzinoši neilgo pieredzi, viņam ir jau divi čempiona tituli *Chicago Golden Gloves* un sudraba medaļa *National Golden Gloves* (ASV amatiešu meistarsacīkstēs) sacensībās. Nākotnes plānus Roberts izlēmis saistīt ar

boksa un fitnesa biznesu Amerikā. San Antonio, Teksasā, notikušajā pirmajā ASV olimpisko spēļu kvalifikācijas turnīrā viņš ieguva augsto otro vietu. Priekšā vēl vairāki atlases turnīri, un jau tagad Roberts tiek uzskatīts par vienu no trim lideriem, kam ir lielākās izredzes iekļūt Amerikas izlasē, lai piedalītos Olimpiskajās spēlēs.

Šā brīža dzīves mērķis Robertam arī ir pilnīgi skaidrs: "Es vēlos izcīnīt vietu ASV boksa izlasē 2012. gada olimpiskajām spēlēm. Joprojām neesmu izlēmis, vai kļūt par profesionāli vai ne, bet pašlaik es koncentrējos tikai uz Londonu." (Pēc *Kas jauns*)

ka slovaku varētu izcīnīt daudz augstāku vietu. Bobslejs Slovēnijā nav ierindojums populārāko sporta veidu skaitā, tāpēc ir jautājums – kā panākt, lai skatītāji nāktu uz sacensībām? Jāaudzina jaunā maiņa. Potenciālie bobslejisti jāmeklē starp vieglatļētiem, taču arī šis sporta veids valstī nav augstā līmenī.

Miņins tomēr strādās un cer uz panākumiem. Jauno slovaku iepazīstināšana ar bobsleja gudrībām sākas treniņu nometnē Siguldā marta otrajā pusē. Nāksies domāt arī par citām bobsleja kamanām, jo slovaku rīcībā ir tikai vecie *Singer*.

Vēstnieks skrien maratonu

Japānā maratona skriešana ir populāra vieglatļētikas disciplīna un allaž pulcē lielu dalībnieku skaitu. Ik gadus startē vairāki desmiti tūkstoši dalībnieki, šogad pēc BNS sniegtās informācijas saņemti 336 000 pieteikumu. Dalībniekus noteica īpašā loterijā.

Aktīvs Tokijas maratona skrējējs ir Latvijas vēstnieks Japānā **Pēteris Vaivars**. Viņš ir vienīgais Japānā akreditētais vēstnieks, kas šajās sacensībās skrien pilnu distanci. Šogad 27. februārī viņam bija piektais starts. Vaivars žurnālistiem stāstījis, ka par 41,195 km garās distances veikšanu jūties gandarīts un jūtas lieliski.

Vieglatļētika

Sacensībās Sietlā Aidaho universitātes studente **Līga Velvere**

P. Karlsons

Kad biatlonam atkal atnāks ziedu laiki?

Pasaules meistarsacīkstēs biatlonā Hantimansijskā Latvijas sportisti iepriecināja stafetes sacensībās. Sporta draugiem labi atmiņā 1998. gada Nagano Olimpiskās spēles, kad „lieliskais četrinieks” – Ilmārs Bricis, Jēkabs Nākums, Oļegs Maļuchins un Gundars Upenieks bija tuvu medaļām. Šoreiz gan mūsu vienībai tika vieta tikai otrā desmitā, taču bija jaušams, ka tagadējās paaudzes biatlonisti vēlas tuvoties veterānu gūtajiem panākumiem.

No „vecās gvardes” ierindā joprojām ir nenogurdināmais Ilmārs Bricis. Kopā ar Edgaru Piksonu un Andreju Rastorgujevu viņš bija izveidojis „lielisko trijnieku”, kas līdz pat pēdējam posmam turējās sešniekā!

Latvijai 4x7,5 km stafete sākās ļoti neveiksmīgi, jo stadionā Piksonam salūza nūja. Tas gan, par laimi, daudz neietekmēja Latvijas pozīcijas, Piksons drīz atkal bija lielajā grupā. Pirmajā šaušanā viņš izmantoja vienu papildu patronu un trasē devās 12. vietā. Šaušanā stāvus Piksons izmantoja divas papildu patronas, taču trasē devās jau sestais. Vienubrīd Piksons izvirzījās pat ceturtajā vietā, stafeti Bricim nodeva sestajā pozīcijā.

Komandas visvairāk pieredzējušais dalībnieks apliecināja, ka joprojām spēj konkurēt augstākajā līmenī. Šaušanu guļus Bricis veica bez kļūdām un trasē devās ceturtais, pietuvojoties līderiem. Šaujot stāvus, Bricim nācās izmantot vienu papildu

Viens no labākajiem jaunās paaudzes biatlonistiem Edgars Piksons

patronu, trasē viņš devās piektais, taču līdz stafetes maiņai pakāpās uz ceturto vietu un šajā pozīcijā arī nodeva stafeti Rastorgujevam. Tajā brīdī Latvija no vadošā trijnieka atpalika tikai 9,2 sekundes.

Arī trešajā posmā Latvija startēja atzīstami. Šaušanā guļus Rastorgujevs nesašāva pēdējo mērķi, taču izmantoja tikai vienu papildu patronu un pēc šautuves bija sestais, zaudējot līderiem 25 sekundes. Arī šaušanā stāvus Rastorgujevs izmantoja vienu papildu patronu un trasē devās jau piektajā pozīcijā, līderiem zaudējot 30 sekundes.

Diemžēl Rastorgujevs spēkus bija iztērējis sava posma sākumā, atlikušajos kilometros stipri palēnināja soli slēpojumā un stafeti Jānim Bērziņam nodeva septītajā pozīcijā, no līderiem atpaliekot 55,1 sekundi.

Bērziņš jau sava posma sākumā

apliecināja, ka nav ātrs slēpošanā. Tuvākie konkurenti līdz šautuvei viņu jau bija noķēruši, viņš izmantoja visas trīs papildu patronas un pēc pirmās šaušanas bija 11. vietā. Līdz šaušanai stāvus Bērziņu apsteidza vēl pāris konkurentu, viņš izmantoja vienu papildu patronu un trasē devās 13. vietā. Latvijas biatlonisti 26 vienību konkurencē izcīnīja 14. vietu. Viņi izmantoja desmit papildu patronas un soda aplūš neveica, uzvarētājiem - norvēģiem zaudējot vairāk nekā trīs minūtes.

Ekspertu atzinums pēc stafetes: Ja Jānis Bērziņš uzlabos sniegumu slēpošanā, tad, iespējams, atkal varēsīm priecāties par atjaunotu „lielisku četrinieku”.

*

15 km masu starta distancē Edgars Piksons savā debijas reizē ieņēma 21. vietu. Viņš šaušanā pieļāva trīs kļūdas un uzvarētājam norvēģim Svendsenam zaudēja 2:26,2 minūtes.

Ko darīs Jānis Miņins?

Pēc konflikta ar Latvijas Bobsleja federāciju viens no labākajiem mūsu pilotiem Jānis Miņins nolēmis pievērsties trenera darbam. Par to viņš stāstīja *Dienas* sporta apskatniekam Kēnigzē pasaules meistarsacīkšu laikā.

Par saviem audzēkņiem Latvijas pieredzējušais bobslejists izraudzījies slovakus. Pasaules meistarsacīkstēs Slovērijas četrinieks ieņēma vietu trešajā desmitā. Iepriekš Miņins rēķinājās,

Izdevīgi apdrošinājumi un biedru benefiti visiem vecumiem.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

- » Medicare papildapdrošinājums (Medigap)
- » Apdrošinājums viesiem no ārzemēm
- » Starptautisko ceļojumu apdrošinājums
- » Papildus veselības apdrošinājums
- » Veselības apdrošinājums
- » Dzīvības apdrošinājums
- » Zāļu plāns (Rx)

T 215.635.4137 // F 215.635.1583
info@Lrfa.org // www.LRFA.org

